

SHERIDAN LE FANU

CARMILLA

HASAN ALİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN: YIGİT YAVUZ

TÜRKİYE \$ BANKASI

Kültür Yayınları

Genel Yayın: 4336

Hümanizma ruhunun ilk anlayış ve duyuş merhalesi, insan varlığının en müşahhas şekilde ifadesi olan sanat eserlerinin benimsenmesiyle başlar. Sanat şubeleri içinde edebiyat, bu ifadenin zihin unsurları en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir milletin, diğer milletler edebiyatını kendi dilinde, daha doğrusu kendi idrakinde tekrar etmesi; zekâ ve anlama kudretini o eserler nispetinde artırması, canlandırması ve yeniden yaratmasıdır. İşte tercüme faaliyetini, biz, bu bakımdan ehemmiyetli ve medeniyet dâvamız için müessir bellemekteyiz. Zekâsının her cephesini bu türlü eserlerin her türlüsüne tevcih edebilmiş milletlerde düşüncenin en silinmez vasıtası olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyat, bütün kütlenin ruhuna kadar işliyen ve sinen bir tesire sahiptir. Bu tesirdeki fert ve cemiyet ittisali, zamanda ve mekânda bütün hudutları delip aşacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi milletin kütüphanesi bu yönden zenginse o millet, medeniyet âleminde daha yüksek bir idrak seviyesinde demektir. Bu itibarla tercüme hareketini sistemli ve dikkatli bir surette idare etmek, Türk irfanının en önemli bir cephesini kuvvetlendirmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemiyen Türk münevverlerine şükranla duyuluyum. Onların himmetleri ile beş sene içinde, hiç değilse, devlet eli ile yüz ciltlik, hususi teşebbüslerin gayreti ve gene devletin yardımı ile, onun dört beş misli fazla olmak üzere zengin bir tercüme kütüphanemiz olacaktır. Bilhassa Türk dilinin, bu emeklerden elde edeceği büyük faydayı düşünüp de şimdiden tercüme faaliyetine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okuru için mümkün olamayacaktır.

23 Haziran 1941

Maarif Vekili

Hasan Âli Yücel

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

SHERIDAN LE FANU
CARMILLA

ÖZGÜN ADI
CARMILLA

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN
YİĞİT YAVUZ

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2018
Sertifika No: 40077

EDİTÖR
KORAY KARASULU

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
NEBİYE ÇAVUŞ

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

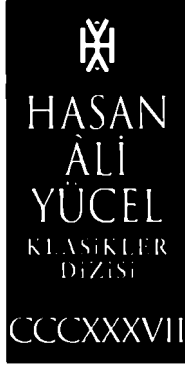
1. BASIM, KASIM 2018, İSTANBUL

ISBN 978-605-295-641-0 (CİLTLİ)
ISBN 978-605-295-640-3 (KARTON KAPAKLI)

BASKI
UMUT KAĞITÇILIK SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
KERESTECİLER SİTESİ FATİH CADDESİ YÜKSEK SOKAK NO: 11/1 MERTER
GÜNGÖREN İSTANBUL
Tel: (0212) 637 04 11 Faks: (0212) 637 37 03
Sertifika No: 22826

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında
gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla
çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Faks (0212) 252 39 95
www.iskulttur.com.tr

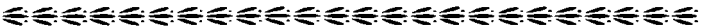

SHERIDAN LE FANU

CARMILLA

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN:
YİĞİT YAVUZ

TÜRKİYE BANKASI
Kültür Yayınları

Çevirmenin Önsözü

Viktoryen dönem İrlanda edebiyatının kayda değer isimlerinden Joseph Sheridan Le Fanu, babasının dua kitabına düştüğü bir nota göre 28 Ağustos 1814'te, yaklaşık sabah beşte dünyaya gelmiş. Gün ışığını ilk kez gördüğü yer, Dublin'deki Lower Dominick Sokağı, 45 numaralı ev. İsminden anlaşıldığı gibi Fransız kökenli: Normandiya'daki Caen şehrinden İrlanda'ya göçen ataları, Huguneot denen Protestan topluluğuna mensupmuş; gördükleri eziyetler ve uğradıkları kısımlar yüzünden, sahip oldukları epeyce malı ve mülkü geride bırakarak XVII. yüzyılda ülkelerini terk etmek zorunda kalmış, Dublin ve yöresine gelmişler. Rahip Philip Le Fanu'yla Emma Lucretia Dobbin'in ilk çocuğu olan Joseph Sheridan, iki yaşını geçene dek konuşmamış. Ama konuşmaya bir kez başlayınca, sadece yeni kelimeleri öğrenmek ve kullanmakta değil, birçok hususta çok becerikli olduğu hemen anlaşılmış. Aktörlüğe yatkınmış örneğin; erken yaşta kendini belli eden bir mizah gücü varmış; yazıya olduğu kadar çizime de yatkınmış. Karikatür çizermiş; altı yaşında çizdiği bir karikatürde, balona binerek göğe yükselen iki kişi tepetaklak aşağı düşerken, aralarında şöyle bir konuşma geçiyor: "Cennet'e gitmeye çalışmanın sonucu neymiş gördün mü?"

Le Fanu, erken yaşıta şiir yazmaya başlamış. Trinity College'de hukuk eğitimi görmüş ama kariyerini yazarlık, gazetecilik ve dergi editörlüğü üzerine inşa etmiş. Babasının geniş kitaplığından faydalanmış; demonoloji, gizemli sanatlar ve folklora dair kitaplara ilgi duymuş. Bu kitaplarda okudukları, çocukluktan itibaren çevresindeki insanlardan dinlediği İrlanda masallarının doğaüstü unsurlarıyla birleşerek, sonraki yıllarda yazacağı ve kendisine ün kazandıracak hayalet öykülerinin temelini oluşturmuş.

Otuz yaşına dek baladlar, şiirler ve öyküler yazmış. Basılan ilk öyküsü, 1838'te *Dublin University Magazine*'de yer alan "Adventures of Sir Roberth Ardagh" (Sir Roberth Ardagh'ın Maceraları). 1844'te Susan Bennett'la evlenmiş. Bu evlilikten iki oğulları, iki de kızları dünyaya gelmiş. Oğullarından George Brinsley ileride ünlü bir ressam olup, babasının hikâyeleri için de bazı çizimler hazırlamış. 1858'den itibaren Le Fanu, çalışmalarını gazetecilik üzerinde yoğunlaştırmış ama ilk roman denemelerini de bu dönemde ortaya koymuş. 1850'de, en iyi romanlarından kabul edilen ve James Joyce'un *Finnegans Wake*'i üzerinde etkili olduğu bilinen *The Cock and Anchor* (Horoz ve Çapa) basılmış. İkinci romanı *The Fortunes of Colonel Torlogh O'Brien*'dan sonra, roman yazmaya çok uzun bir ara verdiğini görüyoruz. 1861'de *Dublin University Magazine*'i satın almış ve metinlerini bu dergide yayımlamış. *Dublin Evening Mail* ve *Warder* adlı gazetelerin de sahibi olduğunu belirtmek gerekiyor. 1863'te *House By the Churchyard* (Kilise Mezarlığının Yanındaki Ev), ardından en başarılı ve en ünlü romanı *Uncle Silas* (Silas Amca) çıkmış. Yazarın ölümüne dek on dört roman kaleme aldığını biliyoruz. 1864 tarihli *Wylder's Hand* (Wylder'm Eli), yazarın bir diğer başarılı romanı olarak kabul ediliyor. Bu romanlar bir yana, yazara asıl ününü sağlayan ve bugün İngilizce edebiyatın okurları tarafından sevgiyle hatırlanmasını sağlayan, bilhassa dehşet ve doğaüs-

tü unsurlar içeren öyküleri. Son yıllarında yazdığı tüm öyküler, zihninin doğüstü izleklerle ne kadar meşgul olduğunu ortaya koyuyor. Takıntı seviyesine varmış bu zihnî meşguliyet sayesinde, İngilizcenin en güzel hayalet öyküleri arasında sayılan eserlere imza atmış.

Le Fanu, mutlu bir evlilik bağı kurduğu eşinin 1858'deki ölümünden sonra, Merrion Square'deki 18 numaralı evde inzivaya çekilmiş ve ömrünün sonuna dek Dublin'in sosyal hayatından uzak şekilde bu evde yaşamış. 1869'da cemiyet hayatıyla son bağı olan *Dublin University Magazine*'i de elinden çıkarmış ve öykülerini çeşitli dergilerde yayımlamaya devam etmiş. *Willing to Die* (Ölüm Arzusu) adlı son romanını tamamlamasından kısa süre sonra, 7 Şubat 1873'te, 59 yaşında hayata gözlerini yummuş. Çocuklarına kayda değer bir maddi miras bırakmadığını görüyoruz; hayatının son döneminde paraya sıkışık halde yaşadığı anlaşıyor. Hakkındaki hoş bir rivayete göre, birkaç akrabası dışında ziyaretçi kabul etmediği ve "Görünmez Prens" lakabıyla anıldığı o son yıllarında, kitapçısına düzenli olarak uğrar, kendisine verebileceği yeni hayalet öyküleri olup olmadığını sorarmış.

Le Fanu, devrinin en üretken yazarları arasında; fakat on dört romanı içinde *The Cock and Anchor*, *Uncle Silas* ve *Wylder's Hand*'e bilhassa değer atfediliyor. Öykülerinin ve romanlarının hepsi aynı edebî mertebeye görülmezken, bu kadar çok yazmasını mali gerekçelere bağlamak makul görünüyor. Le Fanu eserlerini önce *Dublin University Magazine*'de tefrika etmiş; dergisinin sayfalarını kendi eserleriyle doldurmak, dışarıdan bir yazara ücret ödemeye yeğ tuttuğu bir durum olmalı. Daha sonra oluşturulan öykü derlemelerinin en iyilerinden biri, 1872'de üç cilt halinde yayımlanan *In a Glass Darkly* (Karanlık Bir Aynada). Bu derlemede beş öykü var; uzunluğu itibarıyla novella olarak nitelenebilecek "The Room in the Dragon Volant" (Uçan

Ejderha Hanındaki Oda), derlemede dördüncü sırada. Beşinci ve sonuncu öykü ise, yine bir novella boyutundaki “Carmilla”. Le Fanu, “Carmilla” ve diğer öyküleri *In a Glass Darkly* içinde bir araya getirirken, bunlar arasında bir bütünlük oluşturmak gayretiyle, her bir öyküyü Doktor Martin Hesselius adlı karakterin gözlemlediği ya da ona aktarılmış vakalar şeklinde sunmuş. *Dracula* romanındaki Abraham Van Helsing’in bir öncülü gibi de görebileceğimiz Doktor Hesselius, olağandışı, doğaüstü olaylar üzerinde çalışan bir hekimdir. İncelediği vakalara dair notlarını, onun ölümünden sonra, tıbbi asistanı bir araya getirmiştir. Derlemenin son parçası olan Carmilla’nın hikâyesini, bir hanım tarafından Doktor Hesselius’a ithafen yazıldığı belirtilen mektuplar vasıtasıyla öğreniriz. Giriş kısmında ismi belirtilmeyen hanımın, “Carmilla”nın kurbanı konumundaki Laura olması kuvvetle muhtemeldir. “Carmilla” çevirisini bu kısa sunuş olmadan da okura takdim etmek mümkündü; bununla birlikte, öykünün 1872 tarihli derlemede yer aldığı şekli bozmamayı daha doğru bulduk.

Carmilla, Le Fanu’nun en iyi bilinen öykülerinden ve “vampir edebiyatı” ürünlerinin öncülerinden olması itibarıyla önemli. Bu izlek kapsamında John Polidori’nin *The Vampyre* (Vampir) ve James Malcolm Rymer’in *Varney, The Vampyre* (Vampir Varney) adlı eserleriyle birlikte anılan *Carmilla*’nın, yine İrlandalı bir yazar olan Bram Stoker’ın yirmi altı yıl sonra yazdığı *Dracula*’ya esin kaynağı olduğu iyi biliniyor. *Carmilla*, bu tür içinde bir kadın vampir karakterini içermesi bakımından dikkat çekici; XIX. yüzyılın edebî metinlerinde kadın vampirler görülmemiş değilse de, en ünlü vampir karakterler erkekti. Carmilla, örtük bir lezbiyenlik anlatısı sunmasıyla da ilgi çekmekte; bu öyküde, hemcinslerine duyduğu cinsel arzudan ötürü dışı kurbanların peşine düşmüşse benzeyen bir vampirle karşı karşıyayız. Hikâye içinde yer yer yoğun şekilde okura hissettirilen bu

cinsel öge, sonraki yıllarda çekilecek birçok vampir filminde yerini bulmuş; *Carmilla*'nın kendisi de bu tür yapımlara malzeme olmuş, çeşitli filmlerde, öyküden ödünç alınan sahneler yer almış. Roy Ward Baker'ın yönettiği 1970 tarihli *The Vampire Lovers* (*Vampir Âşıklar*), esere görece sadık kalmış bir uyarlama. Öykünün yakın tarihli uyarlamaları arasında, Mauricio Chernovetzky ve Mark Devendorf'un yönettiği *Styria* ile bir Kanada yapımı olan, 2014'ten 2016'ya dek üç sezon içinde televizyonlarda yayımlanmış *Carmilla* dizisi var.

Sinema-televizyon sektörü *Carmilla*'nın mirasından böyle açgözlülükle faydalanırken, birçok yayıncı da gerek dünyada, gerekse ülkemizde, Le Fanu'nun eserini uygunsuz kapaklarla ve sansasyonel başlıklarla sunmuş. Böyle başlıklara örnekler: “Carmilla - Trajik Bir Aşk Hikâyesi”; “Carmilla – Vampir Âşıklar”; “Carmilla – Klasik Bir Baştan Çıkarma Hikâyesi”; “Karanlıklar Prensesi Carmilla”... Şüphesiz, bunlar ticari kaygılarla hazırlanmış baskılar ve yazılmasının üzerinden bir buçuk asır geçmiş, vampir mitinin günümüze dek gelmesine vesile olmuş bu klasik metin, gerek çeviri, gerekse yayına hazırlama sürecinde daha ağırbaşlı yaklaşımları hak etmekte.

Çeviriye Dair

Metne ve çeviriye dair birkaç söz: *Carmilla*'yı çevirirken Le Fanu'nun başlıca eserlerini elimden geldiğince taradım ve okudum. W. J. Mc Cormack'in The Lilliput Press'ten çıkmış *Sheridan Le Fanu and Victorian Ireland* adlı eleştirel biyografisi, yazarın hayatına ve eserlerine dair kapsamlı bilgi edinmemi sağladı. D. MacDowell Blue'nun Thornkirk Press yayını *The Annotated Carmilla*'sındaki açıklamalar, çevirideki dipnotları hazırlamamda faydalı oldu. Sade, akıcı diliyle çevirmeni çok yormadığını düşündüğüm *Carmilla*'yı,

Carmilla

aynı rahat okunurlukla Türkçeye kazandırmaya çalıştım. *Carmilla*'yı okuyacakların, bunun hem bir dehşet, hem de gizem öyküsü olduğunu bilmesinde fayda var. Bu gizem, sadece Le Fanu'nun bildiği sebeplerle, anlatıdaki birçok hadisenin ucu açık, öyküye girip çıkan kimi kişilerin kimliğinin ve akıbetinin karanlıkta kalmasıyla kendini belli ediyor; dikkatli okur bu karanlık noktaları, loşlukları gözden kaçırmayacaktır. Ben dipnotlarımda tasarruflu davrandım ve söz konusu gizemlere dair yorumlar eklemekten kaçındım. Ne olsa çevirmen, sık kullanılan teşbihle söylersek, yazar ile okur arasında köprüdür ve işlevi esasen iki taraf arasında kolay ve güvenli geçişi sağlamaktır. Bu işlevi yerine getirdiğimi umuyorum.

Giriş

Doktor Hesselius, okuyacağınız hikâyeye eklenmiş bir kâğıda, hayli teferruatlı bir not yazmış; bu not, elyazmasının ışık tuttuğu tuhaf mevzuyu ele alan denemesine bir atıfla birlikte yer alıyor.

O denemede bu gizemli mevzuyu her zamanki irfanı ve kavrayışıyla, dikkat çekici bir dolaysızlıkla ve özlü bir anlatımla ele almış. Söz konusu deneme, bu fevkalade adamın toplu metinler dizisinde bir kitaptan ibaret olacaktır.

Vakayı bu kitapta sadece “meslekten olmayanlar”ın dikkatini çekmek üzere yayımlamakla, hiçbir yerde vakadan bahsetmeyen akıllı hanımdan önce davranmaktayım. O yüzden, düşünüp taşındıktan sonra irfanlı doktorun çıkarsamalarından herhangi bir hulasa sunmamaya karar verdim. Keza kendisinin, “ikili varoluşumuza ve bu varoluşların ara yerinde bulunanlara dair bazı pek gizemli bilgileri içermesi muhtemel” olarak nitelediği mevzu hakkındaki beyanlarından alıntı yapmayacağım.

Bu metni keşfettiğimde, Doktor Hesselius tarafından çok seneler önce başlatılmış bir mektuplaşmayı devam ettirmeye heveslendim; ona malumatları veren kişi, görünüşe kalırsa çok zeki ve dikkatliymiş. Ancak maalesef onun bu zaman aralığında öldüğünü öğrendim.

Zaten kendisi muhtemelen, kanaatimce ayrıntılara titizlenerek naklettiği bu hikâyeye pek az ilavede bulunabilirdi.

I

Bir Çocukluk Korkusu

Styria'da,¹ hiç de yüksek kademedan insanlar olmadığı-mız halde, bir kale yahut Schloss'ta² yaşıyoruz. Dünyanın o kısmında ufak bir gelir epey işe yarar. Yılda sekiz ya da dokuz yüz³ harikalar yaratır. Bizim gelirimiz, yurdumuzdaki varlıklı insanlara zar zor yeterdi. Babam İngiliz'dir, ben de İngiltere'yi hiç görmemekle beraber İngilizce bir isim taşıyorum. Fakat burada, her şeyin olağanüstü ucuz olduğu bu تنها ve ilkel yerde, o kadar çok paramızın olması konforumuza, hatta lükslerimize maddeten nasıl bir katkıda bulunurdu, gerçekten bilmiyorum.

Babam Avusturya'nın hizmetindeydi; emekli olunca aylığı ve ona kalan mirasla, bu Ortaçağ konutunu ve konutun küçük arazisini uygun koşullarla satın aldı.

Böyle bir göz okşayıcılık, tenhalık bulmak zordur. Konut orman içinde, hafif bir yükseltidedir. Pek eski ve dar olan yol, benim zamanımda hiç kaldırılmayan iner-kalkar köprünün ve tatlı su levrekleriyle dolu, üzerinde bir sürü kuğu gezen, sathında öbek öbek nilüferler yüzen su hendeğinin önünden geçer.

1 Styria, Avusturya'nın bir güney eyaletidir. Almanca ismi Steiermark'tır. (ç.n.)

2 Şato benzeri büyük ev manasına gelen Almanca bir kelime. (ç.n.)

3 Para birimi belirtilmiyor. İngiliz sterlini kastedilmiş olabilir. (ç.n.)

Bütün bunların yukarısında, Schloss çok pencereli ön cephesini, kulelerini ve gotik şapelinini gösterir.

Kapısının önünde orman, düzensiz ve pek göz okşayıcı biçimde açılır; sağda dik bir gotik köprü, yolu koyu gölgeler içinde dolanan derenin üzerinden geçirir. Buranın pek تنها bir yer olduğunu söylemiştim. Doğru söyleyip söylemediğime siz karar verin. Malikânenin kapısından yola doğru bakınca, kalemizin içinde bulunduğu orman sağ tarafta yirmi beş, sol tarafta otuz kilometre boyunca uzanır gider. En yakın meskûn köy, sol tarafta, sizin ölçünüzle yedi İngiliz mili⁴ uzaktadır. İnsanların yaşadığı, tarihle bir bağı bulunan en yakın Schloss yaşlı General Spielsdorf'a ait olup, sağ tarafta yaklaşık otuz kilometre uzaklıktadır.

"En yakın *meskûn* köy," dedim, çünkü yalnızca beş kilometre batıda, yani General Spielsdorf'un Schloss'u istikametinde harap bir köy var. Köyün şimdi çatısız kalmış tuhaf, yabansı ufak kilisesinin sahnin kısmında, saygıdeğer Karnstein ailesinin çürümeye yüz tutmuş kabirleri bulunuyor. Artık nesli tükenmiş olan bu aile bir zamanlar, kendileri gibi viran kalmış bu şatonun sahibiydi; şato şimdi sık ağaçlı ormanın içinde, köyün sessiz yıkıntılarını gözlüyor.

Bu çarpıcı ve kasvetli mevzinin terk edilme sebebine dair, size sonradan bahsedeceğim bir efsane var.

Şimdi size, kalemizde yaşayanların ne kadar küçük bir topluluk olduğunu anlatmalıyım. Hizmetçileri yahut Schloss'a eklenmiş binaların odalarında kalan bize bağlı kişileri dahil etmiyorum. Dinleyin de şaşırın! Yeryüzündeki en iyi adam olan, fakat ihtiyarlamaya başlamış babam ve o tarihte sadece on dokuz yaşında olan ben. Sekiz yıl geçmiş üstünden.

Schloss'taki aile, ben ve babamdan ibaretti. Styrialı bir hanım olan annem, ben bebekken ölmüş, ama iyi tabiatlı bir mürebbiyem vardı ve neredeyse bebekliğimden itibaren

benimleydi diyebilirim. Onun tombul, selim çehresinin bel-
leğimde tanıdık bir resim olarak yer etmediği bir vakit kal-
mamış hatırımda.

Adı Madam Perrodon'du; Berne⁵ şehrindeydi. Bana gös-
terdiği ihtimam ve iyi tabiatı, annemin kaybını kısmen telafi
ediyordu. Annemi öyle erken kaybetmişim ki, onu anımsamı-
yordum bile. Madam Perrodon küçük yemek topluluğumuza
üçüncü kişi olarak katılırdı. Dördüncü olarak da Matmazel
De Lafontaine, sizin galiba “son mürebbiye”⁶ tabir ettiğiniz
hanım vardı. O Fransızca ve Almanca, Madam Perrodon
Fransızca ve kırık dökük İngilizce konuşuyordu. Babamla
ben bunlara İngilizceyi ekledik; kısmen bunun aramızda kay-
bolup giden bir dil haline gelmesini önlemek için, kısmen de
vatanperver güdülerle her gün İngilizce konuştuk. Sonuçta ya-
bancıları güldüren öyle bir Babil manzarası çıktı ki ortaya, bu
hikâyede onu tekrar canlandırmaya teşebbüs etmeyeceğim.
Ayrıca ara sıra uzun ya da kısa süreliğine ziyaretimize gelen,
benimle hemen hemen aynı yaşta iki-üç genç hanım arkadaş
vardı; bazen onlara iadeiziyarete bulunurduk.

Düzenli sosyal imkânlarımız bunlardı; fakat sadece beş-
altı fersah ötedeki “komşularımız”ın tesadüfi ziyaretleri olu-
yordu elbette. Bununla beraber sizi temin ederim ki, hayatım
hayli münzevice bir hayattı.

Tahmin edeceğiniz üzere, ferasetli kişiler olan
gouvernante'larım,⁷ benim gibi hayli şımartılmış, velisi tara-
fından her hususta neredeyse serbest bırakılmış bir kız üye-
rinde büyük denetim sahibiydi.

Hayatımda başıma gelen, zihnimde dehşetli ve aslına ba-
karsanız hiç silinmeyen bir iz bırakmış ilk hadise, ömrümün

5 İsviçre'de bir şehir. (ç.n.)

6 19. yüzyıl İngiltere'sinin mürebbiyelik sisteminde kız çocuklarla ilgilenen
iki tür mürebbiye vardı. Bunlardan birincisi çocuk yaklaşık on iki yaşına
gelinceye dek görev yapardı. O yaştan sonra görevi, çocuğun eğitimini ta-
mamlayan “son mürebbiye” (*finishing governess*) devralırdı. (ç.n.)

7 Mürebbiyeler. (Fr.) (ç.n.)

anımsayabildiğim en eski vakalarındandır. Kimileri burada yazılmayacak denli önemsiz bulabilir bu vakayı. Lakin ileride bundan niçin bahsettiğimi anlayacaksınız. Sadece bana ait olmakla beraber dadı odası (*nursery*) denen yer, kalenin üst katındaki geniş bir odaydı; meşeden, dik bir çatısı vardı. Yaşım altıdan fazla değildi herhalde, bir gece yatağımda uyanıp odayı gözlerimle taradım fakat oda hizmetçisini göremedim. Dadım da orada değildi; yalnız olduğumu düşündüm. Korkmuş değildim, çünkü hayalet öykülerinden, peri masallarından ve öylesi tüm bilgilerden özenle habersiz tutulmuş o mutlu çocuklardan biriydim; kapı birden gıcırdayınca yahut sönmek üzere olan bir mumun titreyişiyle duvarda karyola direğinin gölgesi raks edince, başımızı yorganın altına sokmamıza yol açan öykülerden, masallardan bahsediyorum. İhmal edildiğimi düşünüp incindim, canım sıkıldı ve sızlanmalarım kuvvetli bir böğürtüye dönüşmek üzereyken ciddi, fakat çok güzel bir yüzün yatağın kenarından bana baktığını görüp şaşırdım. Bu yüz, ellerini yatak örtüsünün altına sokmuş halde yere çömelmiş genç bir hanımın yüzüydü. Ona memnuniyetle karışık bir hayretle baktım, sızlanmayı da kestim. Beni okşayıp, yatakta yanıma uzandı ve beni kendine doğru çekti. Bir anda keyifle sakinleşip tekrar uykuya daldım. Âdeta iki iğne aynı anda göğsüme batmış gibi bir hisle uyandım ve yüksek sesle ağlamaya başladım. Hanım, bakışları bana sabitlenmiş halde geri çekildi, ardından zemine kayıverdi ve zannederim yatağın altına saklandı.

İlk kez o anda korkmuştum; avazım çıktığı kadar bağırdım. Dadı, oda hizmetçisi, kâhya kadın, hep birden koşarak odaya doluştular. Anlattıklarımı dinleyince, söylediklerimi önemsemez görünüp beni olabildiğince yatıştırdılar. Fakat çocuk halimle dahi çehrelerinin alışılmadık bir kaygıyla solduğunu fark edebiliyordum. Yatağın altına, odanın sağına soluna baktıklarını, masaların altına göz atıp yüklükleri açtıklarını gördüm. Kâhya kadın, dadıya fısıldadı: “Yataktaki

şu çökük yere elini koysana; orada biri *yatmış* gerçekten. Elbette sen olamazsın, üstelik hâlâ sıcak.”

Oda hizmetçisinin beni sevip okşadığını, üçünün birden göğsümü, delindiğini hissettiğim yeri incelediklerini ve başıma böyle bir şey geldiğine dair iz göremediklerini anımsıyorum.

Kâhyayla odadan sorumlu diğer iki hizmetçi gece boyu oturup beklediler ve o zamandan sonra yaklaşık on dört yaşına dek, daima odamda bir hizmetçi oturdu.

Bundan sonra, epeyce süre hep endişe içinde oldum. Bir doktor çağrıldı; solgun, yaşı hayli geçkin bir adamdı. Somurtkan, hafiften çiçek bozuğu yüzünü, kestane rengi perüğünü nasıl da iyi hatırlıyorum. Uzun süre gūnaşırı gelip, elbette hiç hoşlanmadığım ilaçlar verdi bana.

O hayaletimsi varlığı gördüğüm gecenin sabahı korkular içinde uyanmıştım; gün ısıdığı halde, bir an olsun yalnız kalmaya tahammülüm yoktu.

Babamın gelip yatağımın başucunda durduğunu, şen bir sesle konuşup dadıya bir dizi soru sorduğunu ve aldığı cevaplardan birine yürekten güldüğünü hatırlıyorum; omzumu sıvazlayıp beni öpmüş, korkmamamı, olup bitenlerin bir düştēn ibaret olduğunu, beni incitemeyeceğini söylemişti.

Fakat rahatlamamıştım, çünkü o tuhaf kadının ziyaretinin bir düş olmadığını biliyor ve *müthiş* korkuyordum.

Oda hizmetçisi, o gece gelenin kendisi olduğunu, bana bakıp yatakta yanıma uzandığını, yarı uyur halde olduğum için onun yüzünü tanıyamadığımı söyleyerek azıcık teselli etmişti beni. Ama dadının da bu sözleri onaylamasına rağmen pek tatmin olmamıştım.

Gün içinde siyah rahip cüppesi giymiş muhterem görünüşlü bir adamın, dadı ve kâhyayla birlikte odaya girdiğini, hem onlarla, hem de pek nazikçe benimle konuştuğunu anımsıyorum. Çehresi pek tatlı, pek yumuşaktı; dua edeceklerini söyleyip ellerimi birleştirdi ve benden, onlar dua eder-

ken yumuşak bir sesle şöyle dememi istedi: “Tanrım, tüm iyi duaları bizim için işit, İsa aşkına.” Zannederim sözleri aynen böyleydi, çünkü bu sözleri sık sık kendi kendime tekrarladım. Dadım da yıllarca bana dualarımda aynı sözleri söyledi.

Ak saçlı ihtiyar adamın anlayışlı, tatlı yüzünü gayet iyi hatırlıyordum; siyah cüppesiyle o sert havalı, yüksek tavanlı, kahverengi odada, üç yüz yıllık hantal mobilyaların arasında duruyor, cılız bir ışık pencere kafesinden loş odaya sızıyordu. Diz çöktü, üç kadın da onunla birlikte diz çöktüler; bana uzun gelen bir süre boyunca ağırbaşlı, titrek sesiyle dualar okudu. O hadiseden evvelki hayatımı hep unutuyorum ve ondan sonraki bir süre de sisli; fakat az evvel aktardığım sahneler, karanlığın sarmaladığı gölge oyunları karmaşasından yalıtılmış capcanlı resimler olarak duruyor hâlâ.

II

Bir Misafir

Şimdi size o kadar tuhaf bir şey anlatacağım ki, hikâyeme inanmak için dürüstlüğüme itimadınızın tam olması gerekiyor. Bununla birlikte, anlatacağım şey doğru olmakla kalmayıp, bizzat şahit olduğum bir hakikat aynı zamanda.

Tatlı bir yaz akşamıydı. Babam bazen yaptığı gibi, Schloss'un önünde uzandığım söylediğim güzel orman manzarası boyunca onunla küçük bir gezintiye çıkmamı istedi.

“General Spielsdorf umduğum kadar yakın vakitte gelemecek,” dedi babam yürürken.

General birkaç haftalığına misafirimiz olacaktı; ertesi gün gelmesini bekliyorduk. Yanında, aynı zamanda vasisi olduğu yeğeni Matmazel Rheinfeldt'i de getirecekti; onu hiç görmemiştim ama çok cana yakın bir kız olduğunu duymuşluğum vardı ve birlikte çok mutlu günler geçireceğimizi umuyordum. Şehirde ya da hareketli bir çevrede yaşayan genç hanımların tasavvur edemeyeceği kadar hayal kırıklığına uğramıştım. Bu misafirlik ve vaat ettiği yeni tanışıklık, haftalardır hayallerimi süslüyordu.

“Peki ne zaman geliyor?” diye sordum.

“Ancak sonbahara. İki aydan evvel gelemeyeceğini söyleyebilirim. Ayrıca canım, iyi ki Matmazel Rheinfeldt'le önceden tanışmamışsın.”

“Fakat niçin?” diye sordum hem çökkünlük, hem de merakla.

“ nk  zavallı küçükhanım  lm  ,” yanıtını verdi. “Sana bundan bahsetmeyi unutmu um ama bu ak am General’in mektubunu aldığımda odada yoktun.”

 a kına d nm  t m. General Spielsdorf altı ya da yedi hafta önceki mektubunda, ye eninin arzu ettiği kadar iyi olmadığından söz etmişti ama en ufak bir tehlikeyi akla getirecek hiçbir şey yoktu.

Babam, “ ste General’in mektubu,” diyerek zarfı bana uzattı. “Maalesef büyük  stırap içinde. Mektubu allak bulak halde yazmı a benziyor.”

K melenmi  muhteşem  hlamur ağaçlarının altındaki kaba bir banka oturduk. G ne  ormanın ufkunu bütün o kasvetli ihti amıyla beziyor, evvelce bahsettiğim evimizin yanından akarak eski dik köprünün altından geçen dere, enfes a a  kümelerinin arasında, handiyse ayaklarımızın tam dibinde kıvrılıyor, g   n solgunla an kızılı ını yansıtıyordu. General Spielsdorf’un mektubu öyle sıradışı, öyle hararetli ve yer yer de kendi içinde öyle  eli kiliydi ki, üst üste iki defa –ikincisinde yüksek sesle babama okuduğum halde, yine de içeriğine bir anlam verememi , sadece kederden zihninin pek yerinde olmadığını sezmi tim.

Şöyle diyordu:

“Canım kızımı kaybettim; böyle diyorum, çünkü kızım gibi sevmi tim onu. Sevgili Bertha’nın hastalığının son günlerinde size yazmam mümkün olmadı.

 ncesinde onun nasıl bir tehlike içinde bulunduğuna dair hiçbir fikrim yoktu. Onu kaybettikten sonra şimdi, *her şeyi*  ok geç   reniyorum. Masumiyetin huzuru içinde, kutlu bir geleceğin  anlı umutlarıyla öldü. Bütün bunları, sersemce misafirperverli ime ihanet eden o iblis yaptı. Evime masumiyeti, ne eyi, kaybetti im Bertha’ya tatlı bir yolda  olacak birini aldığımı sanıyordum. Heyhat! Me er ne aptalmı ım!

Tanrı'ya şükür ki, çocuğum, çektiklerinin sebebine dair en ufak bir kuşku duymaksızın öldü. Hastalığının niteliğini ve bütün bu ıstıraplara yol açan kişinin melun tutkularını kestiremeden göçüp gitti. Ömrümün kalan günlerini bir canavarın izini sürmeye, onun işini bitirmeye adıyorum. Haklı ve acımı dindirecek gayeme erişmeyi umut edebileceğim söylendi bana. Şu an, beni yönlendirecek bir parçacık ışık dahi yok neredeyse. Kibirli inkârcılığıma, dikkafalılığıma, aşağılık kendimi beğenmişliğime, körlüğüme lanet ediyorum, ama artık çok geç. Şu an derli toplu yazıp konuşamıyorum. Allak bullak vaziyetteyim. Biraz toparlanır toparlanmaz, bir süre kendimi tahkikat yapmaya hasredeceğim, bu da muhtemelen Viyana'ya gitmemi gerektirecek. Sonbaharda, şu günden iki ay sonra yahut hayatta kalırsam daha önce göreceğim sizi; elbette müsaade ederseniz. O zaman, şimdi kâğıda dökmeye pek cesaret edemediğim her şeyi anlatacağım. Elveda. Benim için dua edin sevgili dostum.”

Bu tuhaf mektup böylece bitiyordu. Bertha Rheinfeldt'i hiç görmediğim halde, bu ani havadisten dolayı gözlerim yaşlarla doldu. Hem afallamış, hem de son derece üzülmüştüm.

Güneş batmıştı artık; General'in mektubunu babama geri verdiğimde alacakaranlık çökmüştü.

Hoş, duru bir akşamdı; az önce okuduğum sert, tutarsız cümlelerin olası manalarına dair tahminler yürüterek dolaştık. Schloss'un önünden geçen yola ulaşmamıza yaklaşık bir buçuk kilometre kalmıştı ve ay da pırıl pırıl parlamaktaydı. İner-kalkar köprüde, enfes ay ışığının tadını çıkarmak için başları açık vaziyette dışarı çıkmış Madam Perrodonile Matmazel De Lafontaine'e rastladık.

Yaklaşırken, canlı sohbetlerinin sesi geldi kulağımıza. Köprü üzerinde onlara katıldık ve dönüp onlarla beraber güzel manzarayı hayranlıkla seyrettik.

Az önce geçtiğimiz açıklık önümüzde uzanıyordu. Sol yanımızda dar yol, öbek öbek mağrur ağaçların altında kıv-

rılıp gidiyor, sıklaşan ormanın içinde kayboluyordu. Aynı yol sağ yanda göz okşayıcı dik köprüyü geçer; o köprünün yakınında, bir zamanlar geçişi korumak için yapılmış, yıkık bir kule durur. Köprünün ötesinde de, ağaçlarla çevrelenmiş sarp bir tepe yükselir; tepede gölgeler içinde, sarmaşıklarla kaplı birkaç gri kaya görünür.

Çimenlerin ve alçak yerlerin üzerine duman misali soku- lan ince bir sis tabakası, mesafeleri şeffaf bir tülle örterek imliyordu. Şurada burada, nehrin ay ışığıyla belli belirsiz parıldadığını görebiliyorduk.

Daha yumuşak, daha tatlı bir manzara tasavvur edile- mezdi. Az önce öğrendiğim havadis ona kasvet katsa da, hiçbir şey manzaradaki muazzam dinginliği, efsunlu görke- mi ve belirsizliği bozamazdı.

Göz okşayıcı manzaranın tadını çıkaran babamla ben, sessizce durmuş aşağıdaki geniş alana bakıyorduk. Biraz ge- rimizde duran iki iyi mürebbiye manzaradan söz ediyor, ay ışığına övgüler düzüyorlardı.

Madam Perrodon şişman, orta yaşlı ve romantikti; ko- nuşması, iç çekişleri şairaneydi. Matmazel De Lafontaine –babası Alman olduğundan psikolojiye, metafiziğe ve mis- tisizm gibi bir şeye yakındı galiba – ayın çok yoğun bir ışıkla parladığını, bunun özel bir ruhi tesire işaret ettiğinin iyi bi- lindiğini söylüyordu. Böyle parlak haldeki dolunayın çok çe- şitli etkileri varmış. Rüyaalar üzerinde, delilik üzerinde, asabi insanlar üzerinde etkiliymiş; insan yaşamı üzerinde olağ- nüstü fiziksel etkileri varmış. Matmazel, bir ticaret gemisin- de ikinci kaptan olan kuzeninin böyle bir gecede, dolunayın ışığı yüzüne vurur halde güvertede sırtüstü yatıp uyukladığ- ından bahsetti. Rüyasında yaşlı bir kadının yanağını tırma- ladığını görmüş, uyandığında yüzü korkunç şekilde bir yana doğru çarpık haldeymiş. Hatları bir daha eski düzgünlüğüne hiç kavuşamamış.

“Bu gece ay enfes, çekici bir güçle dolu,” dedi. “Dönüp Schloss’un önüne bakın, tüm pencereler o gümüşü ışıkla nasıl titrek titrek parılıyor; sanki görünmez eller, perileri içeri almak için odaları aydınlatmış gibi.”

Bazen üşengeç bir ruh haline kapılır, konuşmaya üşenirsiniz; halsiz kulaklarımıza başkalarının konuşmaları hoş gelir. Ben de hanımların çınlayan seslerinden hoşnut halde onları izledim.

“Bu gece canım sıkkın,” dedi babam bir suskunluğun ardından. Sonra, eskiden İngilizcemizi diri tutmak için sesli olarak okuduğu Shakespeare’den alıntıyla ekledi:

“Neden bilmem, bir sıkıntı var içimde. Artık bıkkınlık geldi, sizi de bıktırdı dediğinize göre. İyi de, bu duygu nereden bulaştı bana, nereden buldum... sahiplendim ona.”⁸

Gerisini unuttum. Fakat bizi büyük bir talihsizlik bekliyormuş gibi geldi bana. Herhalde General’in acı mektubu yüzünden böyle oldu.”

Tam o sırada, araba tekerleklerinin ve bir sürü at nalının, hiç alışık olmadığımız sesi kulağımıza çalındı.

Ses, köprüünün yukarısındaki tepeden bize doğru yaklaşır gibiydi. Çok geçmeden, gelenler o yönde belirdi. Köprüyü önce iki atlı geçti, sonra dört atın çektiği binek arabası ve nihayet arkadan gelen diğer iki atlı.

Yüksek mevkinden birinin seyahat arabasına benziyordu. Hepimiz bu pek sıradışı sahneye kendimizi kaptırmıştık. Biraz sonra sahne iyiden iyiye enteresanlaştı, zira araba dik köprüünün orta yerini geçmişken, öndeki atlardan biri ürkerek, diğerlerinin de paniğe kapılmasına yol açmıştı ve bir iki sert hareketin ardından, arabaya koşulu bütün atlar coşarak dörtlüye kalktı; araba önde giden atlıların arasından geçerek, kasırga süratiyle, yol boyunca gümbürdeyerek bize doğru geliyordu.

8 *Venedik Taciri*’nin girişinden (Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Çev. Özdemir Nutku). Özgün metinde kahramanımızın ezberden söylediği repelik, piyestekinden biraz farklıdır. (ç.n.)

Arabanın penceresinden gelen, bir kadının attığı uzun ve açıkça duyulur çığlıklar, bu sahnenin heyecanını iyice acıklı kılıyordu.

Topumuz birden, merak ve dehşetle ilerledik. Ben hayli sessizdim; diğerlerinden türlü korku nidaları yükseliyordu.

Tereddüdümüz fazla sürmedi. Kalenin iner-kalkar köprüsüne ulaşmanızdan az evvel, onların geldiği hat üzerinde, yolun kenarında muhteşem bir ıhlamur ağacı vardır; öte tarafta ise taştan yapılma çok eski bir haç durur. O haçı gören atlar iyiden iyiye korku veren bir süratle koşmaya başladılar, yoldan ayrıldılar, arabanın tekeri ağacın topraktan fırlamış köklerinden birinin üstüne çıktı.

Ne olacağını anlamıştım. Bakamayıp gözlerimi kapadım, başımı öte yana çevirdim. Aynı anda, biraz daha ilerlemiş hanım arkadaşlarımın çığlığını duydum.

Meraka kapılıp gözlerimi açınca, her şeyin birbirine girdiğini gördüm. Atlardan ikisi yerdeydi, araba iki tekeri havada, yan dönmüş yatıyordu; adamlar koşum takımlarını çıkarmaya uğraşıyordu. Saygın bir duruşu ve edası olan hanım dışarı çıkmış, kenetli ellerinde tuttuğu mendili gözlerine götürüp duruyordu.

Arabanın kapısından bu kez cansız gibi görünen bir genç hanım çıkarıldı. Sevgili yaşlı babam diğer hanımın yanına gitmiş, şapkası elinde, besbelli ona yardımcı olmayı, Schloss'un imkânlarını sunmayı teklif ediyordu. Hanım onu iştmez gibiydi; gözleri, yolun kıyısındaki eğime yerleştirilen ince bedenli kızıdan başkasını görmüyordu sanki.

Yaklaştım; genç hanımın sersemlediği anlaşılıyordu fakat kesinlikle ölmemişti. Tıbbi bilgisiyle övünen babam, parmaklarını kızın bileğine koymuş, onun annesi olduğunu beyan eden hanıma, nabzın güçsüz ve düzensiz atmakla beraber hiç kuşkusuz belirgin olduğunu bildirmişti. Hanım ellerini kenetleyerek, sanki şükürlerini sunacakmış gibi bir

an yukarıya baktı, fakat sonra yine abartılı bir tavırla çök-künleşti. Sanırım bunlar, kimileri için tabii haller.

Yaşına göre iyi görüldüğü söylenen kadınlardandı; vaktiyle pek güzeldi herhalde. Uzun boyluydu fakat zayıf değildi; siyah kadifeden bir elbise giymişti ve hayli solgundu, şimdi tuhaf bir şekilde altüst olmuş gibi görünse de gururlu ve saygın bir çehresi vardı.

Yanlarına vardığımda, elleri kenetli halde, “Başımızdan musibetler eksik olmayacak mı?” dediğini duydum. “Öyle bir ölüm-kalım yolculuğuna çıktım ki, bu yolculukta kaybedeceğim bir saat, her şeyi kaybetmek anlamına gelebilir. Evladım ne zaman yola devam edecek kadar toparlanır kim bilir. Onu bırakmak zorundayım: Gecikmeyi göze alamam. En yakın köyün ne kadar uzakta olduğunu söyler misiniz efendim? Kızımı orada bırakmalıyım ve ancak üç ay sonra dönebileceğim. O zamana dek ne görebilirim yavrumu, ne de ondan bir haber alabilirim.”

Babamın ceketini çekiştirip, kulağına ciddi bir sesle fısıldadım: “Ah! Baba, ne olur rica et de bizimle kalsın. Ne kadar güzel olur. Haydi, lütfen.”

“Şayet Madam, çocuğunu kızımın ve iyi yürekli mürebbiyesi Madam Perrodon’un ilgi ve alakasına teslim eder, dönünceye dek misafirimiz olarak gözetimim altında kalmasına izin verirse, bunu bir ayrıcalık ve vazife sayarak, böyle kutsal bir güvene yaraşır bir itimat ve sadakatle muamele ederiz.”

“Böyle bir şey yapamam efendim, iyiliğinizi ve cömertliğinizi çok zalimce istismar etmiş olurum,” dedi hanım endişeyle.

“Bilakis, en çok ihtiyacımız olduğu anda bize büyük bir iyilikte bulunmuş olursunuz. Kızım daha demin kendisine büyük mutluluk vereceğini umduğu bir misafirlikten mahrum kalmanın hayal kırıklığını yaşadı. Bu genç hanımı bizim ellerimize teslim etmeniz, kızım için en güzel teselli olacaktır.

Yolunuz üzerindeki en yakın köy epey uzak, kızınızı yerleştirmeyi düşünebileceğiniz hanlar da yok orada. Onu tekrar uzun bir seyahate çıkararak tehlikeye atamazsınız. Şayet söylediğiniz gibi yolculuğunuzu erteleyemeyecekseniz ondan bu gece ayrılmalısınız. İlgi ve ihtimam hususunda daha güven verici bir yer bulamazsınız.”

Bu hanımın havasında, görünüşünde öyle seçkin, hatta heybetli bir şey vardı ve tavırları öyle çekiciydi ki, arabasının vakarından bağımsız biçimde, ehemmiyetli biri olduğu kanısını uyandırıyordu.

O esnada araba doğrultulmuştu; hayli uysallaşan atlar yine koşumları içindeydi.

Hanım, kızına şöyle bir baktı. Bu bakış, sahnenin başını düşününce, hiç de ondan beklenecek denli şefkatli görünmedi bana. Sonra belli belirsiz bir hareketle babamı yanına çağırarak, onunla beraber, ne konuşulduğu duyulmayacak şekilde iki-üç adım geri çekildi. Şimdiye kadarki haline hiç benzemeyen sabit ve sert bir yüz ifadesiyle koruşuyordu.

Babamın bu değişimin ayırına varmamasından ötürü hayretler içindeydim; ayrıca hanımın babamın kulağına böyle ciddiyetle, hızlı hızlı neler söylediğini öğrenmek için tarifsiz bir meraka kapılmıştım.

Hanımın konuşması sanırım en çok iki-üç dakika sürdü; sonra dönüp birkaç adımda, Madam Perrodon’dan destek alarak uzanmış kızının yanına ulaştı. Bir anlığına yanına diz çöküp kulağına bir şeyler fısıldadı; Madam’ın tahminince, bir hayır duası mahiyetindeymiş sözleri. Sonra onu aceleyle öpüp arabasına bindi; kapı kapandı, gösterişli üniformalar giymiş uşaklar arkaya sıçradı, biniciler atlarını mahmuzladı, arabacılar kamçılarını şaklattı, atlar aniden ileri atılıp, sanki yine dörtnala koşmaya başlayacak gibi eşkin bir gidiş tutturdu ve araba hızla uzaklaştı; arkadaki iki atlı da aynı süratle onu takip ettiler.

III

Fikir Teatisinde Bulunuyoruz

Kortej'i sisli ormanda çabucak kaybolana dek gözlerimizle takip ettik. Tekerleklerin ve nalların sesi, gece havasının sükûneti içinde yitip gitti.

Tam o anda gözlerini açan genç hanım haricinde, bu maceranın anlık bir yanılsama olmadığına bizi temin edecek hiçbir şey kalmamıştı. Benim tarafımda olmadığından yüzünü göremedim, ama belli ki etrafına bakınarak başını kaldırmıştı. Çok tatlı, sitemkâr bir sesin, “Annem nerede?” diye sorduğunu duydum.

İyi kalpli Madam Perrodon onu şefkatle yanıtladı ve bazı rahatlatıcı sözler sarf etti.

Sonra şöyle sorduğunu duydum:

“Neredeyim? Burası neresi?” Ardından, “Arabayı görmiyorum; ya Matska, o nerede?” dedi.

Madam onu bütün sorularını anladığı kadar yanıtladı. Genç hanım yavaş yavaş, başlarına gelen talihsizliği hatırlamaya başladı ve arabada bulunan ya da ona eşlik eden hiç kimsenin incinmediğini duymaktan ötürü memnun oldu. Fakat annesinin onu, üç ay sonraki dönüşüne kadar burada bıraktığını öğrenince ağladı.

Ben de Madam Perrodon gibi teselli edici sözler söyleyecekken, Matmazel De Lafontaine kolumu tutup şöyle dedi:

“Hiç teşebbüs etmeyin, böyle bir zamanda onunla bundan fazla konuşulmamalı. Ufak bir heyecan bile şu an ona fazla gelebilir.”

Rahatça yatağına yatar yatmaz odasına çıkar, onu görürüm diye düşündüm.

Bu arada babam, iki fersah ötede oturan doktoru çağırmak için atlı bir uşak yollamıştı. Genç hanımı ağırlamak üzere bir de yatak odası hazırlanıyordu.

Yabancı artık ayağa kalkmış, Madam’ın koluna dayanarak, yavaş yavaş iner-kalkar köprü üzerinden kale kapısına doğru yürümekteydi.

Holde hizmetkârlar, onu karşılamak üzere bekliyorlardı. Genç hanımı hemen odasına götürdüler. Genellikle oturma odası olarak kullandığımız oda uzundur; az önde tasvir ettiğim orman manzarasının önündeki su hendeğine ve iner-kalkar köprüye bakan dört penceresi vardır.

Burası oyma meşe mobilyalarla döşenmiştir. İki büyük oymalı dolabı vardır; sandalye minderleri koyu kırmızı Utrecht kadifesıyla kaplıdır. Duvarlarda goblenler ve büyük altın rengi çerçeveler asılıdır; resimlerdeki figürler gerçek hayattaki boyutlarında, çok eski ve çok ilginç kostümler içindedir ve bunlar avlanırken, şahin uçururken, genellikle şen halleriyle tasvir edilmiştir. Oda pek şaşıalı döşenmediğinden ziyadesiyle rahattı; orada çayımızı içerdik, çünkü babam her zamanki vatanperver tutumuyla, bu millî içeceğin de mutat olarak kahve ve çikolatayla birlikte boy göstermesinde ısrarcıydı.

O gece orada oturup mumları yakarak, akşamki mace-rayaya dair konuştuk.

Madam Perrodon ve Matmazel De Lafontaine de bizimleydi. Genç yabancı yatağına uzanır uzanmaz derin uykuya dalmıştı. Hanımlar da onu bir hizmetkâra emanet edip çıkmışlardı.

Madam odaya girer girmez, “Misafirimizi nasıl buldunuz?” diye sordum. “Ona dair her şeyi anlatın bana.”

“Pek hoşlandım ondan,” yanıtını verdi Madam. “Bu kadar sevimli bir yaratık görmedim desem yeridir. Sizinle aynı yaşlarda, çok nazık, çok da hoş.”

Yabancıнын odasına şöyle bir göz atmış olan Matmazel, “Kesinlikle çok güzel,” diyerek araya girdi.

“Sesi de pek tatlı,” diye ekledi Madam Perrodon.

“Araba doğrultulurken, içinde bir kadın bulunduğunu fark ettiniz mi?” diye sordu Matmazel. “Dışarı çıkmayıp, sadece pencereden baktı.”

“Hayır, onu görmedik.”

O zaman Matmazel, tüm o müddet boyunca arabanın penceresinden hanımlara doğru bakarak alaycı alaycı başını sallayıp sırttan, başında bir çeşit renkli türban olan, ürkütücü bir siyahi kadından bahsetti. Parlak gözleri varmış, göz akları geniş genişmiş, hiddetlenmişçesine dişlerini gösteriyormuş.

“Uşaklar ne fena görünümlü adamlardı, dikkat ettiniz mi?” diye sordu Madam.

O sırada içeri giren babam, “Evet,” dedi. “Ömrümde böyle çirkin, pis suratlı adamlar görmedim. Umarım ormanda zavallı hanımı soymazlar. Hergeleler becerikliymiş yine de. Her şeyi çabucak hallettiler.”

“Herhalde uzun zamandır yolda olmaktan ötürü bitkin düşmüşlerdir, yıpranmışlardır,” dedi Madam.

“Habis görünmelerinin yanında, yüzleri de pek tuhaf şekilde süzgün, karanlık ve iç karartıcıydı. Çok meraklandım açıkçası. Fakat genç hanım yarın yeterince toparlanmış olursa, bütün bunları bize açıklar herhalde.”

Babam gizemli bir tebessümle ve başını hafifçe öne eğerek, “Pek sanmam,” dedi, sanki mesele hakkında bize söylemediği başka şeyler biliyormuş gibi.

Bu da, siyah kadife giysili hanımın gidişinden hemen önce yaptıkları kısa fakat ciddi konuşmada, babamla ikisi arasında neler geçtiğini iyice merak etmeme yol açtı.

Babamla baş başa kalır kalmaz, bunu bana söylemesi için yalvardım. Çok üstelemem gerekmedi.

“Sana söylememin önünde mâni yok. Bizi kızıyla ilgilenme zahmetine sokmak hususunda ikircikli olduğunu ifade etti. Kızının sağlığı hassasmış, sinirleri de gerginmiş. Fakat –bunu kendiliğinden söyledi herhangi bir nöbet geçirdiği, hayaller gördüğü de olmamış. Aslında akli gayet yerindeymiş.”

“Bütün bunları söylemesi ne garip!” diyerek araya girdim. “Çok lüzumsuz olmuş.”

“Öyle de olsa, *söyledi* işte,” diyerek güldü babam. “Aramızda olup biten her ne varsa bilmek istediğinden, hepsi bu kadarcık da olsa anlattım sana. Bir de şöyle dedi: ‘Hayati önemde –hayati kelimesini bastırarak söyledi uzun bir seyahate çıktım. Çok çabuk ve gizli hareket etmeliyim. Üç ay içinde, evladımı almak üzere döneceğim. Bu süre boyunca kim olduğumuzdan, nereden gelip nereye gittiğimizden hiç bahsetmeyecektir.’ Söylediği bundan ibaret. Çok temiz bir Fransızcayla konuşuyordu. ‘Gizli’ kelimesini söylerken birkaç saniye durakladı, gözlerini gözlerime dikip sert sert baktı. Galiba bu hususa çok önem veriyordu. Nasıl hızla gidi-verdi, gördün ya. Umarım bu genç hanımın mesuliyetini üstlenmekle çok aptalca bir iş yapmamışımdır.”

Bense çok memnundum. Onu görmeye, onunla konuşmaya can atıyordum; doktorun müsaadesini bekliyordum sadece. Siz şehirlerde yaşayanlar, bizi kuşatan yalnızlığın içinde yeni bir arkadaşla tanışmanın nasıl büyük bir hadise olduğunu hiç bilemezsiniz.

Doktor saat bir sularına dek gelmedi. Fakat benim için yatağa girip uyumak, siyah kadife giysili prensesin binip git-tiği arabayı yayan takip etmek kadar imkân dışıydı.

Doktor oturma odasına indiğinde hastasıyla ilgili çok olumlu şeyler söyledi. Artık oturuyormuş, nabızı gayet düzenliymiş, son derece iyi olduğu aşıkârmış. Hiçbir yerinde incinme yokmuş, yaşadığı asabi sarsıntı da hayli zararsızca geçip git-

miş. İkimiz de bunu arzu ettiğimiz takdirde, onu görmemde bir sakınca yokmuş elbette. Bu müsaade üzerine hemen, kendisini birkaç dakikalığına ziyaret etmemize onay verip vermediğini öğrenmek üzere, bir hizmetkârı odasına yolladım.

Hemen dönen hizmetkâr, kendisinin buna can attığını söyledi bize.

Bu izinden istifade etmek için fazla beklemediğime emin olabilirsiniz.

Misafirimiz, Schloss'un en güzel odalarından birinde yatıyordu. Haşmetlice sayılabilirdi oda. Yatağın ayakucu tarafındaki duvarda Kleopatra'nın, sinesine dek uzanan yılanlarla betimlendiği kasvetli bir goblen vardı.⁹ Diğer duvarlarda da başka kasvetli sahneler biraz solmuş renklerle sergileniyordu. Ama odanın diğer süslemelerinde, eski goblenlerin iç karartıcılığını fazlasıyla telafi edecek kadar çok altın oyma, canlı ve çeşitli renkler vardı.

Yatağın başucunda mumlar duruyordu. Misafirimiz ayaktaydı; ince güzel bedeni, o yerde yatarken ayaklarının üzerine annesinin attığı, çiçeklerle bezeli ve kalın kapitone astarlı, yumuşak ipekten sabahlığa sarılıydı.

Yatağın başucuna varıp da onu selamlamaya henüz başlamışken, bir anda dilimin tutulmasına, bir-iki adım geri çekilmeme yol açan neydi? Söyleyeyim.

Çocukluğumda gece vakti ziyaretime gelen, hafızama mıhlanmış yüzün ta kendisiydi gördüğüm. Nice seneler boyunca, hiç kimse ne düşündüğümü bilmezken sık sık bu yüzü korku içinde aklımdan geçirmiştım.

Sevimli, hatta güzel bir yüzdü. İlk baktığımda, aynı gamlı ifadeyi taşıyordu. Fakat bu gam bir anda ışıyıp, onun beni tanıdığını gösteren tuhaf, sabit bir tebessüme dönüştü.

Tam bir dakika boyunca sessiz kaldık, sonra o nihayet konuştu; ben konuşamıyordum.

9 Kleopatra'nın bir meyve sepetine konulmuş yılanın ısırığı sebebiyle öldüğü yolundaki efsaneye gönderme. (ç.n.)

“Ah, ne harika!” diye bağırdı. “Yüzünü on iki yıl önce rüyamda görmüştüm. O zamandan beri hiç aklımdan çıkmadı.”

Tebessümü yumuşamıştı. O tebessümde tuhaf bulduğum her ne idiyse gitmişti. Gamzeli yanaklarıyla şimdi enfes şekilde sevimli ve zeki görünüyordu.

Endişelerim kayboldu, misafirperverliğe uygun biçimde ona hoş geldin deyip, bu tesadüfi gelişinin bizi ne kadar memnun ettiğini, bilhassa bana nasıl bir mutluluk verdiğini belirttim.

Konuşurken elini tutuyordum. Yalnız kalmış insanlara özgü bir utangaçlığım vardı ama vaziyet beni açıksözlü, hatta atılgan kılmıştı. Elimi sıkıca kavradı, üzerine kendi elini koydu; gözlerimin içine şevkle bakan gözleri ışıltı ışıltı. Tekrar tebessüm etti ve yüzü kızardı.

Onu karşılayışına çok sevimli şekilde mukabele etti. Yanı başında otururken hâlâ merak içindeydim. Şöyle dedi:

“Seninle ilgili rüyamı anlatmalıyım. Ne tuhaf; anlaşılan senin ve benim, her ikimizin düşü öyle canlıymış ki, tıpkı şimdi böyle bakıştığımız gibi ben seni görmüşüm, sen de beni. Tabii o zaman çocuktuk daha. Altı yaşlarında bir çocuktum ve karmaşık, sıkıntılı bir düştten uyandığımda kendimi, benimkine benzemeyen bir odada buldum; ağır havalı, lambarili, yüklükler, karyolalar, sandalyeler ve sıralar bulunan bir odaydı. Tüm yatakların boş olduğunu, odada benden başka kimsenin bulunmadığını sandım ve bir süre etrafıma bakınıp, bilhassa çift kollu demir bir şamdana hayran kaldım; şimdi görsem o şamdanı yine tanırım kesinlikle. Pencereye ulaşmak için yataklardan birinin altında emekledim fakat çıktığımda, birisinin ağladığını duydum. Hâlâ dizüstü vaziyette yukarı bakınca seni –eminim sen olduğuna şimdi gördüğüm gibi görüverdim: Güzel bir genç hanım, altın sarısı saçlar, iri mavi gözler ve dudaklar, senin dudakların; tıpkı şimdi, burada olduğu gibi.

Bakışların beni benden aldı. Yatağa çıkıp kollarımla seni sardım ve galiba ikimiz de uyuyakaldık. Bir çığlıkla uyan-
dım; oturmuş çığlık atıyordun. Korkmuştum. Yere doğru
kaydım ve sanırım bir anlığına bilincimi kaybettim. Tekrar
kendime geldiğimde yine evimde, odamdaydım. O günden
beri aklımdan çıkmadı yüzün. Bir benzerliğe kanıp yanılmış
olamam. O zaman gördüğüm hanım *sensin*.”

Benim de buna karşılık gelen rüyayı anlatma sıramdı
şimdi. Anlattığımda, şaşkınlığını gizleyemedi.

“Bilmiyorum hangimiz daha çok korkmalı diğerinden,”
dedi yine gülümseyerek. “Bu kadar sevimli olmasaydın her-
halde çok korkardım senden, ama madem böylesin ve ma-
dem ikimiz de bu kadar genciz, benim hissettiğim tek şey on
iki yıl önce tanıştığımız ve hâlihazırda seninle yakınlaşmaya
ihtiyacımın olduğu. Olup bitenlere bakınca, sanki küçük ya-
şımızdan beri, arkadaşlık etmeye yazgılıyız gibi geliyor. Bil-
mem sen de tuhaf şekilde bana doğru çekildiğini hissediyor
musun? Arkadaşım olmadı hiç. Şimdi bir arkadaş buldum
mu acaba?” İç geçirdi. Güzel koyu renk gözleri, bana tut-
kuyla bakıyordu.

Aslında, güzel yabancıya karşı hislerimi açıklamak hayli
zordu. Dediği gibi “ona doğru çekildiğimi” hissediyordum,
ama buna karşı çıkan bir şey de vardı içimde. Lakin bu müp-
hem hisler içinde muazzam ölçüde baskın olan cazibeydi.
İlgimi uyandırmış, gönlümü kazanmıştı. Çok güzel, anlatıl-
maz ölçüde çekiciydi.

O sırada, üzerine bir dermansızlık, bitkinlik çöktüğünü
fark ettim ve hemen ona iyi geceler diledim.

“Doktor bu gece, başınızda bir hizmetçinin durması ge-
rektiği kanısında,” diye ekledim. “Şu an hizmetçilerimizden
biri bekliyor; göreceksiniz iş bilir, sakın biridir.”

“Ne kadar nazıksınız, fakat odada bekleyen biri varken
uyumayı hiç beceremedim. Yardıma ihtiyacım yok. Bir zaafı-
mı da itiraf edeyim, hırsızlardan yana büyük korkum vardır.

Bir keresinde evimiz soyulmuş, iki hizmetkârımız öldürülmüştü. O yüzden her gece kapımı kilitlerim. Bu bende alışkanlık haline geldi. O kadar iyi görünüyorsun ki, beni affedersin, biliyorum. Gördüğüm kadarıyla kilitte anahtar da var.”

Beni sevimli kollarıyla bir anlığına kendine doğru çekip kulağıma fısıldadı:

“İyi geceler canım. Senden ayrılmak çok zor, fakat iyi geceler. Yarın, erken saatte olmasa da tekrar göreceğim seni.”

İç geçirerek yastığa gömüldü. Güzel gözleri sevecen ve gamlı bir bakışla beni takip ederken, tekrar “İyi geceler sevgili arkadaşım,” diye mırıldandı.

Genç insanlar çabuk hoşlanır, hatta severler. Onun bana gösterdiği sevecenlik, aslında bunu henüz hak etmemiş olsam da gönlümü okşamıştı. Beni hemen kabul etmekle gösterdiği güvenden hoşlanmıştım. Çok yakın arkadaş olmamız gerektiği hususunda kararlıydı.

Gün döndü, yine bir araya geldik. Yoldaşımdan hoşnutum; yani birçok bakımdan.

Gün ışığında, çekiciliğinden hiçbir şey eksilmiyordu; şimdiye dek gördüğüm en güzel yaratıktı. Eskiden düşümde gördüğüm çehrenin nahoş hatırası, ilk umulmadık tanışma amnının etkisini bozmuştu.

O da beni görünce benzer bir şaşkınlığa kapıldığını itiraf etti; hayranlığıma eşlik eden hafif antipatiyi o da aynı şekilde hissetmişti. Şimdi ikimiz de gelip geçen korkularımıza gülüyorduk.

IV

Onun Âdetleri – Bir Gezinti

Onun beni birçok bakımdan cezbedtiğini söylemiştim.

Pek memnun olmadığım yönleri de vardı.

Boyü ortalamanın üzerindeydi. Onu tarif ederek söze başlayayım.

İnce endamlı, zarif mi zarıftı. Hareketlerindeki dermansızlık –hem de büyük bir dermansızlık– haricinde sağlıksız olduğuna işaret edecek hiçbir şey yoktu. Teni hoş renkli ve parlaktı; yüzü narin, hatları güzeldi; gözleri iri, koyu ve parlaktı; harika saçları, omuzlarına indiğinde daha önce hiç görmediğim şekilde uzun ve gür duruyordu. Elimi sık sık saçlarının altına sokar, ağırlığına şaşarak kahkahalar atardım. Telleri enfes, yumuşacıktı, yer yer altın sarısına çalan çok koyu kahverengiydi. Odasında, sandalyesine yayılmış halde o tatlı, kadife sesiyle konuşurken, yukarıdan bıraktığım saçlarının kendi ağırlığıyla düşüvermesine bayılırdım. Dolayıp örer, açıp oynardım onlarla. Yarabbi! Nereden bilirdim!

Memnun olmadığım yönleri de olduğunu söyledim. Bir-birimizi gördüğümüz ilk gece, gösterdiği güvenle gönlümü kazandığını belirtmiştim. Fakat kendisiyle, annesiyle, geçmi-

şiiyle, esasen kendi hayatı, tasarıları ve çevresindeki insanlarla ilgili her konuda ketumluğu elden bırakmadığını gördüm. Galiba makul davranmadım, hatalıydım belki; herhalde siyah kadife giysili saygıdeğer hanımın babama iletmişti ciddi buyruğa saygı göstermeliydim. Lakin merak, rahat vermeyen, ahlak tanımayan bir tutkudur ve hiçbir kız, başka bir kızın kendi merakına set çekmesine sabırla tahammül edemez. Öğrenmeye can attığım şeyleri bana söylemesi, kime ne zarar verebilirdi ki? Sağduyuma yahut namusuma hiç güveni yok muydu? Bana söylediklerinin tek hecesini dahi hiçbir ölümlüye duyurmayacağımı bilhassa belirttiğim halde, niçin bana inanmıyordu?

Kasvetli tebessümünün ardında, en ufak ışık zerresini bana göstermemekte direnen, yaşının ötesinde bir soğukluk vardı sanki.

Bu hususta münakaşa ettiğimizi söyleyemem, çünkü hiçbir hususta münakaşa etmezdi. Elbette üstüne gitmem çok haksızca, çok nezaket dışıydı ama kendime engel olamıyordum. Keşke hiç uğraşmasaymışım.

Bana söyledikleri, ipe sapa gelmez değerlendirmelerim çerçevesinde, hiçbir şey ifade etmiyordu.

Hepi topu, çok müphem üç şeyi açıklamıştı:

Birincisi – İsmi Carmilla’ydi.

İkincisi – Çok eski ve soylu bir aileye mensuptu.

Üçüncüsü – Evi batı istikametindeydi.

Bana ne ailesinin ismini, ne aile armasını, ne de malikânelerinin ismini söylüyordu. Yaşadıkları memleketi bile anmıyordu.

Onu durmadan bunlarla sıkboğaz ettiğimi sanmayın. Fırsat kolluyor, durmadan sormak yerine, ima yoluyla bilgi edinmeye çalışıyordum. Gerçi bir-iki defa, ona daha dolaysızca taarruz ettiğim oldu. Fakat hangi taktiği kullanırsam kullanayım, tam manasıyla bozguna uğramam kaçınılmazdı. Sitem de sevgi de kâr etmiyordu. Ancak şunu eklemeli-

yim, yan çizerken öyle sevimli bir gamla, kaçamak hallerle hareket ediyor, bana yönelik beğenisini ve namusuma olan güvenini öyle çok kez, hatta tutkuyla beyan ediyordu ve nihayetinde her şeyi öğreneceğime o kadar çok kez söz vermişti ki, uzun süre ona gücenik kalmaya gönlüm elvermiyordu bir türlü.

Sevimli kollarını boynuma dolar, beni kendine çekip yanağını yanağıma dayar, kulağımın dibindeki dudaklarından şu sözler dökülürdü mırıltı halinde: “Canımın içi, yüreciğin yaralandı. Gücümün ve zayıflığımın karşı konulmaz yasasına uyuyorum diye zalim sanma beni. Senin yüreğin yaralandığı vakit, benim kabına sığmayan yüreğim de seninkiyle birlikte kanar. Muazzam küçük düşmüşlüğümden sevinciyle senin sıcak canının içinde yaşıyorum ve sen benim canımın içinde öleceksin; pek tatlı bir ölümle. Elimde değil; ben sana yakınlaştıkça sen de başkalarına yakınlaştıracaksın ve aslında aşktan başka bir şey olmayan o zulmün sevincini öğreneceksin. O yüzden bir süre beni ve bana dair şeyleri tanıyıp bilmek isteme; fakat şefkatli ruhunun bütünüyle güven bana.”

Bu coşkulu sözleri söylerken, beni titreyerek sıkı sıkı kucaklar, dudakları yumuşak öpüşlerle yanağıma hafifçe ısıtırdı.

Heyecanlı halleri ve kullandığı dil, anlaşılmaz geliyordu bana.

Doğrusu çok sık tekrarlanmayan bu aptalca kucaklamalardan kendimi sıyırmayı arzuluyordum, fakat çabalarım yetersiz kalıyordu sanki. Kulağıma ninni gibi gelen sözler fısıldıyor, direncimi kırıp beni kendinden geçmiş bir hale sokuyordu. Bu halden ancak, kollarını üzerimden çekince çıkabiliyordum.

Gizeme büründüğü bu anlarda ondan hoşlanmıyordum. Haz verici, ara sıra belli belirsiz bir korku ve tiksinti hissiyle harman olan tuhaf, karmakarışık bir heyecan yaşıyordum. Böyle sahneler devam ederken, onunla ilgili belirgin fikirlerim yoktu, ama sevginin tapınırcasına bir bağlanmaya, aynı

zamanda iğrenmeye dönüşmekte olduğunun farkındaydım. Bunun içinden çıkılmaz bir çelişki olduğunu bilsem de hislerimi başka türlü açıklayamıyorum.

On yıldan fazla zaman geçtikten sonra şimdi, titreyen bir elle yazarken, bilincinde olmaksızın geçirdiğim zorlu tecrübeleri kafa karışıklığı ve korku içinde hatırlıyorum; bununla birlikte hikâyemin ana akışı, çok canlı ve belirgin biçimde aklımda.

Fakat tüm hayatlarda, tutkularımızın en coşkulu ve en dehşetli biçimde uyandığı, güçlü duygularla yaşanan öyle sahneler var ki, bunlar diğer tüm sahnelerden daha belirsiz, daha bulanık anımsanıyor zannederim.

Bazen, kayıtsızca geçen bir saatin ardından tuhaf ve güzel yoldaşım elini elime alır, onu sevgiyle tekrar ve tekrar sıkardı. Hafifçe kızarır, yüzüme dermansız, ateşli gözlerle bakardı. Öyle hızlı nefes alıp verirdi ki, bu coşkulu solunumla elbisesi bir iner bir kalkardı.

Bir âşğın heyecanı gibiydi bu; utandırırır beni. Nefret uyandıran, fakat karşı konulmaz nitelikteydi. Halimden zevk almış gibi bakarak beni kendine çeker, sıcak dudakları yanağımın üstünde öpücüklerle dolaşırır. Neredeyse ağlayacakmış gibi fısıldardı: “Sen benimsin, *benim olacaksın*; sen ve ben sonsuza dek biriz.” Sonra küçük elleri gözlerinin üzerinde kendini tekrar sandalyeye koyverir, beni tir tir titrer vaziyette bırakırır.

“Aramızda bir akrabalık mı var,” diye sorardım, “bütün bunlar ne demek oluyor? Belki sevdiğin birini hatırlatıyorum sana. Fakat böyle yapmamalısın, hiç hoşuma gitmiyor. Seni tanımıyorum. Sen bu şekilde bakınca, böyle konuşunca kendimi de tanıyamıyorum.”

Hararetili çıkışmam karşısında iç geçirir, başını çevirip elimi bırakırır.

Bu sıradışı belirtilere dair tatminkâr bir teori üretme çabalarım nafileydi; yapmacıklık desem değildi, hile desem

yine değil. Şüphesiz bunlar, bastırılmış dürtülerin ve duyguların anlık dışavurumlarıydı. Acaba annesi peşinen inkâr etmiş olsa da, kısa delilik nöbetleri mi geçiriyordu yahut bir kılık değiştirme, bir aşk hikâyesi mi söz konusuydu burada? Eski öykü kitaplarında böyle şeyler okumuşluğum vardı. Belki genç bir âşık eve girmiş, yaşlı, cingöz bir dalavereci kadının yardımıyla kılık değiştirerek kur yapmanın peşine düşmüştü. Ama gururumu epey okşayan bu varsayımın doğru olmadığını gösteren birçok şey vardı.

Erkeklerin hoşlandığı türden gönül çelici iltifatlarla övünecek halim yoktu. Bu tutkulu anlar arasında, kâh olağan haline, kâh şen, kâh arpacı kumrusu gibi kasvetli düşüncelere daldığı vakitler olurdu. O vakitlerde, nazarında hiçbir şey ifade etmiyormuşum gibiydi; sadece gözlerinin gamlı bir ateşle dolu dolu olduğunu fark ederdim. Bu kısa, gizemli heyecan anlarının haricinde olağan bir genç kız gibiydi ve her daim, sağlıklı bir erkeğe uymayacak bir dermansızlık vardı üzerinde.

Âdetleri bazı bakımlardan acayıptı. Belki bunlar sizin gibi şehirli bir hanıma, biz taşralılara geldiğı kadar garip gelmez. Aşağıya çok geç vakitte, genellikle saat bir sularında iner, bir fincan çikolata alır fakat hiçbir şey yemezdi. Sonra yürüyüşe çıkardık, bu yürüyüş de ufak bir gezintiden ibaret olurdu ama hemencecik bitap düşerdi sanki. Ya Schloss'a döner ya da ağaçların arasında şuraya buraya konulmuş banklardan birine otururdu. Bedeninin bu dermansızlığına zihni eşlik etmezdi. Her daim canlı bir konuşmacıydı ve çok da zekiydi.

Bazen üstü kapalı olarak yurdundan yahut bir macedardan, bir vaziyetten, eski zamanlardan hatırında kalmış şeylerden bahsederdi; bahsettikleri, tuhaf yolları yordamları olan insanlara işaret eder, hiç bilmediğimiz geleneklere değinirdi. Bu tesadüfi ipuçlarından yola çıkarak, onun memleketinin başta sandığımdan çok daha uzak olduğı sonucuna vardım.

Bir öğleüzeri ikimiz ağaçların altında böyle otururken, önümüzden bir cenaze alayı geçti. Sık sık gördüğüm sevimli bir genç kızın, orman bekçilerinden birinin kızının cenazesiydi. Zavallı adam sevgili evladının tabutunun ardı sıra yürüyordu. Bu onun tek evladıydı; hayli acılı görünüyordu orman bekçisi.

İkişerli düzende yürüyen köylüler geriden geliyor, bir cenaze ilahisi söylüyorlardı.

Saygımı göstermek için onlar geçerken ayağa kalktım ve pek tatlı bir sesle söyledikleri ilahiye eşlik ettim.

Yoldaşım biraz sertçe sarstı beni. Şaşırarak ona döndüm.

Ters ters, “Fark etmedin mi, ne kadar ahenksiz bir ezgi,” dedi.

“Aksine ben çok tatlı olduğu kanısındayım,” diye yanıtladım. Bu müdahale canımı sıkımişti. Küçük cenaze alayını oluşturan insanlar olup biteni izleyip sinirlenecekler diye de pek rahatsız olmuşum.

Bu yüzden tekrar ilahiye eşlik etmeye başladım ama o yine müdahale etti.

“Sesin kulaklarımı tırmalıyor,” dedi Carmilla neredeyse öfkelenerek ve ufak parmaklarıyla kulaklarını tıkadı. “Hem senin dininle benim dinimin aynı olduğunu nereden biliyorsun? Törenleriniz yaralıyor beni, cenazelerden de nefret ederim. Şu tantanaya bak! Öleceksiniz elbette; herkes ölecek. Ölmek daha mutlu kılar her kişiyi. Gel eve girelim.”

“Babam rahiple birlikte mezarlığa gitti. Kızın bugün toprağa verileceğini bildiğini sanıyordum.”

Carmilla, gözleri çakmak çakmak, “Kızın mı? Köylülerin dertleriyle ilgilenmiyorum,” dedi. “Onun kim olduğunu bilmiyorum.”

“İki hafta önce hayalet gördüğünü sanan zavallı kız. O günden beri ölüm döşegindeymiş, dün de hayatını kaybetmiş.”

“Hayaletlerden bahsetme bana. Yoksa bu gece uykum kaçır.”

“Veba ya da hummalı bir hastalık geliyor olmasa bari. Her şey buna işaret ediyor,” diye devam ettim. “Sadece bir hafta evvel domuz çobanının genç karısı öldü. Yataktayken, bir şeyin boğazına sarıldığını, az kalsın onu boğacağını sanmış. Hummalı hastalıkların bazı tiplerine böyle hayaller eşlik edermiş babamın dediğine göre. Evvelsi gün gayet iyiymiş kadın. Sonra çöküvermiş, bir hafta geçmeden de ölmüş.”

“Eh, umarım *onun* cenaze töreni bitmiş, *onun* ilahileri de söylenmiştir de kulaklarımız bu ahenksiz ezgilerle daha fazla tırmalanmaz. Sinirlerim bozuldu. Gel otur şöyle yanıma. Eli mi tut. Sıkı, sıkı, daha sıkı.”

Biraz geriye gitmiş, başka bir banka yaklaşmıştık.

Oturdu. Yüzündeki anlık değişim beni ürküttü, hatta dehşete düşürdü. Kararmış, korkunç şekilde mosmor olmuştu yüzü. Dişleri, elleri kenetliydi; kaşlarını çatarak dudaklarını sıkıyor, ayaklarına doğru bakarken, sıtmaya tutulmuş gibi zapt edilmez bir ürpertiyle tüm gövdesi titriyordu. Bir krizi bastırmak için olanca kuvvetini sarf eder gibiydi; bu çaba içinde soluk soluğa kalmıştı. Sonunda güçsüz bir ıstırap çığlığı attı ve yavaş yavaş, yaşadığı duygu patlaması din-di. “Bak işte! Beni ilahilerle boğan insanlar yüzünden oluyor bunlar!” dedi sonunda. “Tut beni, öylece tut. Geçiyor.”

Yavaş yavaş geçti gerçekten. Sonrasında, belki de bu gösterinin üzerimde bıraktığı kasvetli etkiyi dağıtmak için Carmilla olağandışı biçimde canlı ve konuşkandı. Böylece eve vardık.

Annesinin bahsettiği sağlık hassasiyetinin tanımlanması mümkün belirtilerini sergilerken, ilk kez görüyordum onu. Yine ilk kez öfkeye benzer bir tutum sergilediğini görüyordum.

Bunların her ikisi de bir yaz bulutu gibi geçip gitti. Sonrasında yalnızca bir kez, anlık bir öfke belirtisi gösterdiğine şahit oldum. Size bunu anlatacağım.

Onunla birlikte oturma odamızın uzun pencerelerinin birinden dışarı bakarken, iner-kalkar köprünün üzerinden

avluya çok iyi bildiğim bir avare girdi. Genellikle yılda iki kez Schloss'a uğradı.

Bir kamburdu bu. Böylesi vücut bozukluklarına çoğu zaman eşlik eden o ince, keskin yüz hatlarına sahipti. Sivri uçlu bir kara sakalı vardı ve beyaz dişlerini göstererek yayvan yayvan gülümsüyordu. Sarı, siyah, kırmızı renkli giysileri vardı ve üzerine doladığı, sayamadığım kadar çok sayıda kayıştan, kemerden, türlü türlü şeyler sarkıyordu. Arkasında bir büyü fener¹⁰ ve iyi bildiğim iki kutu taşırdı; kutuların birinde bir semender, diğerinde bir adamotu¹¹ bulunurdu. Bu canavarlar babamı güldürürdü. Maymun, papağan, sincap, balık ve kirpilerin parçalarını kurutup gayet düzgünce ve şaşkınlık verici bir etki yaratacak şekilde birbirine dikerek oluşturmuştu bunları. Bir keman, bir kutu sihirbazlık gereci, kemerine tutturduğu bir çift flöre ve maskeler, gizemli mahfazalar sallanıyordu orasında burasında. Elinde bakır halkalı siyah bir asa taşıyordu. Yoldaşı, hemen arkasından onu izleyen kaba saba zayıf bir köpekti. Fakat köpek iner-kalkar köprüde kuşkuyla biçimde durdu ve az sonra da acı acı ulumaya başladı.

Bu arada şarlatan avlunun orta yerinde durmuş, biçimsiz şapkasını çıkararak bize mübalağalı bir selam veriyordu. Berbat bir Fransızca ve ondan pek iyi olmayan bir Almancayla, hararetili hararetili hürmetlerini sundu.

Sonra kemanını alıp cayır cuyur oynak bir hava çalmaya ve ayarsız sesiyle neşeli neşeli şarkı söylemeye başladı. Bir yandan da gülünç edalar ve hareketlerle dans ediyordu. Köpeğin ulumaları sürdüğü halde onun bu halleri beni güldürdü.

10 Büyü feneri: Projektörün ilkel biçimi, atası. Önünde mercek, içinde ışık kaynağı bulunan karanlık bir kutudan müteşekkildi. Merceğin odak noktasına yerleştirilen cama çekili resim, bu ışık kaynağının ve merceğin yardımıyla perdeye yansıtıldı. (ç.n.)

11 Kökü insan şeklini andırdığı için fena nitelikleri bulunduğu inanılan, kötü kokulu, kankurutan, adam kökü adlarıyla da bilinen bitki. (ç.n.)

Derken tebessümler ve selamlarla pencereye doğru ilerledi, şapkası sol elinde, kemanı koltuğunun altında, tüm marifetlerini, hizmetimize sunduğu türlü sanatları, elinden gelen ilginç ve eğlenceli şeyleri hiç duraksamadan sayıp döktü. Arzu ettiğimiz takdirde bunları huzurumuzda sergileyebileceğini duyurdu.

Şapkasını kaldırırma bırakarak, “Saygıdeğer hanımefendiler, bu ormanlarda bir kurt gibi dolaştığını duyduğum *upir*¹² karşı bir tılsım satın almazlar mı acaba?” dedi. “Sağda solda öldürüyormuş herkesi, buyurun şaşmaz bir tılsım size; bunu yastığa bir tutturdunuz mu, gülersiniz artık onun yüzüne.”

Tılsımlar, oval tirşe parçalarıydı; üzerlerinde gizemli şifreler, diyagramlar vardı.

Carmilla hemen bir tane satın aldı, ben de aldım.

Kambur yukarı bakıyor, biz de keyifle yukarıdan onu izliyorduk; en azından benim keyfim yerindeydi. Kambur yüzümüze bakarken, keskin kara gözüyle, sanki dikkatini çeken bir şey fark etmişti. Hemencecik bir deri mahfazayı açıverdi; içi her türden ufak çelik gereçlerle doluydu.

Gereçlerini gösterip bana seslenerek, “Bakınız hanımım,” dedi, “daha az lüzumlu bir takım şeylerin yanı sıra, dişçilik zanaatine de vâkıfım. Hay canı çıkası köpek!” diye kesti sözünü. “Kes sesini it! Hanımefendiler tek kelime duymasın diye uluyup duruyor sanki. Asil arkadaşınızın, sağ taraftaki hanımın dişi pek keskin; uzun ince, sivri uçlu. Tığ gibi, iğne gibi, ha ha! Uzakları gören keskin bakışım, bir bakınca açık seçik gördüm bunu. Şayet o diş genç hanımın canını yakıyorsa, ki bence yakıyordu, işte buradayım. İşte eğim, delgim, kerpetenlerim. Hanımefendi arzu ettiği takdirde o diş körletir, ucunu yusuvarlak ederim. Artık balık dişi gibi görünmesin, tıpkı hanımın kendisi gibi güzel bir diş olsun diye. Hey? Genç hanım rahatsız mı oldu? Hadsizlik mi ettim? İncittim mi kendisini?”

12 Vampirlere verilen diğer isimlerden biri. (ç.n)

Genç hanım pencereden çekildiği esnada, çok kızgın görünüyordu gerçekten.

“Bu şarlatan bize hakaret etme cesaretini nereden buluyor? Baban nerede? Ondan bunu telafi etmesini isteyeceğim. Benim babam olsa, bu sefili baş aşağı pompaya¹³ bağlatıp kamçılar, damga demiriyle kemiklerine dek dağlardı!”

Pencereden bir-iki adım uzaklaştı. Mütecaviz gözünün önünden kaybolur kaybolmaz, hiddeti tıpkı kabardığı gibi aniden yatıştı ve yavaş yavaş her zamanki haline döndü. Küçük kamburu da, divane hareketlerini de unutmuş gibiydi.

O akşam babamın keyfi kaçık. Yanımıza gelip, yakın zamanlı ölüm vakalarına benzer yeni bir vakanın yaşandığını söyledi. Arazisinde, sadece bir buçuk kilometre ötede, genç bir köylünün kız kardeşi ağır hastaymış. Anlattığına göre çok benzer şekilde saldırıya uğramış ve yavaştan, fakat sürekli güçten düşmekteymiş.

“Bütün bunlar,” dedi babam, “sadece tabii sebeplere bağlanabilecek mahiyette. Bu zavallı insanlar batıl itikatlarını birbirlerine bulaştırıyorlar. Böylece komşularına musallat olan dehşetin görüntülerini, hayallerinde çoğaltıyorlar.”

“Fakat tam da bu, insanı gerçekten dehşete düşürür,” dedi Carmilla.

“Nasıl yani?” diye sordu babam.

“Böyle şeyler gördüğümü hayal etmek beni çok korkutur. Bence bu hayaller, gerçeğin kendisi kadar kötü.”

“Tanrı’nın ellerindeyiz. Onun izni dışında hiçbir şey olmaz ve onu sevenlerin her işi güzel sonuçlanır. Odur bizim vefakâr yaratıcımız; hepimizi o meydana getirdi. Bize göz kulak olacaktır.”

“Yaratıcı! *Tabiat!*” dedi genç hanım, nazik babama cevap. “Memleketin üstüne çökmüş bu hastalık, tabiatın eseri. Tabiat. Her şeyin kaynağı tabiat, değil mi? Gökteki, yerde-

13 Kale hendeğinden su çekmeye yarayan bir pompa kastediliyor. (ç.n)

ki, yerin altındaki her şey tabiatın emriyle devinir, yaşar değil mi? Bence öyle.”

“Doktor bugün buraya geleceğini söyledi,” dedi babam kısa bir sessizliğin ardından. “Bu konuda ne düşündüğünü, ne tavsiye edeceğini merak ediyorum.”

“Doktorların bana hiç faydası olmadı,” dedi Carmilla.

“Hasta mıydın yani?” diye sordum.

“Senin hiç olmadığın kadar hastaydım,” diye yanıtladı.

“Uzun zaman önce mi?”

“Evet, çok uzun zaman önce. Ben de bu hastalıktan mustariptim ama acımdan ve güçsüzlüğümden gayrısını unuttum artık. O acı ve güçsüzlük de, başka hastalıklarda çekilenler kadar kötü değildi.”

“Çok gençtin demek ki?”

“Haydi, artık bundan bahsetmeyelim. Arkadaşını yaralamak istemezsin, değil mi?”

Gözlerime dermansızca baktı ve kolunu sevecenlikle belime dolayıp beni odadan çıkardı. Babam pencerenin yanında bazı kâğıtlarla meşguldü.

Sevimli kız, “Baban niçin bizi korkutmaktan hoşlanıyor?” dedi iç geçirip hafifçe ürpererek.

“Hoşlanmıyor sevgili Carmilla; böyle bir şey aklının ucundan geçmez.”

“Korkuyor musun canımın içi?”

“Gerçekten o zavallılar gibi saldırıya uğrama tehlikesi içinde olduğumu düşünsem çok korkardım.”

“Ölmekten mi korkuyorsun?”

“Elbette, herkes korkar.”

“Fakat âşıklar gibi ölmek yok mu... Beraberce ölmek, beraber yaşayabilmek için.

“Kızlar bu dünyada yaşarken, yaz gelince nihayet kelebek olacak tırtıllardır; fakat bir de kurtçuklar, larvalar vardır işte ve her birinin eğilimleri, ihtiyaçları, yapıları kendine özgüdür. Mösyö Buffon böyle diyor yan odadaki koca kitabında.”

Gün içinde doktor geldi. Babamla bir süreliğine odaya kapanıp görüştüler.

Altmışlı yaşlarda, işinin ehli bir adamdı. Pudralanır ve yüzünü balkabağı gibi pürüzsüz şekilde tıraş ederdi. Odaya babamla birlikte çıktılar. Babamın güldüğünü ve çıktıkları esnada şöyle dediğini duydum:

“Sizin gibi akıllı bir adama şaşıyorum. Hippogriflere,¹⁴ ejderhalara ne diyorsunuz peki?”

Doktor gülümsüyordu. Başını sallayarak cevap verdi:

“Mamafih yaşam ve ölüm gizemli hallerdir. Her ikisinin de olanakları hakkında pek az şey biliyoruz.”

Yürüyüp gitti, daha fazlasını duymadım. O sırada doktorun hangi bahsi açtığını bilmiyordum ama artık tahmin edebilirim.

¹⁴ Bir griffonun arka ayakları ve gövdesiyle, bir kartalın ön ayakları, kanatları ve başına sahip mitolojik yaratık. (ç.n.)

V

Şaşırtıcı Bir Benzerlik

Bu akşam Gratz'dan, resim temizleyicinin ciddi, karanlık çehreli oğlu, bir at ve iki koca ahşap mahfazayla geldi. Mahfazaların ikisinde de bir sürü resim vardı. On fersahlık bir yolculuktu bu. Ne zaman Schloss'umuza küçük başkentimiz Gratz'dan¹⁵ bir ulak gelse, haberleri duymak için holde onun etrafına toplanırdık.

Ziyaret, kuytu meskenimizde hayli heyecan yaratmıştı. Mahfazalar holde kaldı; ulaksa yemeğini yiyene kadar hizmetkârlara emanet edildi. Sonra yardımcılarıyla birlikte, çekiç, ıskarpela ve tornavida alıp hole geldi. Mahfazaların açılışını izlemek üzere orada toplanmıştık.

Neredeyse tümü portre olan, yenilenme sürecinden geçmiş bütün resimler birer birer gün ışığına çıkarken, Carmilla kayıtsızca bakarak oturuyordu. Annem eski bir Macar sülalesine mensuptur; tekrar yerlerine konulacak bu resimlerin çoğu, bize ondan kalmıştı.

Babam elindeki listeden numaraları okuyor, zanaatkâr da numaralara göre resimleri tarayıp buluyordu. Resimler çok iyi miydi bilmiyorum ama şüphesiz çok eskiydiler ve bazıları çok da ilgi çekiciydi. Çoğunun, benim tarafımdan

15 Gratz, Styria eyaletinin başkentidir. (ç.n.)

ilk kez görölmekten ötürü kıymet taşıdığını söyleyebilirim, çünkü zamanın dumanı ve tozu, neredeyse bütünüyle tahrip etmişti onları.

“Daha görmediğim bir resim var,” dedi babam. “Üst kısmında, bir köşede ‘Marcia Karnstein’ yazıyormuş okuyabildiğim kadarıyla. Tarih de ‘1698’. Nasıl bir hale gelmiş, merak ettim.”

Resmi hatırlıyordum; kırk beş-elli santimetre boyunda, kare gibi, çerçevesiz, küçük bir resimdi. Fakat geçen zaman içinde öylesine kararmıştı ki, nasıl bir şey olduğunu pek seçememiştim.

Zanaatkâr bu resmi, belirgin bir gururla sergiliyordu şimdi. Hayli güzeldi; çarpıcıydı; canlı gibiydi. Carmilla’nın tasviriydi bu!

“Carmilla, hayatım, bu tam bir mucize. İşte burada, bu resimdesin; yaşıyorsun, gülümsüyorsun, konuşacaksın neredeyse. Ne güzel, değil mi baba? Boğazındaki ufak ben bile aynı baksana.”

Babam gülererek, “Harika bir benzerlik gerçekten,” dedi fakat başka tarafa bakıyordu. Pek etkilenmemiş görünmesine şaşmışım. Aynı zamanda sanatçılığı da olan resim temizleyicisiyle konuşmaya devam ediyor, onun zanaatının ışığı ve renge kavuşturduğu portreler ve diğer eserler hakkında zekice sözler söylüyordu. Bense resme baktıkça, hayranlık içinde iyiden iyiye kendimi kaybetmekteydim.

“Bu resmi odama asabilir miyim baba?” diye sordum.

“Elbette hayatım,” dedi babam gülümseyerek. “Böyle bir benzerlik görmem beni memnun etti. Düşündüğümde de sevimli bir resim olmalı öyleyse.”

Genç hanım bu sevimli konuşmayı umursamadı; hiç duymamış gibiydi. Oturduğu yerde yayılarak, uzun kirpiklerinin altındaki güzel gözleriyle düşünceli düşünceli bana bakıyor, mest olmuş gibi gülümsüyordu.

“Artık köşede yazılı ismi bayağı açık seçik okuyabilirsiniz. Marcia değilmiş. Altınla yazılmış gibi duruyor. İsim

Mircalla, Karnstein Kontesi. Üst kısımda küçük bir taç var, altta da M.S. 1698 yazılı. Ben Karnstein sülalesinden geliyorum; yani annem öyleymiş.”

“Ah!” dedi Carmilla dermansızca, “Ben de öyleyim. Çok eski, çok kadim bir soy galiba. Karnsteinlardan yaşayan kaldı mı şimdilerde?”

“Bu soyadını taşıyan kalmadı bildiğim kadarıyla. Aile uzun zaman önce birtakım iç savaşlarda harap olmuş, fakat kalenin yıkıntıları sadece beş kilometre kadar ötede.”

Carmilla dermansızca, “Ne kadar ilginç!” dedi. “Fakat şu güzel ay ışığına baksana!” Holün aralık duran kapısından dışarı göz attı.

“Malikânenin etrafında şöyle bir dolanıp yola ve ırmağa bakalım mı?”

“Senin bize geldiğin geceye çok benziyor,” dedim.

Gülümseyerek iç geçirdi.

Ayağa kalktı, kollarımızı birbirimizin beline dolayarak, kaldırımında yürümeye başladık.

Sessizce iner-kalkar köprüden geçtik; güzelim manzara önümüze serildi.

“Demek buraya geldiğim geceyi düşünüyordun,” dedi neredeyse fısıldayarak. “Memnun musun geldiğime?”

“Hem de nasıl Carmilla’cığım,” diye yanıt verdim.

İç geçirerek, “Bana benzettiğin resmi de odana asmak istedin,” diye mırıldanıp, kolunu belime iyice doladı. Sevimli başı omzuma düştü.

“Ne kadar romantiksin Carmilla,” dedim. “Hikâyenî bana anlattığın zaman, bu esasen büyük bir aşk hikâyesi olacak herhalde.”

Beni sessizce öptü.

“Eminim âşık olmuştun Carmilla. Eminim şu anda bir aşk macerası sürüp gidiyor.”

“Kimseye âşık olmadım, olmayacağım da,” diye fısıldadı. “Âşığım sen olmazsan şayet.”

Ay ışığında nasıl da güzel görünüyordu.

Utangaç ve tuhaf bir bakışla, hemen yüzünü boynuma ve saçlarıma gömdü. Handiyse ağlayacakmış gibi derin derin iç çekerek, titreyen elini avcuma bastırdı.

Yanağıma dayanmış yanağı sımsıcaktı. “Canım, canım benim,” diye mırıldandı, “ben senin içinde yaşıyorum ve sen benim için öleceksin, işte öyle seviyorum seni.”

İrkilerek ayrıldım ondan.

Tüm parıltının ve anlamın uçup gittiği gözlerle, renksiz ve donuk bir yüzle bana bakıyordu.

“Hava serinledi mi canım?” dedi uykuyu bir edayla. “İçim ürperdi sanki. Hülyalara mı daldım nedir? İçeri girelim. Gel, gel, girelim haydi.”

“Hasta görünüyorsun Carmilla. Biraz güçsüz düştün sanki. Azıcık şarap içsen iyi olur,” dedim.

“Olur, içerim. Şimdi daha iyiyim. Birkaç dakika içinde toparlanırım. Evet, biraz şarap ver bana,” dedi Carmilla birlikte kapıya doğru yürürken.

“Biraz daha bakalım, belki seninle birlikte ay ışığını son görüşümdür.”

“Şimdi nasılsın Carmilla’cığım? Daha iyi misin gerçekten?” diye sordum.

Carmilla’nın çevremizdeki topraklara yayıldığı söylenen tuhaf salgın hastalığa yakalandığından korkmaya başlamıştım.

“Birazcık hasta olsan bile derhâl bizi haberdar etmelisin; yoksa babam çok üzülür,” diye ekledim. “Yakında oturan çok becerikli bir doktorumuz var. Bugün babamın yanında görmüştün.”

“Eminim öyledir. Ne kadar nazik olduğunuzu biliyorum. Ama şimdi gayet iyiyim sevgili çocuğum. Hiçbir şeyim yok, biraz halsizim sadece. İnsanlar dermansız olduğumu söylüyor. Hiçbir şey için çaba harcamıyorum. Üç yaşında bir çocuğun yürüdüğü kadar yürüyebiliyorum ancak. Var olan

azıcık takatim de ikide bir kayboluyor, az önce gördüğün hale geliyorum. Neyse, sonuçta kolayca toparlanıyorum, hemencecik eskisi gibi oluyorum. Bak, nasıl iyiyim şimdi.”

Öyleydi gerçekten. Epeyce konuştuk; çok canlıydı Carmilla. Akşamın geri kalanı, benim tabirimle onun âşıkane halleri tekrarlanmadan geçti. Yani beni utandıran, hatta korkutan o çılgınca konuşmaları, bakışları yoktu artık.

Fakat o gece, fikrimi epeyce değiştiren ve görünüşe bakılırsa Carmilla’nın dermansız tabiatını bile anlık da olsa hareketlendiren bir olay yaşandı.

VI

Çok Tuhaf Bir İstirap

Oturma odasına geçmiş, çikolata eşliğinde kahve içiyorduk. Carmilla her ikisinden de almamakla beraber, epeyce kendine gelmiş gibiydi. Madam ve Matmazel De Lafontaine gelip bize katılarak küçük bir iskambil partisi başlattılar. Babam da kendi tabiriyle çay tabağını¹⁶ almak üzere geldi, aramıza katıldı.

Parti bitince Carmilla'yla birlikte kanepeye oturdular. Biraz kaygılı, buraya geldiğinden beri annesinden haber alıp almadığını sordu babam.

“Hayır,” dedi Carmilla.

O zaman babam, şu anda annesine mektup yazsa nereye göndermesi gerektiğini bilip bilmediğini öğrenmek istedi.

Carmilla muammalı bir tavırla, “Bilemiyorum,” diye yanıtladı. “Fakat artık yanınızdan ayrılmayı düşünüyordum. Şimdiye kadar bana fazlasıyla konukseverlik ve nezaket gösterdiniz. Size sonsuz sıkıntı verdim. Yarın bir arabaya binip onu bulmak üzere yola çıkmayı arzu ederim. Nihayetinde onu nerede bulacağımı biliyorum; fakat size söylemem mümkün değil.”

¹⁶ Viktoryen dönem İngiltere'sinde çayın soğuması için çay tabağına dökülmesi yaygın ve görgü kuralları açısından kabul gören bir hareketti. (ç.n.)

Babam, “Öyle bir şeyi aklınızın ucundan bile geçirmeyin,” diyerek gönlümü ferahlattı. “Sizi bu şekilde kaybetmeyi göze alamayız. Anneniz, kendisi dönene kadar burada bizimle kalmanıza rıza göstermek nezaketinde bulundu. Ancak onun gözetimi altında ayrılabilirsiniz. Yalnız ondan haber aldığınızı bilsem memnun olurum. Fakat bu akşam, yöremize yayılmış gizemli hastalığın ilerleyişine dair duyumlar iyice korkutucu bir hale geldi ve güzel misafirimiz, annenizden herhangi bir tavsiye alamadığım şu durumda, üzerimde büyük bir mesuliyet hissediyorum. Fakat elimden geleni yapacağım ve kesin olan tek şey şu ki, annenizin bu yönde açık bir talimatı olmadığı sürece buradan gitmeyi düşünmemelisiniz. Bizden ayrılmanıza öyle kolayca rıza göstersek sonradan çok üzülürüz.”

Carmilla sıkılınca gülümseyerek, “Konukseverliğinize binlerce kez teşekkürler efendim,” diye yanıtladı. “Hepiniz bana çok nazik davrandınız. Güzel şatonuzda, sizin ilgi ve alakanız altında, sevgili kızınızın arkadaşlığıyla geçirdiğim zaman kadar mutlu dönemler nadirdir hayatımda.”

Onun bu kısa konuşmasından memnuniyet duyan babam, gülümseyerek eski usul bir tavrıyla centilmence Carmilla’nın elini öptü.

Her zamanki gibi Carmilla’ya odasına dek eşlik ettim. O yatmak için hazırlanırken, oturup sohbet ettik.

“Sence,” dedim sonunda, “bana tam manasıyla güvenilecek misin?”

Gülümseyerek bana doğru döndü, fakat yanıt vermeden gülümsemeyi sürdürdü.

“Yanıt vermiyor musun?” dedim. “Hoş bir yanıtın olmayacak belli ki. Bunu sormamalıydım.”

“Bana bunu yahut herhangi bir şeyi sormakta gayet haklısın. Seni nasıl candan sevdiğimi bilmiyorsun. Bunu bilseydin, sana duyduğum güvenden büyüğünü tahayyül edemezdin. Ama verdiğim sözlerle bağlıyım; rahibelerin andı bile bu

kadar bağlayıcı değildir. Hikâyemi anlatamam henüz; sana bile anlatamam. Zalim ve çok bencil bulacaksın beni fakat sevgi her zaman bencildir. Ne kadar ateşliyse, o kadar bencildir sevgi. Nasıl kıskançlık içindeyim, bilemezsin. Beni seyerek, benimle ölüme gelmelisin yahut benden nefret etsen de, ölümden ve sonrasında benden *nefret* ederek gel benimle. Benim duygusuz tabiatımda kayıtsızlık diye bir kelime yoktur.”

“Yine o taşkın saçmalıklarına başlıyorsun Carmilla,” dedim telaşla.

“Yok, hayır. Küçük sersemin, budalanın tekiyim. Kaprislerim, hayallerim bitmez. Senin hatırın için bilge gibi konuşayım. Hiç baloya gittin mi?”

“Hayır. Lafı nereden nereye getirdin. Nasıldır balolar? Ne kadar hoştur kim bilir.”

“Neredeyse unuttum. Yıllar geçti.”

Güldüm.

“O kadar yaşlı değilsin. İlk balonu şimdiden unutmuş olamazsın.”

“Biraz çaba gösterince her şeyiyle hatırlıyorum. Her şeyi görüyorum. Tıpkı dalgıçların tepelerinde neler olup bittiğini bir gereç vasıtasıyla gördükleri gibi; kesif, dalgalı fakat şeffaf. Sonra resmi karıştıran, renklerini solduran o gece geliyor. Az kalsın buramdan yaralanıp suikasta kurban gidiyordum.” Göğsüne dokundu. “Bir daha asla eskisi gibi olmadım.”

“Ölümden mi döndün?”

“Evet. Çok tuhaf, zalim bir aşk canımı alacaktı az kalsın. Sevgi bazı şeyleri kurban etmeyi gerektirir. Kurban da kansız olmaz. Haydi gidip uyuyalım artık, pek uyuşuk hissediyorum kendimi. Şimdi nasıl yerimden kalkıp kapımı kilitleyeceğim?”

Minnacık ellerini yanağının altında güzel, dalgalı saçlarına gömmüş yatıyor, küçük başı yastığın üzerinde, parlayan gözleriyle ve neye yoracağımı bilemediğim utangaç bir tebesümle, ne yana gitsem beni izliyordu.

Ona iyi geceler dileyerek, içimde bir tedirginlikle odadan dışarı süzüldüm.

Sık sık aklıma takılırdı: Sevimli konuğumuz hiç dua ediyor muydu acaba? Onu dizleri üzerinde gördüğüm olmamıştı. Sabahleyin ailemizin duaları sona erdikten sonra aşağı iner, gece de holdeki kısa akşam dualarımıza katılmak üzere oturma odasından çıkmazdı.

Kayıtsızca ettiğimiz sohbetlerin birinde onun vaftiz edilmiş olduğu ortaya çıkmasa, Hristiyanlığından şüpheye düşebilirdim. Din meselesi hakkında tek kelime ettiğini duymuş değildim. Dünyayı daha iyi tanısaymışım, bu boşlama yahut uzaklık beni o kadar şaşırtmazmış.

Tedirgin insanların aldığı önlemler, başkalarına da sirayet eder; benzer mizaçtaki insanlar bir süre sonra mutlaka bu önlemlere öykünür. Carmilla'nın yatarken kapısını kilitleme âdetini benimsemiştim. Gece yarısı gelen mütecavizlere, sinsi suikastçılara dair duyduğu tüm korkular, kafamda yer etmişti. Ayrıca, kendini gizlemiş bir suikastçı ya da hırsızın içeri "yerleşmediğine" emin olmak için odasının sağını solunu yoklama önlemini de benimsemiştim.

Bu akıllıca tedbirleri aldıktan sonra, yatağa girip uykuya daldım. Odamda bir ışık yanıyordu. Bu çok eski zamandan kalma, hiçbir tesirle vazgeçemeyeceğim bir âdetimdi.

Yaptığım tahkimatlardan sonra, artık huzurla uyuyabiliyordum. Fakat düşler taş duvarlardan geçer, karanlık odaları aydınlatır yahut aydınlık odaları karartır. Düşlerde kişiler odalara gönülleriyle girer, çıkar, kilitleri imal eden çilingirlere gülerler.

O gece, çok tuhaf bir ıstırapın başlatıcısı olan bir düş gördüm. Bir karabasan yaratığıydı diyemem buna, çünkü uykuda olduğumun gayet ayırdındaydım.¹⁷

Fakat aynı şekilde, odamda, yatağımda uzanmış halde bulunduğumun da ayırdındaydım. Odayı ve mobilyaları,

17 Kâbus, karabasan anlamındaki "nightmare", aynı zamanda, gece vakti gelerek insanlara iç sıkıntısı verdiği inanan yaratıkların adıydı. (ç.n)

son keresinde gördüğüm gibi görmekteydim yahut gördüğümü sanıyordum; ancak bu kez oda çok karanlıktı ve yatağın ayakucunda hareket eden bir şey fark ettim. Önce ne olduğunu tam olarak seçemedim. Fakat çok geçmeden bunun kocaman bir kediyi andıran, kömür karası bir hayvan olduğunu görebildim. Uzunluğu bir buçuk metre kadardı galiba, çünkü şöminenin önündeki paspastan geçerken, tam da paspasın boyuna denk gelmişti. Kafesteki bir hayvanın kıvrak, kötücül huzursuzluğu içinde ileri-geri dolanmaya devam etti. Tahmin edeceğiniz üzere dehşete kapılmıştım; buna rağmen bağırımıyordum. Onun hareketi giderek hızlanırken, odam karardıkça kararıyordu. Sonunda öyle bir karanlık çöktü ki, hayvanın gözlerinden başka hiçbir yerini göremez oldum. Yatağın üstüne yumuşakça atlayıverdiğini hissettim. İki koca göz yüzüme yaklaştı ve aniden, birkaç santimetre arayla iki kalın iğne göğsüme derinlemesine saplanmış gibi canım yandı. Çığlık atarak uyandım. Gece boyu yanan mum, odayı aydınlatmaktaydı; yatağın ayakucunda, biraz sağa doğru, ayakta duran bir kadın figürü gördüm. Koyu renk, bol bir elbise giymişti ve çözükle saçları omuzlarını örtüyordu. Bir taş kitlesi bu kadar durgun olabilirdi ancak. Soluk aldığını belli edecek en ufak bir kıpırtı yoktu. Ben ona bakarken, figür yerini değiştirdi sanki; kapıya daha yakındı artık. Sonra iyice yaklaşıncaya kapı açıldı, figür çıkıp gitti.

Rahatlamıştım; nefes alıp hareket edebiliyordum. Aklıma ilk olarak Carmilla'nın bana bir oyun oynadığı ve kapımı kilitlemeyi unuttuğum geldi. Hemen gidip baktım ama her zaman olduğu gibi içeriden kilitliydi kapı. Açmaya korktum; tüylerim diken diken olmuştu. Yatağa atlayıp yorganı başıma çektim ve sabaha dek orada, canlıdan ziyade ölü gibi yattım.

VII

Çöküş

O gece olup bitenleri şimdi nasıl dehşet içinde anımsadığımı size anlatmaya çalışmak beyhude olacak. Bir düştten arta kalan gelip geçici bir dehşet değildi bu. Zaman içinde derinleşip, kendisini odaya ve o hayaletimsi görüntüyü çevreleyen mobilyalara bulaştırmış bir dehşetti sanki.

Ertesi gün, bir an dahi yalnız kalmaya tahammül edemedim. Babama söylemem gerekirdi ama iki ayrı sebeple söyleyemedim. Önce hikâyeme güleceğini düşündüm; buna bir şaka gibi muamele edilmesine katlanamazdım. Sonra da, yöremizi istila etmiş gizemli hastalığa yakalandığımı düşüneceği zannına kapıldım. Benim öyle bir şüphem yoktu; babamın hastalık yüzünden bir süre yatalak kalmışlığı da olduğundan onu telaşa vermekten çekindim.

İyi tabiatlı yoldaşlarımla, Madam Perrodon ve şen şakarak Matmazel Lafontain'le ilişkim yeterince teklifsizdi. İkisi de moralsiz ve tedirgin olduğumun farkındaydılar. Sonunda onlara yüreğimi ağırlaştıran şeyden söz ettim.

Matmazel güldü ama Madam Perrodon'un kaygılandığını hissettim.

"Bu arada," dedi Matmazel gülerek, "Carmilla'nın yatak odası penceresinin baktığı ıhlamur ağaçlı uzun patika periliymiş!"

Muhtemelen bu bahsi hayli yersiz bulan Madam, “Saçmalık!” diye haykırdı. “Kim uyduruyor bunu hayatım?”

“Martin diyor ki, eski avlu kapısı onarılırken iki kez gün doğmadan kalkmış, ikisinde de aynı kadın silüetini ıhlamur ağaçlı yolda yürürken görmüş.”

“Görmüştür tabii, neden olmasın? Irmak boyundaki çayırırlara süt ineklerini götürüyorlar zira,” dedi Madam.

“Ben de öyle sanıyorum. Fakat Martin korkmayı tercih ediyor ve o budalayayı hiç bu kadar korkmuş görmemiştim.”

“Carmilla’ya buna dair tek kelime etmemelisin, çünkü odasının penceresinden o patikayı görebiliyor,” diye araya girdim. “Üstelik o, şayet böyle bir şey mümkünse tabii, ben-den de korkak.”

Carmilla o gün her zamankinden epeyce geç aşağı indi.

Yanımıza gelir gelmez, “Dün gece çok korktum,” dedi. “Eminim çok ağır laflar ettiğim o küçük kamburdan satın aldığım tılsım olmasaydı, çok ürkütücü bir şey görecektim. Düşümde, yatağımın etrafında siyah bir şey dolaşıyordu. Büyük bir dehşetle uyandım ve birkaç saniyelğine gerçekten şöminenin yanında karanlık bir şekil gördüğümü sandım. Fakat yastığımın altındaki tılsıma dokunduğumu hissettim ve dokunur dokunmaz şekil kayboldu. O zaman tılsım yanımda bulunmasaydı ürkütücü bir şey belireceğine ve belki de beni haberini aldığımız o zavallı insanlar gibi boğazlayacağına inandım.”

“Şimdi de ben anlatayım,” diyerek kendi maceramı aktardım. Duydukları karşısında dehşete düşmüş gibiydi.

“Tılsım yakınında mıydı?” diye sordu ciddiyetle.

“Hayır, oturma odasındaki bir çini vazoya koymuştum. Fakat o tılsıma bu kadar inanıyorsan bu gece yanıma alacağım.”

Bunca zaman sonra, nasıl olup da korkumu yenip o gece odamda bir başıma yatabildiğimi size söylemem, hatta anlamam mümkün değil. Tılsımı yatağıma iğnelediğimi açık

seçik hatırlıyorum. Hemencecik uykuya daldım ve gece boyunca her zamankinden daha kesintisiz bir uyku çektim.

Sonraki gecem de aynı şekilde iyi geçti. Son derece derin, nefis bir uyku çektim ve rüya görmedim.

Fakat bir takatsizlik ve melankoliyle uyandım; gelgelelim o da şımarıklık düzeyinde denebilirdi.

Ne kadar sakın uyuduğumu anlatınca, “İşte sana söylemiştim,” dedi Carmilla. “Dün gece benim de uykum enfesti; tılsımı geceliğimin göğsüne iğnelemiştim. Evvelsi gece çok uzak kalmış. Eminim her şey kuruntuydu, rüyalardan ibaretti. Düşlerin kötü ruhların eseri olduğunu sanırdım ama doktorumuz böyle bir şeyin söz konusu olmadığını söyledi bana. Dedğine göre hummalı bir hastalık yahut başka bir maraz, çoğu zaman kapıyı çalar ama içeri giremeyip çeker gidermiş; bu da onun uyarısıymış.”

“Peki o tılsım neyin nesi sence?” dedim.

“Tütsülenerek yahut ilaca yatırılarak dezenfekte edilmiş, sıtmaya karşı kullanılan bir panzehir,” yanıtını verdi.

“Yalnızca bedeni etkiliyor öyleyse?”

“Tabii. Kötü ruhların kurdele parçalarından yahut eczacı parfümlerinden korkacağını sanmıyorsun ya? Havada dolaşan böyle illetler, beyne sirayet edebilmek için önce sinirlerini yoklar. Fakat panzehir, senin üstüne çökmelerine fırsat veremeyip uzaklaştırır onları. Tılsımın bizim için yaptığı buydu eminim. Sihirle ilgisi yok, tamamen tabii bir şey.”

Carmilla’yla hemfikir olabilseydim memnuniyet duyacaktım ama yine de elimden geleni yaptım. Üzerimdeki tesir de yavaş yavaş siliniyordu.

Birkaç gece boyunca derin derin uyudum. Fakat her sabah aynı takatsizliği hissediyordum ve gün boyunca dermansızlık oluyordu üzerimde. Farklı bir kızdım sanki. Tuhaf bir melankoliye kapılmıştım ve bir türlü buna engel olamıyordum. Ölümüne dair ne idüğü belirsiz düşünceler kendini göstermeye başladı ve yavaş yavaş çökmekte olduğum fik-

rine kapıldım; bu fikir nazikçe ve bir yandan da nahoşça ele geçirdi beni. Vaziyet üzüntü verici olsa da, sebep olduğu zihin hali tatlıydı aynı zamanda.

Bu her neyse, ruhum ona boyun eğmişti.

Hasta olduğumu kabul etmiyor, durumu babama söylemeye de, doktor çağrılmasına da rıza göstermiyordum.

Carmilla bana iyiden iyiye düşkünleşti; tuhaf, dermansız tapınma nöbetleri de sıklaştı. Kuvvetim ve moralim düştükçe, onun halimden duyduğu hazzın ateşi çoğalır gibiydi. Her defasında gelip geçici bir deliliğin karşısındaymışım gibi şaşkına dönüyordum.

Hiç bilmeksizin, ölümlülerin çektiği en tuhaf marazlardan birinin gayet ileri aşamasındaydım artık. Hastalığın ilk belirtilerinde, bu illetin o aşamadaki güçten düşürücü etkisine rıza göstermemi sağlayan, anlaşılmaz bir cazibe vardı. Bu cazibe bir süre boyunca çoğaldı; derken öyle bir noktaya erişti ki, dehşet hissi yavaş yavaş bu cazibeyle harman olup derinleşti. Anlatacağım üzere, hayatımın renklerini soldurup, onu bütün bütün yoldan çıkardı.

Tecrübe ettiğim ilk değişiklik hayli hoştu. Avernus'tan aşağı inme noktasının çok yakınındaydım.¹⁸

Çok müphem ve tuhaf hisler uğrak edildi uykumu. Bunların en baskını, suya girdiğimizde, bir nehrin akışına karşı hareket ettiğimizde hissettiğimiz serinliğin hoşnutluk veren, kendine özgü ürpertisiydi. Çok geçmeden buna eşlik etmeye başlayan düşler, bitmek bilmez gibiydi ve bunlar o kadar müphemdi ki, ne dekorlarını ve kişilerini hatırlayabiliyor, ne de eylemlerin parçalarını bir araya getirebiliyordum. Fakat bunlar, uzun süre büyük bir zihnî çaba göstermişim ve tehlikelere maruz kalmışım gibi berbat bir tesir ve tükenmişlik hissi bırakıyordu üzerimde.

18 Avernus, Güney İtalya'nın Campania bölgesinde bulunan bir kraterin adıdır. Vergilius'un *Aeneas Destanı*'nin altıncı bölümünde, bu kraterden ölümlüler diyarına inildiği anlatılır. (ç.n.)

Uyandığım vakit tüm bu düşlerden hatırımda kalan, ne-redeyse tamamen karanlık bir yerde bulunduğum ve gö-re-medığım insanlarla konuştuğumdu. Bilhassa bir kadının çok alçak perdeden gelen sesini açıkça hatırlıyordum; sanki belli bir mesafede ağır ağır konuşuyor, her defasında aynı tarifi imkânsız kasvet ve korku hissini yaratıyordu. Bir aralık ya-nağıma ve boynuma bir el yumuşakça sürtünüyormuş gibi geldi bana.

Bazen ılık dudaklar beni öpüyordu sanki; bu öpüşler boğazıma ulaşıncaya değin giderek uzuyor, müşfikleşiyor, fakat oraya gelince dokunuş sabitleniyordu. Kalbimin atışı hızlanıyor, çabuk çabuk, derin derin soluk alıp vermeye baş-lıyordum. Ağlamaklı oluyordum, sonra bu hal yerini hemen bir boğulma hissine bırakıyordu. Ardından çırpınmaya baş-lıyordum, hislerim beni terk ediyor, bilincimi yitiriyordum.

Bu anlaşılmaz hal başlayalı üç hafta olmuştu.

Son haftada çektiklerim görünüşümü etkilemeye başla-mıştı. Yüzüm solmuştu, gözlerim şişmiş, altları kararmıştı ve uzun süredir hissettiğim dermansızlık, yüz ifademde kendini gösteriyordu artık.

Babam sık sık hasta olup olmadığını soruyordu; fakat şimdi bana izah edilemez görünen bir dikbaşlılıkla, gayet iyi olduğumu söyleyip duruyordum.

Bu bir bakıma doğrudu. Acı çekmiyordum; herhan-gi bir fiziki rahatsızlıktan şikâyet etmem mümkün değildi. Hastalığım hayalgücümün ya da asabiyetimin ürünü gibi görünüyordu ve sağlıksız bir ketumluk içinde, çektiğim kor-kunç ıstırapları kimseye duyurmamayı tercih ediyordum.

Köylülerin *upir* dediği dehşetli maraz olamazdı bu; çün-kü üç haftadır ıstırabım sürüyordu. Oysa köylülerin rahat-sızlığı nadiren üç günden fazla sürüyor, hemen ardından ge-len ölüm, çektikleri çileye son veriyordu.

Carmilla da düşlerden, ateşini yükselten hislerden yakı-nıyordu ama bunlar hiç de benimkiler gibi korkutucu tür-

den değildi. Çektiklerimin son derece korkutucu olduğunu söyledim. Kendi vaziyetimi idrak edebilseydim, yardım ve tavsiye almak için dizlerimin üstüne çökerek yalvarırdım. Hiç kuşku uyandırmayan bir uyuşturucunun etkisindeydim; hislerim uyuşmuştu.

Şimdi size derhâl garip bir keşifte bulunmamızı sağlayan düşümden söz edeceğim.

Bir gece, karanlıkta duymaya alıştığım ses yerine, tatlı ve nazik fakat aynı zamanda dehşetli bir sesin şöyle dediğini duydum: “Annen, canına kastedene karşı tetikte olman için uyarıyor seni.” Aynı anda beklenmedik şekilde bir ışık çaktı ve Carmilla’nın beyaz geceliği içinde, çenesinden ayaklarına dek kana bulanmış olarak yatağımın başucunda dikildiğini gördüm.

Feryat ederek uyandım. Carmilla’nın cinayete kurban gittiği zannıyla çılgına dönmüştüm. Can havliyle yatağımdan kalktığımı anımsıyorum. Sonrasında koridorda durup imdat çığlıkları attığım kalmış hatırımda.

Madam ve Matmazel telaşla odalarından dışarı fırladılar. Koridorda her zaman lamba yanardı; beni gördüler ve çok geçmeden, niçin dehşet içinde olduğumu öğrendiler.

Carmilla’nın kapısını çalmamız için ısrarcı oldum. Kapıya vurduk, cevap gelmedi.

Az sonra yumruklarımızla dövmeye başladık kapıyı. Bir velvedir gidiyordu. Çıglık çıglığa sesleniyorduk ona, fakat ne yapsak nafileydi.

İyice korkuya kapıldık, çünkü kapı kilitliydi. Tekrar panik içinde odama koştuk. Orada, hışımla, uzun uzun çanı çaldık. Babamın odası evin o yanında bulunsaydı, imdadımıza gelmesi için onu çağırırdık. Fakat ne gelirdi elden! Bizi işitmesi mümkün değildi ve ona erişmek için çıkılması gereken kısa yolculuğa hiçbirimizin cesareti yoktu.

Ancak çok geçmeden, hizmetkârlar koşar adım merdivenleri çıkıp geldi. Bu arada sabahlığımı ve terlikleri-

mi giymiştim; yanımdakiler de benzer şekilde giyinmişti. Hizmetkârların koridordaki seslerini duyunca hep beraber dışarı fırladık. Carmilla'nın kapısında çağrılarımızı nafîle yere tekrarladık. Ardından adamlara kapıyı zorlamalarını buyurdum. Öyle yaptılar; kapı ağzında ışıklarımızı yukarı kaldırmış duruyorduk ve öylece odanın içine baktık.

İsmiyle seslendik ona, fakat hâlâ cevap yoktu. Odanın sağına soluna baktık. Her şey yerli yerindeydi. Ona iyi geceler dilediğim esnada nasılsa, yine öyleydi oda. Fakat Carmilla gitmişti.

VIII

Arayış

Odanın, zor kullanarak girişimiz haricinde hiç müdahale edilmemiş halini görünce, biraz sakinleşmeye başladık ve çok geçmeden, erkekleri yanımızdan gönderecek kadar toparlandık. Matmazel'in aklına, Carmilla'nın kapıda kopardığımız velveleyle uyanıp, o ilk panikle yataktan fırlayarak yüklüklerden birine yahut perdelerin ardına saklanmış olabileceği geldi. Kâhya ile peşindeki külhanbeyleri çekip gitmeden Carmilla ortaya çıkamazdı elbette. Tekrar aramaya koyulup, ona seslendik.

Hiçbir işe yaramadı. İyice kafamız karışmış, endişemiz artmıştı. Pencereleeri inceledik fakat hepsi sımsıkı kapalıydı. Şayet saklanıyorsa bu zalimce oyunu sona erdirip ortaya çıkması ve kaygımıza son vermesi için Carmilla'ya yalvardım. Faydası olmadı. Artık onun bu odada yahut kapısı bizim cephemizden kilitlenmiş giyinme odasında olmadığına emindim. O kapıdan çıkmamıştı besbelli. Ne düşüneceğimi bilemiyordum. Carmilla yaşlı kâhya kadının varlığından söz ettiği, Schloss'taki gizli geçitlerden birini mi keşfetmişti yoksa? O geçitlerin bulunduğu yerlere dair nesilden nesile aktarılan bilgiler silinip gitmişti oysa. Kısa sürede her şey açığa çıkacaktı kuşkusuz; ancak o an, kafamız karmakarışıkta.

Saat dördü geçmişti. Kalan karanlık saatler boyunca Madam'ın odasında durmayı tercih ettim. Gün ışığı zorluklara çözüm getirmedi.

Ertesi sabah babam başta olmak üzere tüm ev ahalisi endişe içindeydi. Şatonun köşe bucağı arandı. Tüm zemin incelendi. Kaybolan hanıma dair tek iz bulunamadı. Şimdi derenin dibi taranacaktı. Babam altüst olmuştu; zavallı kızın annesi dönünce ona nasıl bir hikâye anlatacaktı acaba? Ben de kederim farklı türden olmakla beraber, kendimi bilemez haldeydim.

Sabah korkular, heyecanlar içinde geçti. Saat bir olmuştu, hâlâ bir haber yoktu. Koşar adım Carmilla'nın odasına çıktığımda, onu tuvalet masasının önünde buldum. Şaşkına dönmüştüm. Gözlerime inanamıyordum. Sevimli parmağıyla, sessizce, yanına gelmemi işaret etti. Yüzünde büyük bir korku okunuyordu.

Sevinçten kabıma sığamayarak ona koştum. Tekrar tekrar kucaklayıp öptüm onu. Hemen koşup, babamı kaygılarından bir an önce kurtarmak için herkesi oraya toplamak amacıyla, zili var gücümle çaldım.

“Carmilla’cığım, ne oldu sana bunca zaman? Nasıl kaygılandık senin için, bir bilsen,” diye haykırdım. “Nerelerdedin? Nasıl geri geldin?”

“Dün gece inanılmaz şeyler geldi başıma,” dedi Carmilla.

“Ne olursun anlat elinden geldiğince.”

“Dün gece, saat ikiden sonraydı,” dedi. “Her zamanki gibi yatağıma yatmış uyuyordum. Kapılarım kilitliydi: hem giyinme odasının kapısı, hem de koridora açılan. Deliksiz uyuyordum, rüya da görmüyordum hatırladığım kadarıyla. Fakat az önce uyandığımda, giyinme odasındaki kanepedeydim. Baktım ki odalar arasındaki kapı açık, diğer kapı da zorlanmış. Bütün bunlar ben uyanmadan nasıl olup bitti? Epeyce gürültü çıkmış olmalı; hem ben çok kolay uyanırım. En ufak kıpırtıyla irkilirim; nasıl oldu da uykum bölünmeden yatağımdan alınıp taşındım?”

O sırada Madam, Matmazel, babam ve birkaç hizmetkâr da odaya gelmişti. Carmilla sorulara, tebriklere, hoş geldinlere boğuldu elbette. Anlattığı hikâye aynıydı ve olup bitenlere herhangi bir açıklama getirmekte en yetersiz kalan o gibiydi aramızda.

Babam düşünceli düşünceli, bir aşağı bir yukarı odayı arşınılıyordu. Carmilla'nın bir an için onu sinsi, karanlık bir bakışla izlediğini gördüm.

Babamın hizmetkârları yollamasından sonra, Matmazel de ufak bir şişe kediotu özü ve amonyum karbonat¹⁹ bulmak için odadan çıktı. Odada Carmilla'yla birlikte babam, Madam ve benden başkası kalmamıştı. Carmilla'ya düşünceli bir tavırla yaklaşan babam, elini nazikçe tutarak onu kanepeye götürdü ve yanına oturdu.

“Sevgili kızım, bazı tahminlerde bulunsam ve sana bir soru sorsam beni bağışlar mısınız?”

“Buna hakkınız var şüphesiz,” dedi Carmilla. “Arzu ettiğiniz ne varsa sorun; size her şeyi anlatacağım. Fakat hikâyem şaşkınlıktan, karanlıktan ibaret. Kesinlikle hiçbir şey bilmiyorum. Buyurun sorun isterseniz ama elbette annemin bana koyduğu sınırları biliyorsunuz.”

“Gayet iyi biliyorum sevgili çocuğum. Sessiz kalmamızı arzu ettiği hususlara yaklaşmam gerekmiyor. Gecenin şaşırtıcı hadisesi, sizin uyanmaksızın yatağınızdan ve odanızdan çıkarılmanız ve bunun belli ki pencereler hâlâ kapalı, iki kapı da içeriden kilitliyen vuku bulması. Kendi teorimi söyleyeceğim ve size bir soru soracağım.”

Carmilla elini şakağına dayamış mahzun mahzun duruyordu. Madam ve ben nefesimizi tutmuş dinliyorduk.

“Sorum şu: Uykuda yürüdüğünüzden şüphelenildiği oldu mu?”

“Küçüklüğümden beri öyle bir şey olmadı.”

19 Kediotu özünün yatıştırıcı özelliği olduğu söylenir. Amonyum karbonat ise bir tür kokulu tuzdur; insanları ayıltmak amacıyla da kullanılır. (ç.n.)

“Peki küçükken uykunuzda yürür müydünüz?”

“Evet yürürmüşüm. Dadım eskiden bunu sık sık söylerdi.”

Babam gülümseyerek başını salladı.

“Demek şöyle oldu: Uykunuzda kalkıp kapının kilidini açtınız, anahtarı her zamankinin aksine kilitte bırakmayıp çıkardınız ve kapıyı dışarıdan kilitlediniz. Anahtarı tekrar çıkarıp yanınıza alarak, bu kattaki yirmi beş odadan birine götürdünüz; belki de üst yahut alt kattaki odalardan birine. O kadar çok oda ve gardırop, öyle ağır mobilyalar ve sağa-sola konmuş öyle çok eşya var ki, bu eski evin her yerini taramak bir haftamızı alır. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz şimdi?”

“Anlıyorum fakat tam olarak değil,” diye yanıtladı Carmilla.

“Peki baba, o kadar dikkatli aradığımız giyinme odasında, kanepenin üzerinde kendini buluvermesini nasıl açıklıyorsun?”

“Odaya, sizin orayı aramanızdan sonra uyur halde geldi ve kendini orada bulmaktan ötürü diğer herkes kadar şaşırdı. Keşke her gizem sizinki kadar kolay ve masumca açıklanabilseydi Carmilla,” dedi babam gülerek. “O zaman kendimizi kutlayalım ki olup bitenlerin bu en tabii açıklaması içinde, ne ilaç kullanımı var, ne soyguncular yahut zehirleme girişimleri, ne de cadılar. Güvenliğimiz açısından Carmilla’nın da, başka birinin de korkmasına hiç sebep yok.”

Carmilla enfes görünüyordu. Yüzünün rengi eşsiz güzellikeydi. Ona özgü zarif dermansızlık güzelliğini artırıyor du bana kalırsa. Herhalde ikimizin görünüşündeki karşıtlık dikkatini çektiğinden, iç geçirerek şöyle dedi babam:

“Zavallı Laura’m da biraz daha kendisi gibi görünseydi keşke.”

Korkularımız böylece sona ermiş, Carmilla da yeniden dostlarına kavuşmuştu.

IX

Doktor

Carmilla odasında uyuyacak bir refakatçiye razı olmayacağından, babam bir hizmetkârın kapı önünde yatmasını sağladı.

O gece sakin geçti. Ertesi sabah erkenden, babamın hiç sözünü etmeden çağırdığı doktor beni görmeye geldi. Madam kütüphaneye dek eşlik etti bana. Evvelce bahsettiğim ufak tefek, ak saçlı, gözlüklü ciddi doktor orada bekliyordu.

Başımдан geçenleri anlattım. Ben anlattıkça doktor giderek ciddileşti. O ve ben, birbirine bakan pencerelerden birinin girintisinde duruyorduk. Sözlerim bitince omuzlarını duvara yaslayarak gözlerini bana dikti. Bakışında dehşetle karışık bir ilgi vardı.

Bir dakika derin derin düşündükten sonra, Madam’a babamı görüp göremeyeceğini sordu.

Kendisini çağırdılar. Babam kütüphaneye girerken gülümseyerek şöyle dedi:

“Galiba doktor, sizi buraya getirtmemden ötürü yaşlı budalanın teki olduğumu söyleyeceksiniz. Umarım öyleyimdir.”

Fakat doktor çok ciddi bir yüzle yanına gelmesini işaret edince babamın tebessümü soldu.

İkisi, doktorla az önce görüştüğüm girintide uzun uzun konuşular. Ciddi ve tartışmalı bir sohbete benziyordu. Bu oda çok geniştir; Madam ve ben uzak köşede, meraktan yanıp tutuşarak durmaktaydık. Fakat tek kelime dahi duyamıyorduk, çünkü çok alçak sesle konuşuyorlardı ve pencerenin derin girintisi doktoru da, sadece ayağını, kolunu ve omzunu görebildiğimiz babamı da gözden saklıyordu. Galiba sesleri de, kalın duvarın ve pencerenin meydana getirdiği hücrede iyiden iyiye duyulmaz oluyordu.

Bir süre sonra babam yüzünü odaya çevirdi; solgun, düşünceli ve zannımca heyecanlıydı yüzü.

“Laura, hayatım, biraz geliversene. Madam, doktor şu an için size zahmet vermemize lüzum bulunmadığını söylüyor.”

Onlara yaklaştım. İlk kez olmak üzere, biraz telaşlanmıştım; çünkü çok mecalsiz olsam da hasta hissetmiyordum kendimi. Ayrıca kuvvet, ne zaman istesek toplayabileceğimizi sandığımız bir şeydir.

Ben yaklaşırken, babam elini bana doğru uzattı; fakat doktora bakıyordu ve şöyle dedi:

“Çok garip gerçekten, anlamakta zorluk çekiyorum. Laura, buraya gel canım. Şimdi Doktor Spielsberg’e ver dikkatini ve kendini toparla.”

“İlk korkunç düşünüşü gördüğünüz gece, boynunuza yakın yerde, iki iğnenin deriye saplanması gibi bir şey hissettiğinizden bahsetmiştiniz. Hâlâ ağrınız var mı?”

“Hayır, hiç yok,” diye yanıtladım.

“Acıyı hissettiğinizi düşündüğünüz noktayı parmağınızla gösterebilir misiniz?”

“Boğazımın hemen aşağısıydı. Şurası,” dedim.

İşaret ettiğim yeri kapatan bir sabah giysisi vardı üzerimde.

“Şimdi ikna olabilirsiniz,” dedi doktor. “Babanızın elbisinizi azıcık indirmesine müsaade ediniz. Size ıstırap çektiren marazın bir belirtisini saptamamız için bu gerekli.”

Kabul ettim. Söz konusu nokta, yakamın kenarından bir-iki santim aşağıdaydı.

“Tanrım! Demek doğruymuş,” diye haykırdı babam. Yüzü solmuştu.

Doktor kasvetli bir utkuyla, “İşte, gözünüzle gördünüz,” dedi.

“Nedir o?” diye sordum. Korkmaya başlamıştım.

“Hiçbir şey sevgili küçükhanım. Serçeparmağınızın ucu boyutunda ufak, mavi bir leke sadece. Pekâlâ, şimdi,” diye babama dönerek devam etti, “mesele, nasıl bir yol izlememiz gerektiği.”

Büyük tedirginlik içinde, “Bir tehlike mi var?” diye sordum.

“Sanmıyorum küçükhanım,” diye yanıt verdi doktor. “İyileşmenizin önünde engel görmüyorum. Şimdiden iyileşmeye başlayabilirsiniz hatta. Boğulma hissinizin başladığı nokta burası mıydı?”

“Evet,” diye yanıtladım.

“Ve aynı nokta –mümkün olduğunca anımsamaya çalışın az önce bahsettiğiniz, bedeninize karşı soğuk bir su akıntısı geçiyormuşçasına hissettiğiniz ürpertinin de merkezi miydi?”

“Olabilir. Öyleydi galiba.”

Doktor babama dönerek, “Evet, gördünüz ya,” dedi. “Madam’a bir şey söyleyebilir miyim?”

“Elbette,” dedi babam.

Doktor, Madam’ı yanına çağırarak şunları söyledi:

“Buradaki genç arkadaşı hiç iyi görmedim. Durumunun fazla kötüleşmeyeceğini umuyorum fakat bazı önlemler alınmalı; bunları birazdan izah edeceğim. Bu arada Madam, lütfen Laura hanımefendiyi bir an için dahi yalnız bırakmayın. Şimdilik yegâne talimatım budur. Bu hususu aman saklamayın.”

Babam, “İyiliğinize güvenebileceğimizi biliyorum Madam,” diye ekledi.

Madam hevesle onayladı bu sözleri.

“Sana gelince Laura’cığım, doktorun sözünden çıkmaya-
cağına eminim.”

“Başka bir hastayla ilgili fikrinizi de sormak isterim. Gösterdiği belirtiler, kızımdaki belirtilere biraz benziyor. Çok daha hafif olsa da, bence aynı türden. O da genç bir hanım; misafirimiz olur. Fakat bu akşam yine bu taraftan geçeceğinizi söylediniz madem, en iyisi akşam yemeğini burada yiyin, böylece onu da görmüş olursunuz. Öğlene dek aşağı inmiyor.”

“Sağ olun,” dedi doktor. “O halde bu akşam saat yedi civarında sizlerle olacağım.”

Sonra bana ve Madam’a talimatlarını yinelediler. Bu son tembihlemenin ardından babam yanıımızdan ayrılarak doktorla birlikte dışarı çıktı. Kalenin önünde, yolla su hendeği arasındaki çimenlik düzlükte, besbelli çok ciddi bir sohbete dalmış olarak aşağı-yukarı yürüdüklerini gördüm.

Doktor geri dönmedi. Atına binerek ayrılışını, orman boyunca doğu yönünde uzaklaşmasını izledim.

O sırada, Dranfield’dan mektupları getiren adamın gelip atından indiğini ve çantayı babama uzattığını gördüm.

Bu esnada Madam ve ben, doktorla babamın bize verdiği biricik ve ciddi talimatın sebeplerini tahmin etmeye çalışıyorduk ama çabamız nafileydi. Daha sonra söylediğine göre Madam, doktorun ani bir nöbet geçirebileceğini, yardımına gelecek biri olmadığı takdirde hayatımı kaybedebileceğini öngördüğünden korkmuş.

Bu yorum beni hiç etkilememişti. Belki asabım açısından bir şans olmak üzere, bu düzenlemenin sadece bana birinin eşlik etmesi için yapıldığını, bu kişinin lüzumundan fazla hareket etmeme, ham meyveler yememe yahut gençlerin meyyal olduğu elli aptalca şeyden birini yapmama engel olacağını sanmıştım.

Yaklaşık yarım saat sonra babam içeri girdi. Elinde bir mektup vardı. Şöyle dedi:

“Bu mektup elimize geç ulaştı. General Spielsdorf yollamış. Dün buraya varmış olabilirdi; yarına dek gelmeyebilir ama bugün de gelmesi mümkün.”

Mektubu açık olarak elime tutuşturdu, fakat bir misafirin, hele General gibi çok sevdiği birinin gelişine memnun olmuş görünmüyordu.

Bilakis, onu Kızıldeniz’in dibinde görmeyi arzu eder gibiydi. Belli ki aklında açığa vurmak istemediği bir şey vardı.

Aniden elimi onun koluna koyarak ve kuşkusuz yüzüne yalvarırcasına bakarak, “Babacığım, bana bir şeyi söyler misin?” dedim.

“Bilmem, bakalım,” diye yanıtladı saçlarımı gözlerimin önüne doğru çekip okşayarak.

“Doktor çok hasta olduğumu mu düşünüyor?”

Babam biraz tatsız bir edayla, “Hayır canım,” dedi. “Doğru önlemler alındığı takdirde yine gayet iyi olacağın, en azından bir-iki gün içinde iyileşme yoluna gireceğin kanısında. Keşke iyi dostumuz General gelmek için başka bir zaman seçseydi; yani keşke onu tamamen iyileşmiş olarak karşılayabilseydin.”

“Fakat ne olur söyle baba,” diye ısrar ettim. “Neymiş benim sorunum?”

Evvelce onda hiç görmediğim bir kızgınlıkla, “Hiçbir şey; beni sıkboğaz etmemelisin,” yanıtını verdi. Galiba incindiğimi düşünerek beni öptü ve şöyle devam etti: “Bir-iki gün içinde her şeyi öğreneceksin; yani ben ne biliyorsam o kadarını. O zamana dek kafanı bunlara yorma.”

Dönüp odadan çıktı, fakat bütün bunların garipliğinden ötürü kapıldığım merak ve kafa karışıklığım sürerken hemen geri geldi. Geliş sebebi, Karnstein’a gideceğini söylemekti sadece. Arabanın saat on ikide hazır edilmesini buyurmuştu; Madam ve ben de ona eşlik edecektik. Maksadı, o güzelim

topraklarda yaşayan rahibe iş amaçlı ziyarette bulunmaktı. Carmilla da oraları hiç görmediğinden, odasından indiğinde Matmazel'le birlikte ardımızdan gelebilecekti. Yıkık dökük kalede yapacağımız piknik için gerekli malzemeleri getirecekti Matmazel.

Babamın istediği gibi saat on ikide hazır oldum. Çok geçmeden babam, Madam ve ben, tasarlandığı üzere yola düştük.

İner-kalkar köprüyü geçtikten sonra sağa döner, dik gotik köprü üzerinden batı istikametindeki yola girerek, terk edilmiş köye ve yıkık Karnstein Kalesi'ne ulaşırız.

Bundan güzel bir orman yolculuğu düşünülemez. Kâh güzel ağaçlarla bezeli narin tepeler, kâh alçak yerler çıkar karşınıza. Yapay ağaçlandırmaların, budamaların neden olduğu o basmakalıp görüntüden eser yoktur buralarda.

Yer şekillerindeki düzensizlikten ötürü yol sık sık güzergâhından saparak dik oyukların kıyısından ve tepelerin sarp yamaçlarından dolanır. Yer şekillerinin çeşitliliği bitip tükenmek bilmez.

Bu noktaların birinden dönünce, aniden, at sırtında bize doğru gelen eski dostumuz General'le karşılaştık. Yanında atlı bir hizmetkâr vardı. Valizlerini taşıyan iki tekerlekli araba, arkadan geliyordu.

Biz dururken General de atından indi ve olağan selamlaşmalardan sonra, arabamızdaki boş yere oturmaya ikna olarak, atını hizmetkârıyla birlikte Schloss'a gönderdi.

X

Yas

Onu son görüşümüzün üzerinden yaklaşık on ay geçmişti. Zayıflamıştı. Yüz hatlarına yansıyan içtenlikli sakinliğin yerini, bir kasvet ve kaygı havası almıştı. Her zaman etkileyici bakan koyu mavi gözleri, kırılmış kalın kaşlarının altında, daha sert bir ışıkla parlıyordu şimdi. Kederin sebep olduğu değişiklikten ibaret değildi bu hal; öfkenin de payı var gibiydi.

Yola düzüleli pek fazla olmamışken, General her zaman ki askerce dolaysızlığıyla konuşmaya başlayarak, vesayeti altındaki sevgili yeğeninin ölümünden ötürü yas tuttuğunu anlattı. Sonra sesinde yoğun bir acı ve hiddetle, yeğenini kurban olarak seçen “cehennemî tertiplere” verdi veriştirdi. İmandan ziyade öfkeyle, cehennemin şehvet ve habisliklerinin bu kadar azgınlaşmasına Tanrı’nın müsamaha göstermesine şaşığını belirtti.

Olağandışı bir şey olduğunu hemen anlayan babam, şayet çok acı vermeyecekse, kendini ifade ederken kullandığı sert sözleri mazur kılan bir vaziyet varsa, bunu açıklamasını istedi ondan.

“Memnuniyetle anlatırım,” dedi General. “Fakat bana inanmazsınız.”

“Niçin inanmayayım?” diye sordu babam.

General sinirli sinirli, “Çünkü,” dedi, “kendi peşin hükümlerinize, yanılısamalarınıza uymayan hiçbir şeye inanmıyorsunuz. Sizin gibi olduğumu hatırlıyorum; ama dersi mi aldım.”

“Bir deneyin hele,” dedi babam. “Sandığınız kadar katı fikirli değilim. Ayrıca biliyorum ki genellikle inanacağınız şeyin delilini ararsınız. Dolayısıyla hâlihazırda, vardığınız sonuçlara saygı göstermek eğilimindeyim.”

“Haklısınız, olağanüstü şeylere inanmam öyle kolay olmadı. Tüm teorilerime tamamıyla zıt düşen şeylere itibar etmeye, sıradışı deliller zorladı beni. Doğaüstü bir komploya budalaca kandım.”

General’in kavrayışına güven duyduğunu açıklamış olsa da, bu esnada babamın ona, akıl sağlığından şüphe edercesine baktığı kanısındayım.

Neyse ki General babamın bakışını görmedi. Hüzünle, garip garip, önümüzde uzanan açıklığı ve orman manzarasını izliyordu.

“Karnstein harabelerine mi gidiyorsunuz?” dedi. “Bu pek güzel bir tesadüf. Biliyor musunuz, o harabeleri tetkik edebilmem için beni oraya götürmenizi isteyecektim. Seyahatimin özel bir amacı var. Orada, bu soyu tükenmiş aileye ait çok sayıda büyük lahdin bulunduğu yıkık dökük bir şapel mevcutmuş, öyle mi?”

“Evet öyle; pek enteresan,” dedi babam. “Yoksa oraya unvan ve mülkiyet hakkınızı tesis etmek üzere mi gidiyorsunuz?”

Babam bunu şen bir edayla söylemişti ama General, nezaket icabı arkadaşının şakasına gülmek bir yana, tebessüm dahi etmedi; bilakis, kendisinde öfke ve dehşet uyandıran bir meseleyi aklından geçirircesine ciddi, hatta saldırgandı.

“Durum çok farklı,” dedi haşince. “Niyetim o iyi insanlardan bazılarını toprağın altından çıkarmak. Tanrı’nın izniyle orada, mukaddesata hürmetsizlik etmek pahasına

dünyamızı bazı canavarlardan kurtaracağım. Böylece dü-rüst insanların, yataklarında katledilmeksizin uyuyabilme-sini sağlayacağım. Size anlatacağım tuhaf şeyler var sevgili dostum; öyle şeyler ki, bundan birkaç ay önce duysaydım, inanılmaz bulur, gülüp geçerdim.”

Babam tekrar ona baktı; bu kez şüpheyle değil, inceden inceye sorgulayarak ve korkuyla.

“Karnstein malikânesi,” dedi, “uzun zamandır harap; en azından yüz yıldır. Sevgili eşim anne tarafından Karnstein sülalesindendi. Fakat isimleri ve unvanları ortadan kalkalı çok oluyor. Kale yıkık halde, köyleri de ıssız; orada elli yıldır baca tütmüyor, çatısı çökmeyen tek ev kalmamış.”

“Dediğiniz gibi. Sizinle son görüşmemizden beri bu ko-nuda çok şey duydum. Fakat en iyisi, olup bitenleri sırasıyla anlatayım,” dedi General. “Sevgili yeğenimi gördünüz; ona çocuğum diyebilirim. Ondan güzel bir varlık olamazdı. Yal-nızca üç ay önce gonca güller gibiydi çehresi.”

“Zavallım, evet! Onu son gördüğümde pek tatlıydı,” dedi babam. “Anlatılmayacak kadar üzüldüm ve şaşırdım sevgili dostum. Büyük bir darbeydi sizin için, biliyorum.”

General’in elini tuttu; karşılıklı, müşfikçe bir el sıkışmay-dı bu. Yaşlı askerin gözleri yaşlarla doldu. Bu yaşları sakla-maya çalışmıyordu. Şöyle dedi:

“Çok eski dostuz. Evlatsız kalışıma üzüleceğinizi biliyor-dum. Ona yakın alaka gösterirdim; o da evimi şenlendiren, hayatımı mutlu kılan bir sevgiyle verirdi bu ihtimamın karşı-lığını. Hepsi bitti artık. Yeryüzünde geçireceğim uzun seneler kalmadı belki, fakat Tanrı nasip ederse ölmeden evvel insan-lığa bir hizmette bulunmayı, ümitlerinin ve güzelliğinin ba-harında zavallı çocuğumu katleden o iblislerden, Yüce Tanrı adına intikam almayı umuyorum.”

“Az önce olup biten her şeyi anlatmak istediğinizi söyle-diniz,” dedi babam. “Haydi anlatın lütfen. Emin olun, sırf merakım yüzünden söylemiyorum bunu.”

O sırada, General'in geldiği Drunstall yolunun Karnstein yoluyla kesiřtiđi noktaya geldik.

General kaygıyla ileri doğru bakarak, "Harabelere ne kadar kaldı?" diye sordu.

"Yarım fersah kadar," yanıtını verdi babam. "Rica ederim, anlatmayı vaat ettiğiniz hikâneyi dinleyelim."

XI

Hikâye

“Bütün samimiyetimle anlatacağım,” dedi General kendini zorlayarak. Konuyu toparlamak maksadıyla biraz durakladıktan sonra, işittiğim en tuhaf hikâyelerden birine başladı.

“Sevgili çocuğum, onu cana yakın kızınızla tanıştırmak üzere tertip ettiğiniz ziyareti, büyük memnuniyet içinde beklemekteydi.” O esnada başını centilmence, fakat gamlı bir edayla bana doğru eğdi. “Derken eski dostum Kont Carlsfeld’den bir davet aldık. Schloss’ları, Karnstein’in öte tarafında, yaklaşık altı fersah mesafededir. Seçkin konuğu Grandük Charles şerefine verdiği bir dizi eğlentiye katılacaktık; siz de anımsarsınız o eğlentileri.”

“Evet, pek görkemliydiler kuşkusuz,” dedi babam.

“Şahaneydiler! Misafirlerini krallara layık şekilde ağırlardı zaten. Alaaddin’in lambasını bulmuş gibiydi. Üzüntülerimin başlangıcı olan gece, muhteşem bir balo düzenlenmişti. Eğlence bahçelere taşmıştı; ağaçlara renk renk lambalar asılıydı. Paris’te dahi eşi görülmemiş bir havai fişek gösterisi vardı. Sonra o müzik –bilirsiniz, müziğe zaafım vardır o baştan çıkarıcı müzik! Belki dünyanın en iyi orkestrası ve Avrupa’nın tüm büyük operalarından toplanabilecek en iyi

şarkıcılar. Hayal gibi aydınlatılmış bu bahçelerde dolaşıyordum, ayın ışıkları şatonun üstüne düşüyor, sıra sıra uzun pencerelerden gül rengi bir ışık yayılıyordu. Birdenbire koruluklardan yahut göldeki teknelerden yükselerek sessizliği bozan, baştan çıkarıcı sesler duyuyordunuz. Bakarken, dinlerken, ilk gençliğimin romantik, şairane günlerine dönüyordum.

Havai fişek gösterisi bitip balo başlayınca, kapıları dans edenler için açılmış haşmetli odalara döndük yine. Maskeli balolar göze pek hoş görünür, bilirsiniz; fakat bu kadar parıltılı bir gösteriye hiç rastlamamıştım.

Asilzadelerden oluşan bir topluluktu. 'Ehemmiyetsiz' tek kişi bendim neredeyse.

Sevgili çocuğum çok güzel görünüyordu. Maske takmamıştı. Heyecanı, sevinci, her daim tatlı olan yüz hatlarına anlatılmaz bir çekicilik katmıştı. Muhteşem giyimli fakat maske takmış genç bir hanım dikkatimi çekti; yeğenimi olağanüstü bir ilgiyle gözlüyormuş gibi gelmişti bana. Onu aynı akşam büyük salonda ve sonra da birkaç dakika için kale pencerelerinin altındaki terasta, bize yakın yürürken görmüştüm; aynı tavır içindeydi. Yine maskeli, şık ve ağırbaşlı giyinmiş bir hanım ona eşlik ediyordu. O da yüksek tabakadan biri gibi giyinmiş, saygın edalı biriydi.

Genç hanım maske takmamış olsaydı, gerçekten zavalı kızımı izleyip izlemediğinden emin olmam kolaylaşırdı elbette.

Artık, izlediğinden kesinlikle eminim.

Salonlardan birindeydik. Zavallı çocuğum dans etmiş, kapı tarafındaki sandalyelerin birinde dinleniyordu; ben de yakınında otuyordum. Bahsettiğim iki hanım yaklaşmış, genç olanı yeğenimin yanındaki sandalyeye oturmuştu. Refakatçisi olan hanım ise yanımda otuyordu; kısa bir süre alçak sesle onunla konuştu.

Maskesinin sağladığı ayrıcalıktan yararlanarak bana döndü ve ismimle hitap ederek, eski bir dost edasıyla, me-

rakımı alabildiğine uyandıran bir sohbet başlattı. Benimle karşılaştığı birçok yerden söz açtı; Saray'da, seçkin evlerde görüştüğümüzden bahsetti. Uzun zamandır üzerinde hiç düşünmediğim ufak tefek hadiselerle değindi. Bu hadiselerin, aslında belleğimin bir köşesinde var olduğunu fark ettim; çünkü onun dokunuşuyla derhâl canlanıvermişlerdi.

Onun kim olduğunu giderek daha fazla merak etmeye başlamıştım. Bunu öğrenme teşebbüslerimin hepsini pek mahirce ve hoş biçimde savuşturdu. Hayatımın nice safhasına ilişkin bilgisi, izah edilemez geliyordu bana. Merakımı kabartmaktan, şaşkınlık içinde çırpınarak birbiri ardına yanlış tahminlerde bulunmamdan, gayritabii olmayan bir haz alır gibiydi.

O esnada, annesinin bir-iki defa Millarca diye seslendiği tuhaf isimli genç hanım, aynı rahatlık ve zarafet içinde, yeğenimle sohbet etmeye başlamıştı.

Kendisini tanıtırken, annesinin benim çok eski bir tanışım olduğunu söyledi. Bir maskenin mümkün kıldığı hoş cüretkârlıktan dem vurdu. Yeğenimin arkadaşymış gibi konuşuyordu; onun elbiselerine beğeniyle bakıyor, güzelliğine nasıl hayran kaldığını çok sevimli imalarla belli ediyordu. Balo salonunu dolduranlara dair güldürücü yorumlarda bulunarak onu eğlendiriyor ve zavallı çocuğumun şakalarına gülüyordu. Arzu ettiğinde çok nüktedan ve neşeliydi. Bir müddet sonra çok iyi arkadaş oldular. Genç yabancı maskesini indirerek, ziyadesiyle güzel yüzünü gösterdi. Bu yüzü hiç görmemiştim; sevgili çocuğum da görmemişti. Fakat bizim için yeni olsa da öyle çekici, öyle tatlıydı ki bu yüz, kapılıp gitmemek imkânsızdı. Zavallı kızıma da öyle oldu. Birinin ilk görüşte başka birine böyle tutulduğunu hiç görmedim; yabancıyı saymazsak: Çünkü o da gönlünü kızıma iyiden iyiye kaptırmış gibiydi.

O esnada, bir maskeli baloda bulunmamızdan istifade ederek, yaşça büyük hanıma epeyce soru sordum.

‘Kafamı allak bullak ettiniz,’ dedim gülerek. ‘Bu kadarı yetmez mi? Artık durumu eşitlemeyi kabullenseniz de maskenizi çıkarsanız diyorum.’

‘Böyle mantıksızca istek mi olur?’ diye yanıt verdi. ‘Bir hanıma, elindeki üstünlükten vazgeçmesini söylüyorsunuz. Hem beni tanıyacağınızı nereden biliyorsunuz? Yıllar insanı değiştirir.’

‘Siz öyle düşünüyorsunuz,’ dedim boynumu bükerek ve galiba hayli kederli, yarım yamalak bir gülüşle.

‘Filozofların söylediği gibi,’ dedi, ‘yüzümü görmenin işe yarayacağını nereden biliyorsunuz?’

‘Şansımı denemek isterim,’ diye yanıtladım. ‘Yaşlı bir kadınmış gibi davranmanız boşuna. Endamınız sizi ele veriyor.’

‘Her hâlükârda, sizi son görüşümün, daha doğrusu beni son görüşünüzün üzerinden seneler geçti; bunu hesaba katıyorum. Orada gördüğünüz Millarca benim kızım. Şu halde genç olamam; zamanın hoşgörülü olmayı öğrettiği insanların nazarında bile. Beni anımsadığınız halimle kıyaslamanızı da istemem. Sizin çıkaracak maskeniz yok. Bana karşılık mahiyetinde hiçbir şey sunamazsınız.’

‘Merhamet gösterip çıkarın şunu, ne olur.’

‘Siz de merhamet gösterin, bırakın da yerinde kalsın,’ yanıtını verdi.

‘Peki o halde bari söyleyin, Fransız mısınız, Alman mı? Her iki lisanı da mükemmelen konuşuyorsunuz.’

‘Söylemeye niyetim yok General. Bana bir sürpriz yapmak arzusundasınız; nereden hücum edeceğinizi kestirmeye çalışıyorsunuz.’

‘Herhalde inkâr edemezsiniz ki,’ dedim, ‘şahsınızla konuşma iznini vererek beni şerefleştirdiğinize göre, size nasıl hitap edeceğimi bilmem gerekir. *Madame la Comtesse*²⁰ mi diyeceğim?’

20 Kontes (Fr.). (ç.n.)

Güldü; kuşkusuz yine bir şekilde savuşturacaktı beni. Zira şimdi şuna inanıyorum ki, kazara farklı yönlere gidebilecek bu görüşmenin tüm koşulları, o esnada olup biten her şey, muazzam bir kurnazlıkla önceden ayarlanmıştı.

‘O hususa gelince,’ diyordu ki, neredeyse ağzını henüz açmışken, siyahlar giyinmiş bir bey sözünü kesiverdi. Gayet zarif ve seçkin görünümlüydü; bu görünümle tezatlık teşkil eden, yüzünün ölü gibi solgun olmasıydı. Böylesini hiç kimse görmemiştım; ölüm hali dışında. Maskesi yoktu; olağan bir gece kıyafeti giymişti. Gülümsemeden, fakat nazıkçe ve alışılmadık biçimde yerlere kadar eğilerek şöyle dedi:

‘*Madame la Comtesse*, kendilerini alakadar edecek kısa bir şey söylememe izin verirler mi acaba?’

Hanım derhâl ona doğru dönerek, elini dudaklarına götürüp, susmasını işaret etti. Sonra bana şöyle dedi: ‘Yerimi tutun General. Kısa bir şey söyleyip geleceğim.’

Neşeli bir edayla verdiği bu emrin ardından, siyahlı adamlarla biraz öteye yürüyüp birkaç dakikalığına, besbelli çok ciddi bir tavırla konuştu. Sonra ikisi birlikte, kalabalığın içinde yürüyüp uzaklaştılar; dakikalarca onları göremedim.

Bu zaman aralığında, beni bu kadar iyi hatırlar görünen hanımın kimliğine dair tahminler yürütmek için kafa patlattım. Dönüp sevimli yeğenimle Kontes’in kızı arasında devam eden sohbete katılmayı, o dönünceye kadar bir sürpriz hazır edebilmeyi düşündüm. İsmi, unvanını, şatosunu ve konumunu öğrenirdim belki. Fakat tam o anda Kontes, siyahlar giyinmiş solgun yüzlü adamlarla beraber geri geldi.

‘Araba kapıya ulaştığında, dönüp *Madame la Comtesse*’i haberdar edeceğim,’ dedi adam ve eğilerek selam verip çekildi.

XII

Bir Rica

“Hafifçe eğilerek, ‘Demek Madame la Comtesse’i kaybediyoruz. Umarım birkaç saatliğinedir,’ dedim.

‘Biraz saatliğine de olabilir, birkaç haftalığına da. Az önce benimle bu şekilde konuşması çok talihsizceydi. Beni tanıdınız mı artık?’

Tanımadığıma temin ettim onu.

‘Tanıyacaksınız,’ dedi. ‘Fakat şimdi değil. Belki sizin tahmin ettiğinizden daha iyi, daha eski dostlarız. Henüz kim olduğumu açıklayamam. Üç hafta içinde güzel Schloss’unuzun civarından geçeceğim; oraya dair tahkikat yaptım. Bir-iki saatliğine size uğrar, yüzlerce hoş anıyla hatırladığım dostluğumuzu tekrar canlandırırız. Şu an bana yıldırım misali bir haber ulaştı. Şimdi yola çıkıp, dolambaçlı bir yolda, yaklaşık iki yüz kilometre boyunca seyahat etmem gerekli; mümkün olduğunca süratli hem de. Kafamda bin bir türlü şey var. Sizden çok özel bir istekte bulunacağım; yalnız, ismimi saklamak zorunda kaldığım için buna çekiniyorum. Zavallı çocuğum henüz tam manasıyla kuvvetini toplayamadı. Bir avı izlemeye gitmişken, bindiği at yere yıkılmıştı; sınırları bu sarsıntıyı atlatabilmiş değil. Hekimimiz onun bir süre için hiçbir surette kendini yormaması gerektiğini söylüyor. O yüzden buraya, kısa menziller içinde seyahat ederek ulaştık;

günde ancak altı fersah yol aldık. Şimdi ölüm-kalım meselesi mahiyetinde bir görev için gece gündüz yolculuk etmem lazım. Bu görevin nasıl hayati, nasıl mühim olduğunu size ancak bir araya geldiğimizde açıklayabilirim. Bu da ümit ederim ki birkaç hafta içinde mümkün olacak; işte o vakit, hiçbir şeyi gizlememiz gerekmeyecek.'

Sonra ricasını dile getirdi; bunu yaparken bir iyilik ister gibi değil de, karşısındakine lütufta bulunur gibiydi.

Bu onun genel tavrıydı ve görünüşe bakılırsa, farkında olmaksızın böyle davranmaktaydı. Dile getirdiği şeyin mahcubiyet yükü büyüktü. Açıkça, kendisinin yokluğunda kızıyla ilgilenmeye razı olmamı istiyordu.

Neresinden baksanız tuhaf, hatta küstahça denebilecek bir istekti bu. Karşı çıkmak için ileri sürebileceğim her şeyi ifade edip kabullenerek ve tamamıyla benim mertliğime teslim olarak, bir bakıma beni savunmasız bırakmıştı. Aynı anda, sanki tüm olacaklar yazgıyla belirlenmiş gibi, zavalı çocuğum yanıma gelerek kısık sesle, arkadaşısı Millarca'yı bize konuk olması için davet etmem ricasında bulundu. Az önce ağzını aramış; fikrince, annesi izin verdiği takdirde Millarca bundan büyük memnuniyet duyacakmış.

Başka zaman olsa, biraz bekleyelim, en azından kim olduklarını öğrenelim önce, derdim. Fakat durup düşünecek vaktim yoktu ki. İki hanım birden üzerime gelmişlerdi ve itiraf etmeliyim ki genç hanımın muazzam ölçüde çekici, aynı zamanda seçkinliğin ve asaletin ateşiyle parlayan kibar, güzel çehresi aklımı çelmişti. Sonunda, fazlasıyla kolay biçimde yelkenleri suya indirerek, annesinin Millarca dediği genç hanımın sorumluluğunu üzerime aldım.

Kontes, kızını bir işaretle yanına çağırdı. Onu ciddiyetle dinleyen kızına, durumu genel hatlarıyla açıkladı; ani ve kati bir çağrı aldığından, kendisini bana emanet etmek üzere yaptığı ayarlamalardan bahsetti. En eski ve kıymetli dostlarından biri olduğumu da ekledi.

Tabii ben de, vaziyetin gerektirdiğince birtakım sözler söyledim ama durup düşününce, içine düştüğüm durumdan hiç hoşnut kalmadım.

Siyahlı adam geri geldi ve dışarı çıkarken pek şaşaalı tavırlarla hanıma eşlik etti.

Bu beyin tavırlarından ötürü, Kontes'in, taşıdığı mütevazı unvanın çok ötesinde ehemmiyeti bulunan bir hanım olduğu izlenimine kapılmıştım. Kontes son olarak, o dönünceye kadar, hakkında şimdiye dek tahmin ettiklerimin ötesinde bir şey öğrenmeye çalışmama talimatı verdi bana. Kendisini ağırlayan mütevazı ev sahibimiz, bunun sebeplerini gayet iyi biliyormuş.

'Fakat burada,' dedi, 'ben de, kızım da bir günden fazla kalamazdık. Tedbirsizlik edip birkaç saat önce anlık olarak maskemi çıkarmıştım; tekrar takmadan önce beni gördüğünüzü sanmıştım. O yüzden sizinle biraz konuşma fırsatı aramaya karar verdim. Beni gerçekten gördüğünüzü ortaya çıkarsaydım, sırrımı birkaç haftalığına gizlemeniz için şeref duygunuza sığınacaktım. Şu an, beni görmemiş olmanıza memnunum. Fakat şimdi benim kim olduğuma ilişkin bir tahmininiz varsa yahut düşününce böyle bir tahminde bulunursanız, yine aynı biçimde şeref duygunuza sığınacağım. Kızım da sırrımızı muhafaza edecek ve iyi biliyorum ki, düşüncesizlik edip de bu sırrı açığa vurmaması gerektiğini, zaman zaman ona hatırlatacaksınız.'

Kızına fısıltıyla bir şeyler söyleyip, onu aceleyle iki kez öptü ve siyahlar giymiş solgun yüzlü adam eşliğinde uzaklaşıp, kalabalığın içinde kayboldu.

'Yan odada,' dedi Millarca, 'malikânenin kapısına bakan bir pencere var. Annemi son kez görmek ve ona öpücük göndermek isterdim.'

Elbette buna razı olup, Millarca'yla birlikte pencereye gittik. Dışarıya bakınca, eski tarz güzel bir araba ve bir grup hizmetkâr gördük. Siyahlar giymiş solgun yüzlü beyin ince

silüetini gördüm; tuttuğu kalın kadife harmaniyi hanımın omuzlarına koyup, kukuletayı da başına örttü. Hanım başını eğerek, eliyle eline dokunmakla yetindi. Kapı kapanırken adam defalarca yerlere kadar eğildi, derken araba hareket etti.

‘Gitti,’ dedi Millarca iç geçirerek.

‘Gitti,’ diye tekrarladım kendi kendime. Gösterdiğim rızayı takip eden telaşlı anların sonrasında ilk defa olarak, eyleminin ne kadar budalaca olduğunu düşündüm.

‘Yukarı bakmadı,’ diyerek yakındı genç hanım.

‘Kontes belki maskesini çıkarmıştı ve yüzünü göstermek istemedi,’ dedim. ‘Pencerede olduğunuzu da bilemezdi.’

Millarca iç geçirerek yüzüme baktı. Öyle güzeldi ki yumuşayıverdim. Konukseverliğimden ötürü bir an için pişmanlık duyduğuma üzül müştüm. Ona ettiğim sözsüz kabalığı affettirme kararı aldım.

Maskesini yeniden takan genç hanım, yeğenimle birlikte, az sonra konserin yeniden başlayacağı bahçeye dönmemizi istedi. Öyle yaptık ve kale pencerelerinin altında uzanan terasta, bir aşağı bir yukarı yürüdük.

Millarca bizimle iyice samimi olmuştu. Terasta gördüğümüz muhteşem insanların çoğuna dair canlı betimlemelerle, hikâyelerle eğlendiriyordu bizi. Her geçen dakika, ondan biraz daha hoşlanıyordum. Epeydir koca dünyanın dışında kalmıştım; huysuzlaşmadan yaptığı dedikodular benim için son derece eğlenceliydi. Bazen evde yalnız geçirdiğimiz akşamlara, onun nasıl canlılık katacağını düşünüyordum.

Sabah güneşi neredeyse ufka ulaşana dek, balo sona ermedi. Grandük o vakte kadar dans etmekten memnundu; bu yüzden, ona sadık insanlar çekip gidemediler, yatmayı akıllarından geçiremediler.

Kalabalık bir salondan geçmiştik ki, yeğenim Millarca’nın nereye kaybolduğunu sordu. Ben Millarca onun yanında sanıyordum, o da benim yanımda olduğunu sanmış. Meğerse onu kaybetmişiz.

Ne kadar uğraşıysam da bulamadım onu. Karmaşanın içinde bir an yanımdan ayrılıp, yeni dostları sanarak başka insanların peşinden gitmiş olmasından korktum. Kocaman bahçelere çıkıp, peşinden gittiği kişileri de gözden kaybetmişti belki.

İşte o anda, tam adını bilmediğim bir genç hanımın mesuliyetini üstlenmenin ne kadar aptalca olduğu kafama dank etti. Hiç bilmediğim sebeplerle mecbur bırakıldığım taahhütler elimi ayağımı öyle bir bağlamıştı ki, onu ararken, kaybolmuş genç hanımın birkaç saat önce ayrılan Kontes'in kızı olduğunu belirtmek bile aklıma gelmedi.

Sabah oldu. Ben aramaktan vazgeçtiğimde güneş iyice ışıdı. Ertesi gün saat ikiye kadar, bana emanet edilmiş kişiye dair hiçbir şey duymadık.

O saatte bir uşak yeğenimin kapısını çaldı. Büyük endişe içinde görünen genç bir hanım kendisine sorular sormuş, annesi tarafından emanet edildiği General Baron Spielsdorf ve kızını nerede bulacağını öğrenmek istemiş.

Bu ifadedeki hafif hataya karşın, genç dostumuzun ortaya çıkmış olduğu kesindi; gerçekten oydu. Başına bir şey gelmemişti çok şükür!

Bunca zaman niçin yanıma gelmediğini, zavallı çocuğuma açıkladı. Dediğine göre, umutsuzca bizi ararken kâhyanın yatak odasına girmiş ve orada derin uykuya dalmış. Uzun uzun uyumuş; balonun yorgunluğunu atarak, kuvvetini iyi-kötü toplayabilmiş.

O gün Millarca bizimle eve geldi. Nihayetinde, sevgili yavruma bu kadar cana yakın bir yoldaş bulduğum için fazlasıyla mesuttum.”

XIII

Ormancı

“Fakat çok geçmeden, bazı sıkıntılar baş gösterdi. İlk olarak Millarca çok halsiz olduğundan yakınıyordu –yakın zaman önceki hastalığından kalma bir güçsüzlükmüş bu– ve öğleüzeri epey ilerleyen saatlere dek odasından hiç çıkmıyordu. İkincisi, tesadüfen keşfettiğimiz üzere, kapısını hep içeriden kilitlediği ve hizmetçinin saçına, giyimine yardımcı olmasına izin verdiği ana dek anahtarı delikten çıkarmadığı halde, hareketlendiğinin anlaşılmasını henüz arzu etmediği erken saatlerde ve günün sonraki çeşitli vakitlerinde, aslında bazen odasında bulunmadığı kesindi. Sabahın ilk solgun griğinde kaç kez, Schloss’un penceresinden, kendinden geçmiş gibi ağaçların arasında doğu yönünde yürürken görmüşlerdi onu. Bu yüzden uyurgezer olduğu kanısındaydım. Fakat bu varsayım, bilmeceyi çözümüyordu. Kapı içeriden kilitliyken, odayı nasıl terk ediyordu? Kapının yahut pencerenin sürgüsünü çekmeden nasıl evden kaçıyordu?

Kafam böyle karmakarışıkken, çok daha mühim bir kaygı baş gösterdi.

Sevgili çocuğumun görünüşü ve sağlığı öyle gizemli, hatta dehşetli biçimde bozulmaya başladı ki, adamakıllı korkuya kapıldım.

Önce ürkünç düşler görmeye başladı. Sonra, hayaletimsi bir görüntünün odasında belirlediği düşüncesine kapıldı. Bu görüntü bazen Millarca'ya benziyormuş, bazen de bir hayvan şeklini alıyormuş; belli belirsiz seçilebiliyor, yatağın ayakucunda o yana bu yana yürüyormuş.

Sonra birtakım şeyler hissederek oldu. Mesela nahoş olmasa da pek tuhaf şekilde, sanki göğsüne doğru buz gibi sular akıyormuş. Daha sonra, âdeta bir çift kalın iğnenin, boğazının azıcık altına çok keskin bir acıyla saplandığını hissetmiş. Birkaç gece sonra, sanki boğazlanıyormuş gibi, giderek artan çırpınmaları başladı; derken bilincini kaybetti.”

İyi yürekli yaşlı General'in söylediği her sözü açık seçik duyabiliyordum, çünkü o sırada yolun iki yanına yayılmış kısa otların üzerinde ilerlemekteydik. Yarım asrı aşkın süredir bacasından duman tütmemiş çatısız evlerle dolu köye yaklaşmıştık. Kendimi ne kadar tuhaf hissettiğimi tahmin edersiniz: Kendi hastalık belirtilerimin, zavallı bir kızda aynen görüldüğü anlatılıyordu; bu belirtilerin ardından gelen felaket yaşanmasa, o kız şimdilerde babamın şatosunda misafir olacaktı. Ayrıca, güzel misafirimiz Carmilla'ya has âdetlerden ve aynı gizemli özelliklerden bahsedilince neler hissettiğimi de kestirebilirsiniz.

Ormanın içinde bir manzara belirdi; birden harap köyün bacalarının, saçak pervazlarının altına gelmiştik. Hafif bir yükseltinin üzerinde, yıkık dökük kalenin, devasa ağaçlarla kuşatılmış kuleleri, mazgalları görünüyordu.

Korkulu bir düş içinde arabadan indim; ayrıca sessizlik içinde: Zira her birimizin kafasında bir sürü şey vardı. Tepeye çıktık; az sonra kalenin geniş odalarının, dolambaçlı merdivenlerinin, karanlık koridorlarının ortasındaydık.

Yaşlı General büyük bir pencereden köye bakıp, ormanın inişli çıkışlı enginliğini gözledi. “Bir zamanlar burası Karnsteinlerin muhteşem meskeniymiş!” dedi. “Kötü bir aileymişler ve kanla lekelenmiş vakayinameleri işte burada

yazılmış,” diye devam etti. “Öldükten sonra da insan ırkına menfur şehvetleriyle eziyet etmeleri nasıl iştir? Karnsteinların şapeli işte orada, aşağıda.”

Bayırın biraz aşağısındaki, yaprakların arasında kısmen görünen gotik binanın gri duvarlarını işaret etti. “Ormancının balta seslerini duyuyorum,” dedi. “Şapelin çevresindeki ağaçlar arasından geliyor. Belki bize aradığım şey hakkında bilgi verir ve Karnstein Kontesi Mircalla’nın mezarını gösterir. Soyları tükenir tükenmez hikâyeleri de zenginlerin ve unvan sahiplerinin hatırasından silinip giden büyük ailelere dair gelenekleri, bu köy insanlarını muhafaza eder.”

“Evimizde Karnstein Kontesi Mircalla’nın bir portresi var; görmek ister miydiniz?” diye sordu babam.

“Vakti gelince sevgili dostum,” dedi General. “Ben onun aslını gördüğüm kanısındayım. Başta niyet ettiğimden daha erken vakitte size gelmemin sebebi, şimdi yaklaştığımız şapeli tetkik etmektir.”

“Ne! Kontes Mircalla’yı mı gördünüz?” diye haykırdı babam. “Nasıl yani? Öleli bir asırdan fazla oluyor!”

“Duyduğuma göre, sandığınız kadar ölü değilmiş,” yanıtını verdi General.

Babam, “İtiraf edeyim General, kafamı iyice karıştırdınız,” dedi. Sanki bir an için ona, daha önce fark ettiğim gibi şüpheyile baktı. Fakat General’in tavırlarında zaman zaman öfke ve nefret olsa da, güvenilir bir hali yoktu.

Gotik kilisenin ağır kemerinin altından geçtiğimiz sırada –boyutları, bu üslupta yapılmasını makul kılıyordu şöyle dedi: “Yeryüzünde bana kalan şuncacık senede, ilgilendiğim tek mesele var artık, o da çok şükür, bir ölümlü elin hâlâ ondan intikam almasının mümkün olması.”

Şaşkınlığı giderek artan babam, “Hangi intikamdan bahsediyorsunuz?” diye sordu.

General, yüzü hiddetle kızarak, “Canavarın kafasını kesmekten bahsediyorum,” dedi. Yere vurduğu ayağının

sesi, boş harabede acı acı yankılandı. O sırada, sanki bir baltanın sapını tutarmış gibi kaldırdığı yumruğunu, havada vahşice savurdu.

“Ne?” diye haykırdı babam iyice serseme dönmüş halde.

“Kafasını uçuracağım diyorum.”

“Kafasını mı keseceksiniz!”

“Evet efendim, baltayla, bahçe küreğiyle, o katilin gırtlığını yaracak herhangi bir şeyle. Her şeyi anlatacağım size,” dedi. Öfkeden titriyordu. Hızla ilerlerken şöyle dedi:

“Şu kirişe oturabilirsiniz; çocukcağız bitkin düştü. Bırakalım otursun, ben de birkaç cümleyle bitireceğim hikâyemi.”

Şapelin ot bürümüş kaldırımında duran düzlenmiş ahşap blok, memnuniyetle oturduğum bir bank vazifesini gördü. General, o sırada eski duvarlara dayanmış bazı kalın dalları kaldırmakla uğraşan ormancıya seslendi. Yaşlı babayığit adam, elinde baltasıyla gelip önümüzde durdu.

Bize bu lahitlere dair hiçbir şey söyleyemedi. Fakat dediğine göre, şu anda rahibin üç kilometre ötedeki evinde kalan bir orman bekçisi varmış. Kadim Karnstein ailesine ait her lahdi o gösterebilirmiş. Atlarımızdan birini ödünç verirsek, ufak bir bedel karşılığında yarım saatten azıcık fazla zamanda onu alıp getirebileceğini söyledi.

“Bu ormanda eskiden beri mi çalışıyorsun?” diye sordu babam yaşlı adama.

Adam bölgeye has ağızla, “Burada epey zaman ormancılık ettim,” dedi. “Korucuya bağlı çalışırım. Benden önce niceleri, kaç nesil böyle ormancılık etmiş, sayısını bilmem. Köyün içinde atalarımın yaşadığı yeri gösterebilirim size.”

“Nasıl olup da köyü terk etmişler?” diye sordu General.

“Ölümden dönenler köye dadanmış beyim. Bazılarını mezarlarına dek izlemişler, yerleri bildik yöntemlerle tespit edilmiş, yine bildik yöntemlerle yok edilmişler: Kafaları kesilerek, kazıkla ve ateşe verilerek. Fakat o zamana dek köylülerden katledilenler çok olmuş.”

“Fakat yasaya uygun tüm bu eylemlerden sonra,” diye sürdürdü sözlerini, “nice mezar açılıp nice korkunç vampir tekrar cansız kılınca da, köy rahata erememiş. Ama yolu buralara düşen Moravyalı bir soylu, olup bitenleri duyunca, böyle meselelerde –ülkesindeki birçok insan gibi maharet sahibi olduğundan, bu eziyetin kaynağından köyü kurtarma teklifinde bulunmuş. Bunu şöyle yapmış: Ayın parlak olduğu o gece, gün battıktan hemen sonra buradaki şapelin kulelerine tırmanmış; oradan bakınca aşağıdaki mezarlığı açık seçik görebiliyormuş. Bu noktadan bakıp, sonunda vampirin mezarından çıktığını ve sarılı olduğu keten kumaşları mezarın yakınına koyduğunu, sonra da köye doğru, orada yaşayanlara musallat olmaya gittiğini görmüş.

Bütün bunları gören yabancı, aşağı inip vampirin keten sargılarını almış, tekrar kulenin tepesine tırmanıp, sargıları oraya taşımış. Vampir dolaştığı yerlerden dönünce kumaşları bulamamış. Moravyalının kulenin tepe noktasında olduğunu görüp hiddetle bağırmış. Yabancı da karşılık olarak, yukarı çıkıp kumaşları almasını işaret etmiş vampire. Vampir bu davete uyarak kuleye tırmanmaya başlamış ve mazgallara vardığı an, Moravyalı bir kılıç darbesiyle kafatasını ikiye bölüp, onu mezarlığa atıvermiş. Yabancı kulenin merdivenlerinden aşağı inerek onun ardından gitmiş ve kafasını kesmiş. Ertesi gün kafayı ve bedeni köylülere teslim etmiş, onlar da lüzumunca bedene kazık çakmışlar, sonra da hem kafayı hem de bedeni yakmışlar.

Bu Moravyalı soylu, ailenin o zamanki reisinden aldığı yetkiyle, Karnstein Kontesi Mircalla’nın lahdini ortadan kaldırmış. Çok geçmeden lahdin yeri hafızalardan silinip gitmiş.

General, “Neredeydi bu lahit, gösterebilir misin?” diye sordu hevesle.

Ormancı başını iki yana sallayarak gülümsedi.

“Yaşayan hiç kimse söyleyemez artık bunu,” dedi. “Hem, bedeni ortadan kaldırılmış diyorlar; ama bundan da kimse emin değil.”

Bu sözlerin ardından, zaman daraldığı için, baltasını bırakıp gitti. Biz de General’in tuhaf hikâyesinin kalan kısmını dinledik.

XIV

Karşılaşma

“Sevgili çocuğumun durumu,” diyerek kaldığı yerden devam etti, “hızla kötüye gidiyordu. Ona bakan hekimin hastalığına en ufak bir yararı olmamıştı; o sırada çocuğumun bir hastalıktan mustarip olduğunu sanıyordum. Hekim tedirginliğimi görünce, bir başkasına danışmayı önerdi. Gratz’dan, daha işinin ehli bir hekim çağırdım.

Bu hekim birkaç gün sonra geldi. Bilgili olmasına ilaveten, iyi ve dindar bir adamdı. Zavallı yeğenimi beraber muayene ettikten sonra, durumu müzakere etmek için kütüphaneme çekildiler. Ben yan odada onların vereceği talimatları beklerken, bu iki beyefendinin sesleri, bir ilmî tartışmaya yaraşmayacak denli sertleşip yükseldi. Kapıyı vurup içeri girdim. Gratz’dan gelen yaşlı hekim, kendi tezini savunuyordu. Hasımı ona, gizlemediği bir alaycılıkla ve buna eşlik eden kahkahalarla karşı koyuyordu. Ben içeri girince, bu münasebetsiz gösteri duruldu ve münakaşa sona erdi.

‘Efendim,’ dedi ilk hekimim, ‘anlaşılan bu bilgili kardeşim sizin doktor değil, gözbağcı istediğiniz kanısında.’

Gratz’dan gelen yaşlı hekim, ‘Affedersiniz,’ dedi hoşnutsuzca, ‘bu vakaya ilişkin görüşümü başka bir zaman ifade edeceğim. Maalesef Monsieur Le General, maharetim ve il-

mimle size faydalı olamam. Ayrılmadan önce, bu şerefi bahsederseniz, bir tavsiyede bulunmak istiyorum.'

Düşünceli görünüyordu. Masaya oturup bir şeyler yazmaya koyuldu.

Büyük hayal kırıklığı içinde başımı eğdim. Dönüp gidecekken, öteki doktor kaş göz ederek, yazmayı sürdüren meslektaşını işaret etti ve sonra omuz silkip, manalı biçimde eliyle alınına dokundu.

Bu istişare beni bir adım öteye götürmemişti. Kafam karman çorman, bahçeye çıktım. On-on beş dakika sonra, Gratz'dan gelen doktor bana yetişti. Arkamdan geldiği için özür diledi; birkaç söz daha söylemeden ayrılırsa vicdanı rahat etmeyecekmiş. Yanılmasının mümkün olmadığını söyledi. Bu belirtilere yol açan doğal bir hastalık yokmuş ve hastamız ölüme çok yakınmış. Bununla beraber, bir ya da iki gün daha yaşama şansı varmış. Ölümcül atak bir an evvel durdurulabilirse, büyük ihtimam ve maharetle yeğenimin kuvvetini geri getirmek belki mümkün olabilirmiş. Fakat bu da, dönüşü mümkün olmayan şeylerin önlenmesine bağlıymış. Fazladan bir saldırı daha, zaten ölmesine ramak kalmış hayat kıvılcımını söndürebilirmiş.

'Bu bahsettiğiniz nasıl bir atak?' diye sordum.

'Her şeyi bu notta bütünüyle ifade ettim. En yakın yerdeki din adamını derhâl çağırarak, mektubumu onun yanında açmanız koşuluyla notu size teslim ediyorum. Din adamı gelmeden bunu katiyen okumamalısınız, aksi halde yazdıklarımın hakkını veremezsiniz; oysa bu bir ölüm-kalım meselesi. Rahip sizi ihmal ederse, işte ancak o zaman notu kendiniz okuyabilirsiniz.'

Nihayet ayrılmadan önce, bu konuda enteresan ölçüde bilgili bir adamı görmek isteyip istemeyeceğimi sordu. Mektubunu okuduktan sonra bu konuyla her şeyden fazla ilgilemeyeceğimi tahmin ediyormuş. Bahsettiği adamı davet etmemde ısrar etti, sonra da ayrıldı.

Rahibi bulamadık, ben de mektubu kendi başıma okudum. Farklı bir zaman, farklı bir durum olsa, gülünç gelebilirdi bana bu mektup. Fakat alışılmış yöntemler boşa çıkmışsa, çok sevdiğiniz bir varlığın hayatı söz konusuysa, insanın nice şarlatanlıklara bel bağladığı olmaz mı?

Bu bilgili adamın mektubunu kim bilir ne kadar yadırgayacaksınız.

Onu tımarhaneye gönderecek denli korkunç bir mektuptu. Hastaya bir vampirin musallat olduğunu söylüyordu! Yeğenimin bahsettiği, boğazının yakınında ortaya çıkmış deliklerin, vampirlere özgü olduğu bilinen iki uzun, ince ve sivrin dişin batmasıyla meydana geldiğinde ısrarlıydı. Ayrıca, iblisin dudaklarının eseri olduğu genel kabul gören, iyi tanımlanmış küçük kurşuni lekenin mevcudiyetinden hiç kuşkusu yokmuş. Hastanın anlattığı tüm belirtiler, benzeri vampir belası vakalarıyla tamamen örtüşüyormuş.

Vampir gibi olağandışı bir varlığa büyük kuşkuyla yaklaştığım için, doktorun öne sürdüğü doğaüstü teori, bana göre, bilgi ve zekânın garip şekilde yanılsamalarla buluşmasının yeni bir örneğiydi. Lakin o kadar acınası haldeydim ki, hiçbir teşebbüste bulunmamaktansa, mektupta yazan talimatlara uymayı seçtim.

Zavallı hastanın odasına komşu karanlık giyinme odasında saklandım. Odada bir mum yanmaktaydı. Yeğenimin çabucak uykuya dalmasını bekledim. Kapıda durup, gözümü küçük bir çatlağa dayadım. Talimatlarda belirtildiği üzere, kılıcım yanı başımda duruyordu. Çok geçmeden, ne idüğü belirsiz büyük, siyah bir nesnenin yatağın ayakucundan tırmanıp, zavallı kızın boğazına doğru yayıldığını, orada kabarıp sönen koca bir kütleye dönüşüverdiğini gördüm.

Kısa süreliğine donup kalmışım. Sonra elimde kılıçla fırlayıverdim. Siyah yaratık aniden yatağın ayakucuna doğru büzüşüp kaydı. Üzerime çökmüş vahşet ve korkunun içinde bakıp, karşımda Millarca'yı gördüm. Aklımdan ne geçmişti

bilmem, hemen ona kılıcımla vurdum. Fakat kapının yanında duraksadığında hiç yara almadığını gördüm. Dehşet içinde ardından seğırtip tekrar vurdum. Gitmişti; kılıcım kapıya çarparak titredi.

O gece olup bitenlerin tamamını anlatamam. Evde kim var kim yoksa ayaklanmıştı. Hayaletimsi Millarca yoktu ortalıkta. Fakat kurbanı hızla çöktü ve sabahı çıkaramadan öldü.”

Yaşlı General içlenmişti. Onunla konuşmadık. Babam biraz öteye gidip, mezar taşlarını okumaya başladı. Araştırmasını sürdürmek üzere, kenardaki bir şapelin kapısından içeri girdi. General duvara yaslanıp gözlerini kuruladı, derin derin iç çekti. O sırada, yaklaşmakta olan Carmilla ve Madam’ın seslerini duymak içimi rahatlattı. Fakat sesler giderek uzaklaşıp kesildi.

O tenhalıkta, büyük, unvan sahibi ölümlere dair tuhaf bir hikâye dinlemişken, tozların ve sarmaşıkların ortasında ufalanıp giden bu lahitlerin arasındayken ve dinlediğimiz hikâyedeki her şey benim vakama fena halde benzerken – her yanda sessiz duvarlar boyunca yükselen yoğun yapraklarla kararmış bu lanetli noktada– bir korku sardı beni ve dostlarımla sonunda gelip bu kederli, meşum sahneyi bozmayacağını düşününce yüreğim daraldı.

Yaşlı General elini paramparça olmuş bir lahde yaslayarak eğilmiş duruyordu. Bakışları yere sabitlenmişti. Tepe sine eski gotik yontucuların pek sevdiği müstehzi, ürkünç şeytani heykellerden biri kondurulmuş kemerli, dar kapıda, Carmilla’nın güzel yüzünü ve bedenini memnuniyetle gördüm; gölgeler içindeki şapele giriyordu.

Onun gayet çekici tebessümüne ben de tebessümle başımı eğerek karşılık verdim. Kalkıp konuşmak üzereydim ki, yanı başımdaki ihtiyar, bir çığlıkla ormancının baltasını kaparak atıldı. Carmilla’yı görünce ifadesi değişmiş, yabanileşmişti. Öyle ani ve korkunç bir değişimdi ki bu, Carmilla

çömelerek geriledi. Ben daha bağırmadan olanca gücüyle vurdu Carmilla'ya; fakat Carmilla alttan bir hamle yaptı ve hiç zarar görmeden, minnacık eliyle General'in bileğini yakaladı. General bir an için kolunu kurtarmaya gayret etti, fakat eli açıldı, balta yere düştü. Kız ise gitmişti.

General sendeleyerek duvara tutundu. Kır saçları dikilmiş, yüzünü ter basmıştı; ölümün eşliğindeydi sanki.

Korkutucu sahne bir anda bitmişti. Sonrasına dair anımsadığım ilk şey, Madam'ın önümde durup kaygıyla, tekrar ve tekrar aynı şeyi sorduğu: "Matmazel Carmilla nerede?"

Sonunda yanıt verdim:

"Bilmiyorum –nereden bileyim oraya gitti." Madam'ın girdiği kapıyı gösterdim, "Sadece bir-iki dakika oldu."

"Fakat Matmazel Carmilla içeri girdiğinden beri orada, geçitte duruyorum. Geri dönmedi ki."

Her kapıya, geçide doğru ve pencerelerden dışarı "Carmilla," diye seslenmeye koyuldu ama hiçbir yanıt gelmedi.

"Kendine Carmilla mı diyordu?" diye sordu hâlâ yatışmamış olan General.

"Carmilla, evet," dedim.

"Tamam," dedi. "O Millarca. Vaktiyle ismi Karnstein Kontesi Millarca olan kişi. Bu lanetli topraktan bir an önce ayrıl zavallı çocuğum. Rahibin evine git, biz gelinceye dek orada kal. Git haydi! Dilerim artık asla Carmilla'yı görmezsin; onu buralarda bulamayacaksın."

XV

Çetin Bir Sınav ve İnfaz

O konuşurken, Carmilla'nın girip çıkarken kullandığı kapıdan, karşılaştığım en tuhaf görünümlü adamlardan biri girdi. Uzun boyluydu, göğüs kafesi dardı, kambur ve dik omuzluydu. Siyahlar giymişti. Esmer, kavruk yüzünü derin kırışıklar sarmıştı. Geniş bir yaprak iliştirilmiş, tuhaf biçimli bir şapkası vardı. Kırışmış saçları omuzlarına iniyordu. Altın çerçeveli bir gözlük takıyordu ve garip sarsak adımlarla, yüzünü kâh gökyüzüne çevirip, kâh yere indirerek yürüyordu. Sürekli gülümser gibiydi. Uzun, zayıf kolları sallanıyor, ince elleri, fazlasıyla büyük gelen eldivenlerinin içinde başlarına buyruk şekilde oraya buraya savruluyordu.

General, “İşte bu işin adamı!” diye bağırarak, memnuniyetini belli eden bir tavırla ona yöneldi. “Sevgili Baron, sizi gördüğüme ne kadar sevindim. Bu kadar çabuk buluşacağımızdan yana ümidim yoktu.” O sırada geri gelmiş olan babamı işaret etti ve Baron diye hitap ettiği sıradışı beyefendiyi onunla tanıştırmaya götürdü. Resmî bir takdim oldu, ardından hararetle konuşmaya başladılar. Yabancı cebinden çıkardığı bir kâğıt rulosunu, oradaki bir lahdin yıpranmış sathına yaydı. Parmakları arasında bir kalem kutusu tutuyordu; onunla kâğıttaki hayalî çizgileri bir noktadan diğeri-

ne takip ediyordu. Binanın belli noktalarında sık sık başlarını kaldırıp bakmalarından hareketle, bunun şapelin planı olduğu sonucuna vardım. Bir söylev veriyordu tabiri caizse ve o esnada zaman zaman, sarı yapraklarına sıkışık yazılar yazılmış küçük, kirli bir kitaptan bir şeyler okuyordu.

Yan sahin boyunca, durduğum yerin aksi tarafında birlikte yürüdüler. Sonra mesafeleri adım adım ölçmeye başladılar. Nihayet durup yan duvarın bir parçasını büyük titizlikle incelemeye koyuldular. Duvara tutunmuş sarmaşıkları söktüler; sıvayı bastonlarının ucuyla yoklayıp kimi yeri kazıyor, kimi yere tak tak vuruyorlardı. Sonunda üzerinde kabartma harfler bulunan geniş bir mermer levhanın varlığını tespit ettiler.

Az sonra geri gelen ormancının yardımıyla, bir lahit yazısı ve bir armalı kalkan oyması açığa çıkardılar. Bunun, Kontes Karnstein'in uzun zamandır kayıp lahdi olduğu anlaşıldı.

Yaşlı General, maalesef pek duaya uygun bir ruh haliyle olmasa da, ellerini ve gözlerini göğe kaldırarak bir süre sessizce şükranlarını sundu.

“Yarın,” dediğini duydum, “hükümet temsilcileri burada olur ve Engizisyon, kanuna uygun şekilde yapılır.”

Sonra tarif ettiğim altın gözlüklü beyefendiye dönerek, iki elini hararetle sıktı ve şöyle dedi:

“Baron, size nasıl teşekkür etsek. Hepimiz nasıl teşekkür etsek size. Bu bölgede yaşayanları, bir yüzyılı aşkın süredir başlarına musallat olmuş bir illetten kurtardınız. Tanrı'ya şükürler olsun korkunç düşmanın izini bulduk sonunda.”

Babam yabancıyı bir kenara çekti, General de arkalarından gitti. Babamın onları, konuşulanlar duyulmasın diye uzaklaştırdığını biliyordum. Onlara durumumdan bahsedecekti. Tartışma sürerken sık sık dönüp bana baktıklarını gördüm.

Babam yanıma geldi, beni defalarca öptükten sonra şapelden çıkardı. Şöyle dedi:

“Dönme vakti. Fakat eve gitmeden evvel, buraya çok yakın yerde oturan iyi kalpli rahibi de yanımıza almalıyız. Onu Schloss’a dek bizimle gelmeye ikna etmem gerekiyor.”

Bu amacımıza da ulaştık. Anlatılmaz derecede bitkin olarak eve vardığımızda, içimde memnuniyet vardı. Fakat Carmilla’dan hiç haber alınmadığını öğrenince, memnuniyetim endişeye dönüştü. Yıkık şapelde yaşanan sahneye dair hiç açıklama yapılmamıştı bana; belli ki bu, babamın şimdi-lik benden gizli tutmaya karar verdiği bir sırdı.

Carmilla’nın netameli yokluğu, o sahneyi hatırladıkça daha fazla korkmama sebep oluyordu. Geceleyin çok özel düzenlemeler yapıldı. İki hizmetkâr ve Madam gece boyunca odamda oturacaktı. Din adamı da babamla birlikte, yandaki giyinme odasında nöbet tuttu.

O gece rahip, bir takım dinî seremoniler yerine getirdi. Uyuduğum esnada alınan olağanüstü önlemlerin sebebini nasıl kavrayamadıysam, bu seremonilerin anlamını da kavrayamamıştım.

Birkaç gün sonra her şeyi açık seçik anladım.

Carmilla’nın kayboluşunun ardından, geceleri çektiğim çileler sona erdi.

Yukarı ve Aşağı Styria’da, Moravya’da, Silezya’da, Türk Sırbistan’ında,²¹ Polonya’da ve hatta Rusya’da yaygın olan dehşet verici batıl itikadı duymuşsunuzdur şüphesiz. Bu batıl itikadın adını Vampir olarak koymamız gerekiyor.

İnsanların tanıklıklarının inceden inceye, ciddiyle, eleştirel gözle değerlendirilmesinin ve bu değerlendirmelerin, her biri doğruluklarından, zekâlarından ötürü seçilmiş birçok azadan kurulu sayısız komisyona taşınmasının, belki hiçbir vaka türünde görülmedik derecede hacimli raporlar oluşturulmasının bir kıymeti varsa şayet, vampir denen varlığı yadsımak, hatta ondan şüphe etmek zor olmalı.

21 Sırbistan, 1878’te tam bağımsızlığa kavuşuncaya dek, Osmanlı yönetimi altındaydı. (ç.n.)

Bana gelince, ÷lkedeki kadim ve yaygın inanç haricinde, tanık olduklarımı ve yaşadıklarımı açıklayacak bir teori duymadım.

Ertesi gün Karnstein Şapeli'nde, lüzumlu işlemler yerine getirilmiş.

Kontes Mircalla'nın mezarı açılmış. General ve babam, kalleş ve güzel misafirimizin artık açığa çıkan yüzünü tanımışlar. Cenaze töreninin üzerinden yüz elli yıl geçmesine karşın, yüzünde yaşam sıcaklığının rengi varmış. Biri resmî olarak, diğeri soruşturmayı talep eden kişi adına orada bulunan iki tıp adamı şaşkınlıkla, hafif ama fark edilir bir solunumun ve buna denk düşen bir kalp faaliyetinin varlığını onaylamışlar. Uzuvar mükemmelen esnek, ten elastikiymiş. Kurşundan yapıma tabut kan içindeymiş; beden yirmi santimetreyi bulan derinlikteki kanın içinde yatıyormuş.

Yani vampirliğin kabul görmüş tüm emareleri ve kanıtları mevcutmuş. O yüzden, kadim uygulamalar gereğince gövde doğrultulup vampirin kalbine sivri bir kazık saplanmış. Vampir o anda, son nefesini veren canlı bir insanınkinden farksız, keskin bir feryat koparmış. Sonra kafasını kesmişler; ikiye ayrılan boyundan oluk oluk kan akmış. Ardından gövde ve baş bir odun yığınının üstüne konulup kül edilmiş; küller ırmağa savrulup uzaklara taşınmış. O günden sonra yöreye bir daha asla vampir musallat olmadı.

Babam, İmparatorluk Komisyonu raporunun bir nüshasını elinde bulunduruyor. Tasdikli beyannamenin ekinde, işlemler esnasında orada bulunan herkesin imzası mevcut. Bu şaşkınlık verici son sahneye ilişkin özetimde, söz konusu resmî belgeden yararlandım.

XVI

Sonuç

Bütün bunları sakın sakın yazdığımı düşünüyorsunuzdur. Oysa hiç öyle değil. Olup bitenleri düşününce heyecanlanmadan edemiyorum. Siz bu husustaki arzunuzu defalarca dile getirmeseydiniz, sonraki aylar boyunca sinirlerimi bozmuş ve kurtuluşumun ardından senelerce günlerimi, gecelerimi zehir etmiş, yalnızlığı benim için katlanılmaz derecede ürkütücü kılmış anlatılmaz dehşetin gölgesini yeniden önüme düşüren bu işe girişmemin imkânı yoktu.

Tuhaf Baron Vordenburg hakkında bir-iki söz daha söyleyeceğim. Kontes Mircalla'nın mezarını bulmamızı, onun sıra dışı irfanına borçluyduk.

Baron, yerleştiği Gratz'da çok ufak bir gelirle yaşıyormuş; ailesinin Yukarı Styria'daki şahane mülklerinden geriye, bu kadarı kalmış. Kendini, şaşırtıcı ölçüde sağlam temelleri bulunan vampir inancı geleneğini titizlikle, emekle araştırmaya adanmış. Elinin altında bu konuya dair irili ufaklı tüm eserler mevcutmuş.

Babama bu eserlerden yüzlercesini ödünç vermişti: *Magia Posthuma*²², *Phlegon de Mirabilibus*,²³ *Augustinus de*

22 *Magia Posthuma* (Ölümden Sonraki Büyü): Romalı Katolik hukukçu Karl Ferdinand von Scherz'in 1704 tarihli kitabı. (ç.n.)

23 *Phlegon de Mirabilibus*: Ölümlerin tekrar dünyaya gelişine dair efsanelere ve inançlara dair eserler vermiş antik yazar. (ç.n.)

cura pro Mortuis, Philosophicae et de cura Mortuis,²⁴ John Christofer Herenberg'in *Philosophicae et Christianae Cogitationes de Vampiris*²⁵ adlı eseri, ismini hatırlayabildiklerimden sadece birkaçı. Elinde tüm adli vakaların hacimli bir derlemesini bulunduruyordu; bu vakalardan, vampirin durumunu –her zaman ya da bazı şartlarda geçerli olmak üzere– belirleyen bir ilkeler sistemi oluşturmuştu. Bu arada, ölümden dönenlere atfedilen solgun çehrenin melodramatik bir kurmacadan ibaret olduğunu söyleyebilirim. Bunlar mezarda da, insanlar içinde belirdikleri vakitlerde de, kanlı canlı bir görünüme sahiptirler. Tabutlarındayken ışığa maruz kalırlarsa, tıpkı uzun zaman evvel ölmüş Kontes Karnstein'da olduğu gibi vampirliği ortaya koyan tüm belirtileri gösterirler.

Toprağı yerinden oynatmaksızın, tabutlarını yahut kefenlerini hiç bozmadan mezarlarından nasıl kaçtıkları ve her gün belli saatlerde nasıl geri geldikleri bir muamma olarak kalmıştır. Vampir iki yaşayışlı varlığını her gün mezarında tekrar uykuya dalarak sürdürür. Canlıların kanına duyduğu korkunç şehvet, uyanık geçirdiği zamanlarda onu dinç tutar. Vampir, belli kişilere aşka benzer büyük bir tutkuyla bağlanma eğilimindedir. Belli bir hedefe erişmesinin önünde yüz değişik engel bulunabileceği için, bunların peşine düştüğünde tükenmez bir sabır gösterir, sayısız taktiğe başvurur. Tutkusu tatmin oluncaya, göz diktiği kurbanın canı çıkıncaya dek asla vazgeçmez. Fakat böyle vakalarda, kanlı hazzını ehlikeyif bir tutumla erteleyip geciktirir ve ustaca kur yapıp, kurbanına adım adım yaklaşmak suretiyle bu hazzı yüceltir. Böyle vakalarda vampir, sanki bir gönüldeşlik ve rıza ara-

24 *Augustinus de cura pro Mortuis* (Augustine'in Ölülere Dair Münasip Tutum Hakkındaki Sözleri) ve *Philosophicae et de cura Mortuis*: Aziz Augustinus'un (M.S. 354-430) eserleri. (ç.n.)

25 *Philosophicae et Christianae Cogitationes de Vampiris* (Vampirlere Dair Felsefi ve Hristiyanca Düşünceler): John Christofer Herenberg'in 1733 tarihli eseri. (ç.n.)

yışındadır. Sıradan vakalarda ise doğrudan hedefine gider, şiddet kullanarak kurbanını etkisiz hale getirir, boğazlar ve tek bir ziyafette canını tüketir.

Vampir belli ki bazı şartlara, özel koşullara tabidir. Size anlattığım örnekte Mircalla, tek isimle sınırlandırılmış gibiydi. Bu asıl ismi olmasa da, en azından, hiç harf eklemeyen yahut eksiltmeden o ismi tekrar üretmeliydi. Yani ismini, bir çevrik kelime olarak yeniden oluşturmeliydi.

Carmilla böyle yaptı; Millarca da.

Babam, Carmilla'nın uzaklaştırılmasından sonra iki-üç hafta daha yanımda kalan Baron Vordenburg'a, Moravyalı soyludan ve Karnstein mezarlığındaki vampirden söz etti. Ardından Baron'a, Kontes Carmilla'nın ne zamandır saklı kalmış lahdinin kesin yerini nasıl keşfettiğini sordu. Baron'un acayip yüz hatları, gizemli bir tebessüme büründü. Yere baktı, tebessüm etmeyi sürdürerek, gözünü diktiği aşınmış gözlük kabını evirip çevirmeye başladı. Sonra başını kaldırarak şöyle dedi:

“Elimde o dikkate değer adamın yazdığı birçok günce ve belge var. Bunların en acayiplerinden biri, sizin bahsettiğiniz Karnstein ziyaretiyle ilgili. Elbette hikâyeye ağızdan ağıza aktarılırken rengi soluyor, çarpıtılıyor biraz. Ona Moravyalı bir soylu demek mümkündü, zira o bölgeye yerleşmiş, soyluymuş da. Fakat aslında memleketi, Yukarı Styria imiş. Epeyce gençken, güzel Mircalla'nın, Karnstein Kontesi'nin tutkulu ve gözde âşığı olduğunu söylemek kâfi. Mircalla'nın erken ölümüyle, onulmaz kederlere düşmüş. Vampirlerin tabiatında çoğalmak, sayılarını artırmak vardır; fakat bu da belirli, şeytani bir yasaya bağlıdır.

Başlangıç olarak, bu musibetten tamamen azade bir bölge düşünün. Bu şey nasıl ortaya çıkar, kendini nasıl çoğaltır? Söyleyeyim. Az çok habis karakterde bir insan, kendi hayatına son verir. İntihar eden kişi, belli şartlar altında vampire dönüşür. Bu hayaletimsi varlık, insanlara uykularında mu-

sallat olur. Bu insanlar ölür ve neredeyse her zaman, mezarlarında vampir haline gelirler. O iblislerden birinin dadandığı güzel Mircalla'nın başına gelen de buymuş işte. Unvanını halen taşıdığım atam Vordenburg, bunu çok geçmeden keşfetmiş ve kendini adadığı çalışmalar esnasında, daha birçok şeyi öğrenmiş.

Vardığı sonuçlardan biri, yaşarken tapındığı Kontes'in de vampir olduğundan er geç şüphe edileceğiymiş. Ölüm sonrası yapılan infazın hiddetiyle, ondan geriye kalanlara hürmetsizlik edileceğinden korkmuş. İkili yaşamından koparılan vampirin çok daha korkunç bir hayata savrulduğunu ispatlayan tuhaf bir yazısı var elimde. Sevgili Mircalla'sını bir an önce bu akıbetten kurtarmaya karar vermiş.

Bir hile yapmış ve buraya geldiğinde ondan kalanları ortadan kaldırıyor, lahdini yok ediyor gibi davranmış. Yaşı ilerleyip, nice seneler ötesinden geride bıraktıklarına bakınca, farklı bir hâletiruhiye ile yaptıklarını tekrar değerlendirmiş ve bir korku çökmüş üzerine. Beni o noktaya yönlendiren çizimleri ve notları hazırlamış, yaptığı hileye dair bir de itirafname kaleme almış. Bu hususta başka bir şey yapmaya niyetlendiyse şayet, ölüm önünü kesmiş. Uzak bir atamın eli, birçokları için artık çok geç olsa da, hayvanın inini bulmamı sağladı.”

Biraz daha konuştuk. Söyledikleri arasında şunlar vardı:

“Vampirliğin emarelerinden biri, elinin kudretidir. General vurmak üzere baltasını kaldırdığında, Mircalla'nın ince eli, onun bileğini çelik mengene misali kavradı. Fakat elinin kudreti, kavrayışıyla sınırlı değil; tuttuğu uzuvda uyuşukluk bırakıyor. Uzuv uyuşukluktan kurtulsa dahi, bu zaman alıyor.”

Bahar gelince babam beni bir İtalya gezisine götürdü. Bir yıldan uzun süre, evden uzakta kaldık. Yakın zaman önce olup bitenlerin dehşetinden sıyrılmamız epey zaman aldı. Şimdilerde Carmilla'nın görüntüsü onun türlü halleriyle hatırıma düşer gibi: bazen şakacı, takatsiz, güzel bir kız olarak;

bazen, harap kilisede gördüğüm kıvrak ifrit. Sık sık, oturma odasının kapısında Carmilla'nın hafif adımlarını duyar gibi oluyor, irkilerek dalgın düşüncelerden sıyrılıyorum.

Ivan Sergeyeviç Turgenyev (1818-1883): Avrupa'da ve ülkemizde eserleri ilkönce çevrilen 19. yüzyıl Rus romancıları arasında yer alır. Moskova, Petersburg ve Paris üniversitelerinde öğrenim gören Turgenyev, döneminin Avrupalı bakış açısına sahip tek Rus yazarı olarak anılır. Zayıf iradeli Rus aydınlarını, serflerin yaşantısını, toprak sahibi soyluların aşklarını ve kendisini yakın hissetmediği radikal genç kuşağı tarafsız ve gerçekçi bir dille eserlerine aktarmıştır. 1882 yılında kaleme aldığı ve son eserlerinden olan Klara Miliç'te ise Turgenyev toplumsal meselelerden uzaklaşıp mutluluk, aşk, acı, ölüm ve varoluşun sırları gibi insanlığın sonsuz meselelerine odaklanır. Turgenyev dünyada olduğu gibi ülkemizde de pek çok yazarı etkilemiş, hatta Sabahattin Ali Kürk Mantolu Madonna eserinde Klara Miliç'e atıfta bulunmuştur.

Ceren Durukan Akyüz (1983): 2004 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Rus Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. 2004-2005 yılları arasında Moskova'da Puşkin Rus Dili Enstitüsü'nde eğitim gördü. 2005-2013 yılları arasında Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde Rusça okutmanlığı yaptı. 2013 yılından beri Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

KDV dahil fiyatı
10 TL